

**Георги Симеонов, Николай Методиев,
Илиана Лефтерова - Алексиева, Веселка Каптиева,
Емил Методиев, Лидия Илиева, Димитрина Димитрова,
Димитринка Борисова, Петър Цветанов, Метин Шефкет,
Аксения Демирева, Севдалина Колева, Ремзие Юсеинова,
София Ангелова, Катя Иванова,
Минка Мишева, Мильо Добрев – здравни медиатори;
Сениха Ахмед – Регионален координатор област Русе/ Разград**

КАЗУСИ ОТ ПРАКТИКАТА НА ЗДРАВНИЯ МЕДИАТОР

Изданието е подготвено с финансовата подкрепа на Програма МАТРА на Министерство на външните работи на Кралство Нидерландия в рамките на проект „Подобряване достъпа до здравни грижи на ромски жени и деца в селски райони“

**КЕЪР – Холандия
Фондация „ЕКИП“
Фондация „Здравни проблеми на малцинствата“**

София, 2008 г.

Благодарим за съдействието на регионалните координатори:
Соня Боянова – област Монтана, Георги Симеонов – област Благоевград, Сениха Ахмед – област Русе/ Разград, Николина Атанасова – област Ямбол.

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на фондация „ЕКИП“ и издателство „Изток-Запад“.

© Фондация ЕКИП, 2008
© Издателство „Изток-Запад“, 2008
ISBN 978-954-321-301-6

Редактор: *Ирина Дайнова*

Съставител: *Дора Петкова*

Консултанти:

*проф. Майя Грекова д.с.н.,
проф. д-р Ивайло Търнев д.м.н., Николай Божков*

Превод: *Диляна Дилкова*

Редактор на английския текст: *Мира Стефанова*

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор.....	9
ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД.....	13
Георги Симеонов – с. Дамяница	13
Георги Симеонов – с. Дамяница	14
Георги Симеонов – с. Дамяница	14
Георги Симеонов – с. Дамяница	16
Николай Методиев – с. Дамяница	17
Емил Методиев – с. Крупник	18
Веселка Каптиева – с. Саговча.....	20
Илиана Лефтерова – Алексиева – гр. Симитли	21
Илиана Лефтерова – Алексиева – гр. Симитли	22
ОБЛАСТ МОНТАНА.....	23
Димитрина Димитрова – с. Долни Цибър.....	23
Димитрина Димитрова – с. Долни Цибър.....	24
Петър Цветанов – с. Септемврийци	25
Петър Цветанов – с. Септемврийци	26
Петър Цветанов – с. Септемврийци	27
Петър Цветанов – с. Септемврийци	28
Петър Цветанов – с. Септемврийци	29
Петър Цветанов – с. Септемврийци	30
Петър Цветанов – с. Септемврийци	31
Лидия Илиева – гр. Вършец	32
Лидия Илиева – гр. Вършец	32
Лидия Илиева – гр. Вършец	33
Лидия Илиева – гр. Вършец	34
Лидия Илиева – гр. Вършец	35
Лидия Илиева – гр. Вършец	36
Лидия Илиева – гр. Вършец	37

Димитринка Борисова – с. Медковец	38
ОБЛАСТ ЯМБОЛ	40
Катя Иванова – с. Дражево	40
Минка Мишева – с. Кукорево	40
Минка Мишева – с. Кукорево	41
Минка Мишева – с. Кукорево	42
Мильо Добрев – гр. Стралджа	42
Мильо Добрев – гр. Стралджа	43
Мильо Добрев – гр. Стралджа	44
Мильо Добрев – гр. Стралджа	44
София Ангелова – с. Веселиново	45
София Ангелова – с. Веселиново	46
ОБЛАСТ РУСЕ / РАЗГРАД	47
Севдалина Колева – гр. Кубрат	47
Севдалина Колева – гр. Кубрат	48
Метин Шефкет – с. Вазово	49
Метин Шефкет – с. Вазово	50
Ремзие Юсеинова – с. Раковски	51
Ремзие Юсеинова – с. Раковски	51
Ремзие Юсеинова – с. Раковски	52
Аксения Демирева – гр. Ветово	53
Информация за детската смъртност в с. Вазово община Исперих	55
Информация за здравнонеосигурена родилка, родила в МБАЛ – гр. Кубрат	57
Приложение 1	59
Приложение 2	61
Приложение 3	63
Приложение 4	65
Приложение 5	67
Приложение 6	68

CONTENT

Preface	73
BLAGOEVGRAD REGION.....	77
Georgi Simeonov – Damianitsa.....	77
Georgi Simeonov – Damianitsa.....	78
Georgi Simeonov – Damianitsa.....	78
Georgi Simeonov – Damianitsa.....	80
Nikolai Metodiev – Damianitsa.....	81
Emil Metodiev – Krupnik	82
Veselka Kaptieva – Satovcha	84
Iliana Lefterova – Aleksieva – Simitli.....	85
Iliana Lefterova – Aleksieva – Simitli.....	86
MONTANA REGION	87
Dimitrina Dimitrova – Dolni Tsibar	87
Dimitrina Dimitrova – Dolni Tsibar	88
Petar Tsvetanov – Septemvrijsi	89
Petar Tsvetanov – Septemvrijsi	90
Petar Tsvetanov – Septemvrijsi	91
Petar Tsvetanov – Septemvrijsi	92
Petar Tsvetanov – Septemvrijsi	93
Petar Tsvetanov – Septemvrijsi	94
Petar Tsvetanov – Septemvrijsi	95
Lidia Ilieva – Varshets.....	96
Lidia Ilieva – Varshets.....	96
Lidia Ilieva – Varshets.....	97
Lidia Ilieva – Varshets.....	98
Lidia Ilieva – Varshets.....	99
Lidia Ilieva – Varshets.....	100
Lidia Ilieva – Varshets.....	101

Dimitrinka Borisova – Medkovets	102
YAMBOL REGION	104
Katia Ivanova – Drazhevo	104
Minka Misheva – Kukorevo	104
Minka Misheva – Kukorevo	105
Minka Misheva – Kukorevo	106
Milio Dobrev – Straldzha	106
Milio Dobrev – Straldzha	107
Milio Dobrev – Straldzha	108
Milio Dobrev – Straldzha	108
Sofia Angelova – Veselinovo	109
Sofia Angelova – Veselinovo	110
RUSE/ RAZGRAD REGION	111
Sevdalina Koleva – Kubrat	111
Sevdalina Koleva – Kubrat	112
Metin Shefket – Vazovo	113
Metin Shefket – Vazovo	113
Remzie Iuseinova – Rakovski	115
Remzie Iuseinova – Rakovski	115
Remzie Iuseinova – Rakovski	116
Aksenia Demireva – Vetovo	117
Information on child mortality in Vazovo, Municipality of Isperih	119
Information about health uninsured young mother, who has delivered in Multiprofile Hospital for Active Treatment (MHAT) – Kubrat	121
Appendix 1	123
Appendix 2	126
Appendix 3	129
Appendix 4	131
Appendix 5	134
Appendix 6	136

ПРЕДГОВОР

Изданието „Казуси от практиката на здравния медиатор“ представя за първи път в България истинската същност на работата на здравния медиатор. Проектът „Подобряване достъпа до здравни грижи на ромски жени и деца в селски райони“, изпълняван от консорциум от организациите КЕЪР – Холандия, Фондация ЕКИП (наследник на „КЕЪР Интернешънъл – България“) и Фондация „Здравни проблеми на малцинствата“ поставя акцент върху работата на здравните медиатори в селските райони. Основният стремеж на проекта е да съдейства за подобряване достъпа до качествени здравни услуги и за повишаване на здравното образование на ромите в 16 малки населени места в България.

Казусите, представени в изданието, са от населените места, в които през 2005 година започват работа 16 здравни медиатори, обучени по одобрена от Министерство на здравеопазването програма. През 2007 година екипът разполага с множество интересни случаи, в които намесата на здравния медиатор е оказала сериозно въздействие за разрешаване на редица проблеми в с. Дамяница, с. Сатовча, гр. Симитли, с. Крупник в област Благоевград; в гр. Вършец, с. Долни Цибър, с. Медковец, с. Септемврийци в област Монтана; в с. Вазово, гр. Ветово, гр. Кубрат, с. Раковски в областите Разград и Русе; в с. Веселиново, с. Дражево, с. Кукорево, гр. Стралдажа в област Ямбол.

Вече над две години 16 здравни медиатори практикуват професията в рамките на проекта, а през март 2007 девет от тях са назначени на работа към общините, в които живеят, финансирана чрез бюджет за изпълнение на делегирани дейности.

Казусите, описани в настоящото издание, най-ясно илюстрират работата на здравния медиатор и неговата роля в дадена общност. Запознавайки се с тях, читателите могат да разберат най-точно в какво се състои мисията на здравния медиатор и къде е неговото място в системата на здравните услуги. На прак-

тика изданието представя резултатите от работата на здравните медиатори, ежедневно описвани в т.нар. „регистрационни карти“, които те попълват и предават в общината, на общопрактикуващите лекари, интересувани се от тяхната работа и на други местни институции. В настоящото издание е запазен стилът и езикът на авторите – здравните медиатори.

Настоящото издание съдържа само 44 казуса от общо 1300 описани до този момент по проекта. Представените казуси са подбрани и отразяват работата на медиаторите най-вече по здравна проблематика. Интересно е да се отбележи, че често хората се обръщат към тях и по други въпроси – социални, лични и т.н. Темите и въпросите, с които здравните медиаторите се захващат, са изключително разнообразни – права и задължения на пациента, здравно осигуряване, оптимизиране на профилактичните програми, патронаж на рискови семейства, работа в групи за самопомощ на жени и младежи от общностите, предоставяне на здравна информация и др.

Особено внимание здравните медиатори обръщат на майчиното и детското здравеопазване, семейното планиране, контрацепцията, превенцията на различни заболявания и др.

Екипът на проекта се сблъска и със сложни казуси, като например високата детска смъртност в с. Вазово. Оказа се, че по тези болезнени за обществото ни теми не е лесно да се справят дори организациите в Консорциума, които имат влияние на национално и международно ниво. Обществото и институциите ни са загубили човешката чувствителност да реагират адекватно за предотвратяване на подобни казуси. В такава среда позицията на здравния медиатор става още по-необходима и още по-значима.

От една страна, ролята на здравния медиатор е да помага и подкрепя местните институции при процеса на работа с най-уязвимите групи, а от друга – той трябва да бъде и коректив за работата им, необходимо е да бъде и обективен, да критикува институциите тогава, когато те нарушават закони, нормативни документи и не изпълняват ефикасно ангажиментите си към обществото.

За съжаление, в крехкото българско гражданско общество, в което са регистрирани около 15 000 НПО, гласът на гражданина липсва или не се чува. Все още хората се страхуват да реагират, да защитават правата си, дори и когато става за дума за случаи на детска смъртност.

Професията здравен медиатор не е популярна в България. Тя едва сега прохожда в нашата страна. Повечето от здравните медиатори я приемат като професия – мисия, работа, която ще накара другия нещо да научи, да се образова, да се информира, да бъде по-чувствителен към обществени проблеми.

Правителството, основните политически сили, държавните и местните власти декларират като свой основен приоритет интеграцията на ромите в българското общество. Политиките за интеграция на ромите до момента са изработвани като част от процеса на присъединяване към ЕС и са насърчавани главно оттам, а не от вътрешното политическо разбиране на проблема, още по-малко от социалните нужди и настроения. За България – вече пълноправен член на ЕС – продължава да стои предизвикателството да превърне декларираните намерения в работещи политики.

На 08.09.2005 правителството на Република България прие „Здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства“ (www.mh.government.bg). В стратегията се отрежда значимо място на новата професия – здравен медиатор, а един от индикаторите за успешната реализация на стратегията е броят назначени на работа от държавата здравни медиатори.

През 2007 година 51 здравни медиатори за първи път бяха назначени на работа към общините чрез делегиран бюджет от Министерство на Финансите. През 2008 година правителството е одобрило назначаването на 111 здравни медитори. За съжаление обаче, все още не е ясно бъдещето и устойчивостта на професията.

Надяваме се, че това издание доказва, че един пилотен проект може да помогне за разрешаването на сложни проблеми като насърчава развиването и установяването на един работещ ефективен модел за подобряване на достъпа до здравни грижи на ромите в селските райони, а именно включването на здравния медиатор в системата на здравни и социални услуги.

Екипът на проекта се гордее, че здравните медиатори от селските райони ще бъдат първите автори на „Казуси от практиката на здравния медиатор“ в България и ще съдействат за популяризиране мисията на здравния медиатор.

Бих искала да благодаря на всички автори – медиаторите от 16-те населени места, на регионалните координатори в 4-те

целели области, на всички експерти и съмишленици, които подкрепят проекта за ентузиазма, за труда им, за оптимизма и последователността им.

Дора Петкова,

Ръководител на проект „Подобряване достъпа до здравни грижи на ромски жени и деца в селски райони“, финансиран по Програма „МАТРА“ на Министерство на външните работи на Кралство Нидерландия

ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Георги Симеонов

Дата: 10.02.2007 г.

Място: с. Дамяница

Причина за търсене на помощта на ЗМ*:

съдействие на неосигурена майка за получаване на детски надбавки и месечни помощи за отглеждане на дете

Лице: (пол) Ж (възраст)...

Придружаващо лице: (пол)...(възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърсих здравнонеосигурена пациентка, родила преди месец, за да разбера дали посещава общопрактикуващ лекар (ОПЛ) и дали води детето си на задължителните имунизации. Освен това исках да проверя дали жената е подала документи за детски надбавки, майчинство и за еднократна помощ при раждане. Оказа се, че всички необходими имунизации на бебето са направени. Подадени са документите за еднократна помощ при раждане и парите са получени, но не са подали документи за детски и майчинство. Помогнах на семейството да попълни необходимите документи и ги подадохме в ДСП (Дирекция „Социално подпомагане“). Получихме отговор, че ще получават детски надбавки и майчинство, т.е. помощ за отглеждане на дете до 1 година, защото майката е здравнонеосигурена.

* Здравен медиатор

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Георги Симеонов

Дата: 16.02.2007 г.

Място: с. Дамяница

Причина за търсене на помощта на ЗМ: подаване на жалба поради отказ за болничен прием.

Лице: (пол) Ж (възраст) 66 г.

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст) 37 г.

Действия на ЗМ:

Потърси ме 66-годишна жена, на която е отказано да бъде приета в болница, независимо че има направление. Проверих редовността на направлението в Районната здравноосигурителна каса (РЗОК) – гр. Сандански и от там ми казаха, че направлението е редовно и няма никаква допусната грешка при издаването му. Увериха ме, че по принцип лекарите нямат право да отказват прием на пациенти с направление. Обясних ми, че в случай на отказ да се приеме пациент в болница, отказът трябва да се впише в направлението заедно с обяснение за причините за него. Трябва да се определи срок, в който болният да бъде приет за лечение.

Посетих болната в дома ѝ и я запознах с информацията, която получих от РЗОК. Обясних, че може да подаде жалба. Жената се съгласи, но изрази притеснение от евентуална негативна реакция от страна на лекаря към нея.

Голяма част от ромите се страхуват да подават жалби срещу лекари. Вдъхнах увереност на пациента, че има право да защити правата си, след това написахме и подадохме жалба. Очакваме Здравната каса да вземе мерки.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Георги Симеонов

Дата: 19.04.2007 г.

Място: с. Дамяница

Причина за търсене на помощта на ЗМ:

по инициатива на здравния медиатор

Лице: (пол) две жени (възраст)...

Придружаващо лице: (пол) ... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Консултирах две млади майки отделно от групата, защото прецених, че в момента имат нужда от помощ и трудно биха се отпуснали да говорят и споделят пред повече хора. Искях да добия лично впечатление от двете жени.

Информираха ме, че едната майка бие прекалено много едно от децата си. Освен това, свекърът ѝ е алкохолик, често буйства и тормози цялата къща, включително и децата. Другата майка често оставяла децата си без надзор.

В последния момент реших да не чета лекция, а първо да проуча нещата, за да съм по-сигурен каква е реалната ситуация. Реших да подхожда много внимателно и тактично в разговорите за семейните проблеми. Жените разговаряха с охота за грижите, които полагат за децата си. Едната майка сподели, че никой не ѝ помага въщи и е много изнервена от трудностите при отглеждането на децата. Това се отразява на отношението ѝ към децата, като често ги бие и си изкарва умората на тях. След това съжалява, но заради нейното нервно отношение детето също се изнервя и обстановката става нетърпима. Тя сама призна, че понякога прекалява с боя, но няма случаи, при които да е удряла детето злобно и силно. Другата майка се включи в разговора и също сподели, че и тя бие по-голямото си дете и то също е много нервно, блънува насън и трудно се успокоява. Попитах ги дали смятат, че боят е най-доброто решение, когато децата са нервни и непослушни. Те отговориха, че сигурно не е. В този момент едно от децата се разрева, легна на земята и започна да си удря главата. Майка му много нежно го повика, заговори го, започна да го милва и детето веднага се успокои. Това послужи за урок, че най-добрият начин да се успокояват децата е не с бой, а с нежност и внимание. Разговаряхме за това какви са причините за нервността и непослушанието на децата и стигнахме до извода, че най-често става дума за проява на ревност и нужда от обич и внимание. Установихме заедно, че понякога не разбираме реакциите на децата и постъпваме погрешно спрямо тях, като правим най-лошото – отнасяме се вместо с внимание – с бой.

В семейството на една от жените има буйстващ алкохолик, което допълнително напруга обстановката и държи децата под стрес. Обясних на жената, че ако прецени, мога да ѝ помогна да подаде жалба и да се вземат мерки, за да се осигури спокойствието на семейството и децата.

Много тактично ги помолих да направят оценка на грижите и отношението им към децата. Признаха, че не се грижат достатъчно и че понякога наистина се държат лошо и прекаляват с боя. Мислят да пороботят по въпроса и да променят подхода си.

Личното ми впечатление след разговора е, че беше полезно да се обърне внимание на проблемите, за да може да се пристъпи към тяхното решаване. В едното от семействата големият проблем е тормозът от страна на агресивния алкохолик. И двете майки трябва да полагат повече грижи за децата си. Смятам да продължа да се срещам и да разговарям с тях. Мисля да ги включа към групата на младите майки, където ще могат да обменят повече опит. Отчитам като основен проблем неразбирането на детските реакции и смятам да поговоря по тази тема и с групата на младите майки.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Георги Симеонов

Дата: 5.03.2007 г.

Място: с. Дамяница

Група: група от млади майки и бременни

Тема на срещата: детските колики – плач и утеха

Подготовка: разлепване на обява за провеждане на мероприятиято

Присъстващи: 14 жени

Обсъждани въпроси: детските колики и тяхното лечение; получаване на майчински и откриване на банкова сметка за тях; отношение на ОПЛ и зъболекарите; прегледи на бременни жени; здравно осигуряване; профилактични прегледи

Активност на участниците:

На срещата присъстваха 14 майки. Бях планирал да говорим конкретно по обявената тема „Детските колики“. Повечето майки споделиха, че лекуват коликите на децата с билки и лекарства. Някои от тях казаха, че водят децата при баячи. Аз им обясних, че е по-добре да потърсят помощта на лекаря, който може да им изпише подходящо лекарство. Говорихме и за това какъв да бъде родителският подход към детето, когато плаче, и за нуждата на децата от внимание. В хода на разговора се повдигнаха и други важни въпроси:

1. Защо трябва да си отварят банкови сметки за майчинството – обясних им, че за осигурените лица майчинството ще се изплаща от НОИ.

2. Дали зъболекарят в селото е длъжен да спазва обявеното работно време, защото често се случва да не го намират – отговорих, че е длъжен да спазва работното си време, и аз ще разговарям с него.

3. Оплакаха се, че се случва съпругът на ОПЛ да крие жена си, когато я търсят по спешност – обещах, че ще поговоря с ОПЛ, но ако те искат, могат да пуснат жалба. Майките отказаха да подадат жалба и решиха да направят компромис, защото по принцип са доволни от ОПЛ и смятат, че вината не е в нея, а в съпруга ѝ.

4. Защо ОПЛ не иска да издава болнични за повече от 10 дни – обясних, че ОПЛ наистина няма право да издава болнични за повече от 10 дни. Ако това се налага, ОПЛ трябва да пренасочи болния към Лекарска консултативна комисия (ЛКК).

5. Защо в Диагностично-консултативен център (ДКЦ) – гр. Сандански ги карат да заплащат потребителска такса за изследванията на децата им – отговорих, че ако отиват с направление, не трябва да заплащат потребителска такса.

6. Дали има ограничения за направленията за гинеколог, защото ОПЛ им дава само по 1 направление годишно с обяснение, че ще бъде глобен от здравната каса – отговорих, че няма ограничения за направленията за гинеколог.

Доволен съм от проведената среща и от активността на жените от групата.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Николай Методиев

Дата: 14.07.2007 г.

Място: с. Дамяница – спортната зала в ромския квартал

Група: група младежи

Тема на срещата: Представяне на здравния медиатор пред групата и разговор за отношението на група към спорта

Подготовка: осигуряване на помещение, устно уведомяване за мероприятието

Присъстващи: 6 човека

Обсъждани въпроси: отношението на младежите към спорта, вземането на стимуланти, както и организиране на дните за посещение на по-малките деца в спортната зала

Активност на участниците:

В началото на разговора дадох думата на младежите, за да ми разкажат как са работили с предишния здравен медиатор и какви теми са обсъждали с него. Младежите споделиха, че са провели много работни срещи и са обсъждали много теми, като предаване на болести по полов път, наркомания, алкохолизъм, тютюнопушене, предпазване от бременност и др.

След това разговаряхме за отношението на групата към спорта и приемането на протеини по време на тренировки. Младежите обясниха, че идват в залата единствено водени от мисълта да поддържат здраво и красиво тяло. В процеса на разговора обсъдихме и проблема с тренирането в залата на по-малките деца. Взехме решение да направим график за тренировките: младежите да посещават залата в понеделник, сряда и петък, а по-малките деца във вторник, четвъртък и събота, като задължително има двама души от по-големите, които да наблюдават децата. Накрая младежите ме увериха, че винаги мога да разчитам на тях, а аз от своя страна също заявих готовност да бъда на тяхно разположение. Доволен съм от проведената среща.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Емил Методиев

Дата: 24.08.07 г.

Място: с. Крупник

Причина за търсене на помощта на ЗМ: оказване на помощ на пострадали при катастрофа

Лице: (пол) М (възраст)...

Придружаващо лице: (пол) ... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Прибирайки се от работа, към 17:00 ч., ми се обадиха по телефона за тежка катастрофа, станала на пътя между с. Крупник и с. Черниче. Веднага отидох на местопроизшествието. Гледката, коя-

то се разкри пред мен, бе ужасяваща. Лекият автомобил с петима младежи от с. Крупник беше паднал от мост, висок 5–6 метра, и се бе превърнал в купчина ламарина. Четирима от пострадалите бяха транспортирани с линейки до Благоевград, а един лежеше отстрани на пътя, целият облян в кръв и една медицинска сестра се опитваше да му постави система. Оказа се, че това беше мой близък приятел, и аз попитах какво му е кръвното налягане, но сестрата бе видимо обърквана и притеснена и не ми отговори. Явно съм повишил тона повече, отколкото трябва при второто питане и тя ми каза – 30 на нищо. След няколко опита, с общи усилия, открихме вена и успяхме да поставим системата. Пристигна линейката от Спешен център – Благоевград, качихме пострадалия и аз го придружих до болницата. По пътя състоянието му се влоши и младежът почина. Пристигайки, докторът само потвърди смъртта му. След като нямаше с какво да помогна в случая, отидох до спешния център, за да видя какво е състоянието и на другите пострадали. Шофьорът беше в шок и не реагираше на въпросите на доктора, дори не ме позна. Един от младежите, като ме видя, се опита да стане от леглото и постоянно ми викаше: „Бате помогни ми, помогни и на братчето ми“. Пуснах ме в стаята на младежите, за да ги успокоя доколкото мога, обещах им, че няма да ги изоставя и ще направя всичко възможно, за да им помогна.

Започнаха да пристигат родителите и близките на пострадалите. Изпаднали в паника и ужас, плачейки ме питаха за състоянието на децата си. Трябваше на всички да обяснявам по няколко пъти ситуацията, за да я проумеят, като същевременно се опитвах да ги успокоявам, ако въобще е възможно човек да се успокои в такъв момент. Организирах няколко мъже, за да помогнем в носенето на пострадалите до рентген и настаняване по отделенията.

Влязох при дежурния лекар, за да се осведомя за състоянието на младежите и да попитам с какво мога да помогна. Лекарят каза, че за следващия ден ще трябва да се организират хора за кръводаряване и да имаме готовност за повече хора през следващите дни. Уточнихме кръводарителите за първия ден – близки на пострадалите, организирахме транспортирането им до Благоевград и обратно в Крупник.

На другия ден отидох с определените хора в центъра по кръводаряване и дадохме необходимото количество кръв за деня. Срецнах се с лекуващите лекари, за да се информирам за състо-

янието на младежите, както и да координираме следващите си действия. Оказа се, че в следващите няколко дни ще бъдат оперирани още двама от пострадалите, за което ще бъде необходимо голямо количество кръв. За да избегна каквито и да било затруднения, потърсих съдействие от община Симитли, като се срещнах с кмета и му обясних ситуацията, а след това се срещнах и с кмета на с. Крупник. Още от деня на инцидента бяхме в постоянна връзка с кметовете, които се интересуваха за състоянието на пострадалите и изразиха готовност да помогнат с каквото е необходимо. Дадоха достатъчно средства, за да може всеки ден да бъдат превозвани кръводарители до Благоевград и обратно, както и за други разходи по лечението на младежите. Така, благодарение на активното съдействие на община Симитли, както и на кмета на с. Крупник, през следващата седмица всеки ден кръводарители бяха превозвани с подсигурени автомобили до Благоевград.

Единият от пострадалите с увреждане на гръбначния стълб бе закаран за операция в София и се наложи кръводарители да бъдат транспортирани до столицата.

За тази седмица повече от 30 кръводарители се бяха отзовали на нашия апел за помощ, за което и използвам възможността да им благодаря от името на близките на пострадалите, както и от мое име. Също благодарим и за огромната помощ и съдействие на община Симитли и кмета на с. Крупник.

Този казус по безапелационен начин показва необходимостта от здравния медиатор като свързващо звено между общността и отделните институции, за да може навременно и адекватно да се реагира при решаването на важни проблеми на общността. Да покажем, че и ние можем да бъдем организирани, че имаме кадри, които знаят и могат да се справят с всяко предизвикателство, не по зле от който и да било друг.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Веселка Каптиева

Дата: : 03.10.2007 г.

Място: с. Саговча

Тема на срещата: съдействие за подготвяне на изследвания за детска градина

Присъстващи: 8 жени

Обсъждани въпроси: обсъждане на проблемите, свързани със записването на децата на детска градина; търсене на решение на проблеми чрез съдействие от общината

Активност на участниците:

При записването на децата на детска градина в нашето село възникват следните проблеми. За да постъпят в детска градина, децата подлежат на задължителни медицински изследвания, но те не могат да се извършат в селото. Единият проблем е, че майките са принудени да отделят пари за транспорт до гр. Благоевград, където се извършват изследванията. Другият проблем е, че паразитологията в гр. Благоевград не работи със Здравната каса и изследванията трябва да се заплащат. Реших да помогна на майките, които са в затруднено финансово положение. Разговарях с жените от групата за самопомощ. Обясних им, че сме получили съдействие от общинска администрация на с. Сатовча. За съжаление, въпреки оказаното от общината съдействие, само 2 майки се възползваха от предоставената възможност.

Придружих майките и взехме медицински удостоверения, попълнихме ги при личния лекар, който ни издаде направления за микробиология и паразитология за гр. Благоевград. Паразитологията в Благоевград не работи със Здравната каса, съответно там заплатих 8 лв. за всяко дете. В „Микробиология“ имат сключен договор със Здравната каса и там не трябваше да се заплаща. На следващия ден отидох за резултатите. От общината пое командировъчните на здравния медиатор за 2 дни. Получихме резултатите. В момента изследваните деца са вече записани и посещават детска градина.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Илиана Лефтерова – Алексиева

Дата: 07.04.2007 г.

Място: гр. Симитли

Причина за търсене на помощта на ЗМ: съдействие на личния лекар за поставяне на ваксини на новородено бебе

Лице: (пол) Ж (възраст) 2 месеца

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст) 16

Действия на ЗМ:

По молба на личния лекар потърсих майката на новородено момиченце. Открих ги трудно. Родителите са непълнолетни, майката е на 16 години и е същинско дете. Обясних ѝ колко е важно детето да бъде имунизирано и ѝ предложих всеки месец да ѝ напомням да води бебето на преглед, независимо от неговото състояние (дори и да не е видимо болно). Предложих на майката да я придружа до личния лекар, но тя отказа.

По-късно проверих и разбрах, че е завела детето при личния лекар и имунизациите са направени. Ще продължа да посещавам семейството и да следя за следващите имунизации и прегледи.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Илиана Лефтерова – Алексиева

Дата: 24.04.2007 г.

Място: гр. Симитли

Причина за търсене на помощта на ЗМ: подаване на документи за получаване на еднократна помощ за лекарства

Лице: (пол) Ж (възраст) 38

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърсиха ме с молба да премеря кръвното на жена, което и направих. Оказа се високо – 180/ 100. Жената ми разказа, че ѝ предстои операция за отстраняване на яйчник, поради киста, и трябва да си направи изследвания, а не разполага със средства. Предложих ѝ да подготвим документи за получаване на еднократна помощ за закупуване на лекарства, която подадохме в Кметството. Отпуснаха помощ в размер на 150 лева. Операцията на жената е насрочена за 04.06.2007 г.

Дотогава поемам ангажимент всеки ден да ходя и да меря кръвното налягане на болната, както и да следя общото ѝ здравословно състояние.

ОБЛАСТ МОНТАНА

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Димитрина Димитрова

Дата: 22.11.2006 г.

Място: с. Долни Цибър

Причина за търсене на помощта на ЗМ: съдействие в случай на безотговорно отношение на лекари спрямо болно дете и неговата майка

Лице: (пол) М (възраст) 15

Придружаващо лице: (пол) Ж майката на момчето (възраст)...

Действия на ЗМ:

Касае се за момче на 15 години, което в продължение на няколко дни е било с висока температура, силно главоболие и болки в корема. След преглед в спешна помощ са установили, че момчето е обезводнено и трябва да бъде настанено в болница. По същото време личният лекар е в болнични и няма лекар в селото, който да издаде направление за хоспитализация.

Потърсиха ме за съдействие и аз се свързах с лекаря, който заместваше ОПЛ, който ни даде направление за педиатър в гр. Лом. Педиатърът назначи изследвания, но не изчака излизането на резултатите. Това принуди болното момче и майка му да се върнат отново в Долни Цибър при лекаря, който издаде направлението за гр. Лом. Той ги препрати обратно в болницата в гр. Лом.

Придружих болния и майка му до Детското отделение в болницата в Лом, но от дежурната медицинска сестра разбрахме, че лекарят ще се появи след три часа, а дотогава тя не може да помогне с нищо. Помолих я да повика дежурен лекар, но тя обясни, че в момента нямамо такъв. След един час, виждайки че момчето

видимо се влошава, медицинската сестра го включи на системи. Докато се опитвах да открия педиатър, който да прегледа болното момче, сестрата успокоила майката с думите „щом не е умрял досега, няма да умре за три часа“. Възмутена от това отношение, посъветвах майката да напише жалба до главния лекар.

След подаването на жалбата, медицинската сестра е наказана с последно предупреждение за уволнение.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Димитрина Димитрова

Дата: 13.03.2007 г.

Място: с. Долни Цибър

Група: група за самопомощ на майки на деца с увреждания и майки на хронично болни деца

Тема на срещата: запознаване с рецептурните книжки и процедурите за явяване на ТЕЛК

Подготовка: устно уведомяване за мероприятиято

Присъстващи: 8 жени

Обсъждани въпроси: липса на аптека в селото, недостатъчни посещения на ОПЛ

Активност на участниците:

На срещата присъстваха 8 от поканените 14 жени. В началото ги запознах с процедурите за явяване пред ТЕЛК, рецептурните книжки и заразата от птичи грип. Участниците от групата споделиха много проблеми и въпроси от здравен характер:

1. Липсата на аптека в селото води до оскъпяване на цената на лекарствата, тъй като най-близката аптека е в гр. Лом и трябва да се заплащат разходи за транспорт.
2. За такова голямо село е недостатъчно да има лекарско посещение само 3 пъти седмично, по два часа, а през останалото време болните да не знаят какво да правят.

Жените споделиха, че са много доволни от срещите, които провеждаме, благодарение на които си набавят много нова и необходима здравна информация, а и взаимно обменят опит. Уточнихме деня на следващата ни сбирка и решихме всеки да помисли за нови теми, които можем да обсъждаме.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Петър Цветанов

Дата: 13.02.07 г.

Място: с. Септемврийци

Дейност на ЗМ: патронаж на рискови групи

Ход на протичане на мероприятияето:

Проведох домашни посещения на многодетни семейства, хора с увреждания и млади майки с цел информиране по различни въпроси от здравен, социален и битов характер; получаване на актуална информация за обстоятелства около хода на домашното лечение; психологическа подкрепа. Резултатите са:

1. Семейство с 8 деца – майката е хоспитализирана в МБАЛ – гр. Лом, където се провежда лечение на детето ѝ, което е на 2 месеца. Предстои уточняване на диагнозата. Обстановката в жилището е лоша от санитарна и хигиенна гледна точка, децата са недохранени. Три от децата са с бронхиална астма, а останалите често боледуват. Информирах бащата за пореден път за безплатното поставяне на спирали при ОПЛ. Той сподели, че искат да се възползват, но нямат пари в момента за транспорт, за да отидат до лекаря. Предстои сериозна работа и наблюдение на това семейство. Обмислям по-адекватни действия за решение на проблемите им.

2. Жена с тежка артериална хипертония и последици от исхемичен мозъчен инсулт с давност 4 години. Жената е с трайно намалена работоспособност 100% с чужда помощ¹. Болната не е консултирана от кардиолог и невролог през последните 6 месеца. Жената няма рецептурна книжка и по моя преценка не се лекува сериозно. Предупредих я, че подобно несериозно отношение може да има лоши последствия. Жената живее със съпруга си, който е със захарен диабет и назначено перорално лечение- предстои му приемане за болнично лечение и подготовка на документи за освидетелстване. До края на миналата 2006 г. мъжът е бил личен асистент на съпругата си. Очакват отговор на

¹ Чужда помощ се определя на лица, които не са в състояние да се самообслужват в битово отношение (ставане, обличане, тоалет, хранене и др.), на слепи, както и на психично болни, които не са в състояние да контролират действията си.

подадена молба за личен асистент от дъщерята на хронично болната жена, която живее при родителите си заедно с 5-те си деца, а също и с 3-те деца на брат си, който работи в гр. Вълчедръм.

3. Жена на 30 години с трайно намалена работоспособност, 100% с чужда помощ по повод бъбречна недостатъчност. Жената е от 14 години на хемодиализа. Има заповед за отпускане на добавка за интеграция в размер 19,25 лв.месечно, от които 11 лв. + 8,25 за транспортни и телекомуникационни услуги. Предстои проверка и уточнение защо болната не получава 8,25 лв. за диетично хранене и лекарства и 8,25 лв. за информационни услуги за хора с увреждания.

4. Мъж на 49 години с преживян ОМИ (остър миокарден инфаркт). Мъжът живее със съпругата си и двете им деца. Лекува се активно, има рецептурна книжка и ползва намаление на лекарствата. Планирахме консултация с кардиолог от гр. Монтана. Мъжът е освидетелстван и има определени 80% трайно намалена работоспособност. Дадох разяснения за по-нататъшната процедура по кандидатстване за добавка за интеграция на хора с увреждания.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Петър Цветанов

Дата: 27. 06. 2007 г.

Място: с. Септемврийци

Група: 8 деца

Тема на срещата: уведомяване на подлежащи за имунизация

Ход на протичане на мероприятиято:

След получаване на списък от ОПЛ посетих адресите на 8 деца, които подлежат на имунизация. Срещнах се с родителите и им съобщих датата и часа за явяване при ОПЛ. Не пропуснах възможността да разпитам за проблеми от здравен характер в семействата, и по-специално за проблеми с децата. Не се отчете наличие на сериозни заболявания, с изключение на две вирусни инфекции.

На следващия ден отново посетих ОПЛ, за да проверя колко от децата са се явили за имунизирание. Доволен съм, че на всичките 8 деца са направени необходимите имунизации.

Напоследък се забелязва по-сериозно отношение на родителите към имунизациите, което оценявам като положителен и стимулиращ фактор. Надявам се тази тенденция да се запази.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Петър Цветанов

Дата: 29.06.2007 г.

Място: с. Септемврийци

Тема на срещата: уведомяване на подлежащи на профилактичен преглед

Присъстващи: 10 жени и 9 мъже

Ход на протичане на мероприятияето:

След провеждане на редовните имунизации за месеца, ОПЛ поиска съдействие за провеждане на профилактични прегледи. ОПЛ ми представи списък с 14 жени и 12 мъже на възраст между 18 и 30 години. Профилактичният преглед включва:

- индекс на телесна маса;
- измерване на артериално налягане;
- урина;
- ЕКГ;
- изследване на зрението;
- оценка на психичното състояние;
- кръвна захар;

Посетих хората от списъка по домовете и им казах да се явят на предстоящия преглед. На следващия ден при ОПЛ на преглед са се явили 10 жени и 9 мъже.

Заедно с ОПЛ планираме профилактичните прегледи да продължат. Искаме до края на годината да бъдат обхванати всички подлежащи на профилактичен преглед от различните възрастови групи. Предстои провеждане на профилактични гинекологични прегледи.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Петър Цветанов

Дата: 20.02.2007 г.

Място: с. Септемврийци

Група: работна среща с представители на Регионалния център по здравеопазване (РЦЗ) – Монтана

Тема на срещата: майчино и детско здравеопазване; експертиза на работоспособността – принципи и конкретика

Подготовка: осигуряване на помещение, изработване и разпространяване на обяви, устно уведомяване за мероприятиято, допълнителна подготовка по темите

Присъстващи: 30–35 човека

Обсъждани въпроси: туберкулоза – възможност за безплатна диагностика и лечение във фтизиатрично отделение без ограничение в здравния статус.

Активност на участниците: слаба активност

Ход на протичане на мероприятиято:

На срещата присъстваха представители на РЦЗ. Имаше голяма посещаемост, тъй като дискутираната тема е много важна за общността.

Лекцията на гостите протече вяло. Темите бяха представени в съвсем оскъден вид за около 10 минути. По моя преценка двете специалистки не бяха добре подготвени за мероприятиято. Демонстрираха неангажираност към дискутирания здравен проблем, безразличие и демонстративно високо самочувствие.

Участниците в срещата задаваха различни въпроси от индивидуален здравен характер, на които представителите на РЦЗ не успяха да отговорят. Наложих се аз да отговарям вместо тях. Гостенките демонстрираха неуважение, като пожелаха да си тръгнат преди края на срещата, тъй като се почувстваха излишни. Очевидно тези представители от РЦЗ не са участвали в подобни мероприятия до момента и не са установявали контакт с общността. Намирам подобно отношение за абсолютно непрофесионално и недопустимо.

Считам, че проява на такова отношение може сериозно да влоши успеха на бъдещи подобни срещи. Налице е засилен интерес на общността по различни въпроси от здравно естество. Надявам се другите специалисти, които смятам да поканя за разговор, да бъдат по-подготвени и да имат по-сериозно отношение към хората от общността.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Петър Цветанов

Дата: 14. 03. 2007 г.

Място: с. Септемврийци

Група: 8 жени

Тема на срещата: насочване за консултация при гинеколог специалист

Подготовка: съдействие при провеждане на профилактични гинекологични прегледи чрез мобилен гинекологичен кабинет

Обсъждани въпроси: консултация със специалист

Ход на протичане на мероприятиято:

По проект на Министерство на здравеопазването бяха проведени профилактични гинекологични прегледи в целевите населени места в обл. Монтана чрез мобилен гинекологичен кабинет. Като здравен медиатор съдействах при организирането на прегледите.

По повод получените резултати от гинекологичните профилактични прегледи, ОПЛ ме помоли да се свържа с 8 жени, за да се явят в здравния център за уточнение на диагнозите. Всички жени се явиха при ОПЛ за уточнение и назначаване на подходящо лечение. Жените изразиха желание да бъдат прегледани от специалист в гр. Монтана. Поех ангажимент да им дам координати на лекар, с когото работим от години и за когото имам добри отзиви.

ОПЛ ще предостави направление за гинеколог на всяка от жените, която има желание за преглед. Две от жените вече направиха консултативен преглед при гинеколог в гр. Монтана. С гинеколога от гр. Монтана – д-р Кастрева, работим много добре. Миналата година тя ни посети и направи профилактични прегледи на 20 жени в Септемврийци. Отзивите за нея бяха добри и жените от Септемврийци поддържат добър контакт с нея.

Ще продължа да следя лечението на тези жени. Намирам посещенията от гинеколози специалисти в селото за много полезни, защото жените успяват да споделят и други здравни проблеми и своевременно започват лечение.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Петър Цветанов

Дата: 21. 03. 2007 г.

Място: с. Септемврийци

Група: група на жени с хронично болни деца

Тема на срещата: добавка за социална интеграция за деца с увреждания

Подготовка: осигуряване на помещение, уведомяване, предварителна подготовка по темата

Присъстващи: 15 жени

Обсъждани въпроси: заплащане на болнични услуги, индивидуални въпроси от здравен характер

Ход на протичане на мероприятиято:

Групата се събра навреме, но се наложи мероприятиято да започне малко по-късно, защото изникна проблем с помещението. Предварително уговореното помещение се оказа вече заето, тъй като кметът, с когото разговарях няколко дни по-рано, беше забравил да съобщи за ангажимента. Наложих се да търся решение на проблема в последния момент. Независимо от причиненото неудобство срещата успя да се състои.

Мероприятието започна с основната тема „Добавка за социална интеграция на деца с увреждания“. Изясних на жените различните видове добавки, които се полагат на деца с увреждания, с над 50% трайно намалена възможност за социална адаптация. Уточних и реда за получаване на тези добавки.

Говорили сме по тази тема и в предишни срещи. Почти никой не помнеше информацията от миналите ни разговори по темата. Мисля, че е необходимо да повтарям информацията по отделните здравни въпроси многократно, защото тази материя е непозната и по-трудно се усвоява. Жените поставиха различни въпроси :

- Майка на дете със свален гипс поради заздравяла фрактура на подбедрица попита дали детето може да остане на болнично лечение за провеждане на рехабилитация.
- Друга жена попита защо е намалена добавката за социална интеграция на детето ѝ при последвалото преосвидетелстване.

- Майките на две деца с епилепсия отправиха молба към мен за подготовка за болнично лечение в Александровска болница – гр. София.

Ще направя проверка по поставените въпроси. Готов съм да оказвам съдействие във всеки един момент и да помагам на майките на хронично болни деца.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Петър Цветанов

Дата: 14.07.2007 г.

Място: с. Септемврийци

Група: група от жени с хронично болни деца

Тема на срещата: предоставяне на услуга „личен асистент“

Подготовка: осигуряване на помещение, уведомяване, предварителна подготовка по темата

Присъстващи: 15 жени

Ход на протичане на мероприятиято:

Групата се събра с 30-минутно закъснение. В началото на срещата запознах групата с предоставянето на услугата „личен асистент“. Слушаха ме внимателно, очевидно информацията е важна и ги касае. След като представих информацията, зададох няколко уточняващи въпроса и установих, че жените почти нищо не са запомнили. Наложих да уточня нещата отново. Реших да проверя какво са запомнили хората от групата от предходните ни срещи и разбрах, че почти нищо не се помни. Може би причината е в това, че срещите ни са доста разтеглени във времето (през месец). Предложих на жените от групата да закупим тетрадки, в които да записват по-важните неща, и се надявам това да даде резултат за по-сериозно запомняне на дискутираните здравни въпроси.

Жените споделиха, че са много доволни от ОПЛ. ОПЛ е добронамерен и в много случаи не взема потребителска такса на затруднени пациенти и извършва прегледи на здравнонеосигурени лица. Правят впечатление добрите взаимоотношения между общността и ОПЛ и повишеното доверие в неговата работа.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Лидия Илиева

Дата: 1.02.2007 г.

Място: гр. Вършец

Причина за търсене на помощта на ЗМ: съдействие за търсене на технически помощни средства за инвалид

Лице: (пол) М (възраст) 35

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст) 33

Действия на ЗМ:

Всяка седмица посещавам квартала и измервам кръвното налягане на хипертониците, а също и на други желаещи. При една такава обиколка посетих мъж, опериран от туморна формация на дясното коляно, вследствие на което му е направена ампутация на бедрената кост.

Мъжът не се чувстваше добре. Беше посетил ТЕЛК с инвалидна количка, (предоставена временно от евангелската църква). В ТЕЛК е получил 100% трайно намалена работоспособност. Водещата диагноза от експертното решение е злокачествено образувание на костите и ставите. Молбата на болния към мен бе да му съдействам за уреждане на технически помощни средства – инвалидна количка, стол за баня и тоалетна, патерици или бас-тун. В момента мъжът се обслужва с две дървени патерици, които сам си е закупил, тъй като евангелската църква в града си е взела обратно инвалидната количка.

Болният не взима пълна пенсия, защото има трудов стаж от 3 години и 6 месеца, а изискването за пълна пенсия е при наличие на 5 години трудов стаж. Обещах му да отида в Социални грижи с експертното му решение и да потърся помощни средства. Попълних всички документи за отпускане на технически помощни средства и се надявам в най-скоро време да ги набавим.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Лидия Илиева

Дата: 20.02.2007 г.

Място: гр. Вършец

Причина за търсене на помощта на ЗМ: придружаване на 12-годишно умствено изостанало дете до личния му лекар

Лице: (пол) М (възраст) 12

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст) 35

Действия на ЗМ:

Майката на 12-годишно умствено изостанало дете никога не е посещавала личен лекар. И майката, и бащата са неграмотни и безработни. Получават единствено 35 лева от Социално подпомагане. Майката не получава детски надбавки, защото детето не ходи на училище. Разговарях с майката, че е важно да заведе детето да се лекува, а не да обикаля улиците по цял ден. Заедно с майката заведохме детето на преглед при личния лекар, който го прегледа и ни даде талон за консултация с педиатър. След прегледа, педиатърът ни даде талон за психиатър в гр. Монтана. Придружих майката и детето до психиатричното отделение в Монтана, където прегледаха момчето и му предписаха медикаменти. Освен това ни посъветваха да го регистрираме в ТЕЛК. Подготвих необходимите документи и молби и ги предадох в психиатричното отделение, откъдето ще ги изпратят служебно в ТЕЛК.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Лидия Илиева

Дата: 2.04.2007 г.

Място: гр. Вършец, детската градина в ромския квартал

Причина за търсене на помощта на ЗМ:

Лице: (пол) М (възраст) 7

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст) 26

Действия на ЗМ:

Касае се за следния случай: жена търси помощ в Спешния център (в гр. Вършец), тъй като детето ѝ (на 7 години) от няколко дни отказвало да се храни, било с висока температура, болки в корема и воднисти изпражнения. Лекарите в Спешния център веднага изпращат детето в инфекциозното отделение в гр. Монтана. От РИОКОЗ изпращат служебно писмо до личния лекар с молба да изследва цялото семейство. По молба на личния лекар потърсих майката и ѝ обясних да закупи контейнерчета за изследванията и да ги занесе в РИОКОЗ в гр. Монтана. Тя обаче се объркала и ги занесла в поликлиниката в Монтана, а не в РИОКОЗ. Поради липса на материал за изследване докторите от

РИОКОЗ пристигнаха в ромския квартал, за да потърсят всички деца, които са били в контакт с болното дете, което до последно е ходило на детска градина. Лекарите взеха секрет от всички деца. Съдействах им да вземат секрет и от децата, които не бяха дошли в този ден на детска градина.

Докторите останаха доволни от моето съдействие и казаха, че и занапред ще работим заедно, когато възникнат проблеми. Личният лекар също благодари за моята отзивчивост.

Установена беше дизентерия. Детето постъпи за лечение в болницата в Монтана. И другите три деца в семейството се оказаха болни от дизентерия. По данни на РИОКОЗ причина за заразата е питейната вода. В квартала няма канализация. Започнало е изграждане на такава, но все още не е довършена.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Лидия Илиева

Дата: 1.06.2007 г.

Място: гр. Вършец

Причина за търсене на помощта на ЗМ: издирване на майка, която е изоставила бебето си в родилен дом в гр. София

Лице: (пол) Ж (възраст) 30

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме експерт от Отдел „Закрила на детето“ (ОЗД) в гр. Вършец. Той ме запозна с писмо, изпратено от ОЗД – гр. София. От писмото ставаше ясно, че жена от ромски произход е изоставила новороденото си бебе в родилен дом в гр. София и е избягала от болницата.

Взех адреса на жената и отидох да я потърся. Разговарях с нейната свекърва, която ми каза, че родилката живее в София, но не знае адреса ѝ. След три дни отново потърсих родилката в квартала и я открих при майка ѝ. Разговарях с нея. Опитах се да вникна в същината на проблемите ѝ и да разбера иска ли да отглежда бебето си. Майката ме увери, че иска да го вземе при себе си. Обясних ѝ, че първо трябва да отиде в ОЗД – гр. Вършец. Оказа се, че тя е отишла, но била без лична карта, тъй като я е изгубила. Експертът от ОЗД ме помоли да съдействам за изваждането на нова лична карта и аз поех ангажимент да попълня

молба–декларация и молба за постоянен адрес. След като попълних документите, разговарях с жената, която обеща, че веднага след като си извади лични документи, ще отиде в София, за да си прибере детето.

Ще следя случая и се надявам съвсем скоро жената да вземе бебето си и да започне да се грижи за него.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Лидия Илиева

Дата: 2.07.2007 г.

Място: гр. Вършец

Причина за търсене на помощта на ЗМ: ОПЛ търси здравния медатор за съдействие

Лице: (пол) М (възраст) 40 дни

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст) 16 – майката на бебето

Действия на ЗМ:

Потърси ме ОПЛ със следния проблем. Преди седмица ОПЛ е прегледала бебе на 40 дни, което е било с много висока температура, хрема и затруднено дишане. Лекарката е изпратила детето с линейка до гр. Берковица, в Спешна помощ. В болницата откриват на детето бронхопневмония и го лекуват със силни антибиотици, на системи. На петия ден майката е избягала от болницата заедно с бебето, което все още не е било излекувано. Личната лекарка ме помоли да отида в квартала и да проверя какво е състоянието на бебето. Посетих семейството и заварих майката да кърми бебето си. Попитах я защо е избягала от болницата, преди бебето да бъде напълно излекувано. Бащата на детето обясни, че в болницата било много студено и не могли да внесат електрическа печка и затова решили да се приберат в къщи.

Съдействах на личния лекар да прегледа бебето и той изписа нов антибиотик, за да се доизлекува. Семейството нямаше пари, но бащата взе назаем и купи необходимото лекарство. Докторката ми благодари за оказаната помощ за откриване на майката и детето. Детето се лекува и оздравя.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Лидия Илиева

Дата: 20.02.2007 г.

Място: гр. Вършец

Група: сформирани на група от майки на деца с увреждания

Тема на срещата: проблеми на родителите на деца с увреждания

Подготовка: привличане за участие в дискусиата на групата на инициативните жени

Присъстващи: 12 жени заедно с децата си

Обсъждани въпроси:

Като ЗМ съм организираща различни групи за провеждане на разговори по различни теми от здравен характер.

Обикновено преди среща се свързвам с лидера на съответната група, който известява устно останалите от групата за датата и часа на провеждане на срещата ни.

Работя много добре с групата на инициативните жени и те ми помагат във всяко едно отношение в моята работа на здравен медиатор. Сформирахме група на майки на деца с увреждания. Огромен проблем за семействата на децата с увреждания е липсата на средства, за да водят децата си на преглед при специалисти от гр. Монтана и да ги освидетелстват.

В групата, която сформирахме, участваха родители на деца с различни увреждания.

Майка на дете на 16 години, напълно сляпо, с глаукома. След много разговори, които проведох с родителите, от тази година детето е записано в училище за слепи деца в гр. София и е много доволно. Родителите също са много щастливи, че детето им посещава училище.

На срещата присъства и баща на три деца, две от които са глухоними. Мъжът сподели, че жена му е напуснала семейството и той се грижи сам за децата си. Едното дете е освидетелствано, а другото не е. Бащата сподели, че за да освидетелства и другото си дете, трябва да замине за София и да лежи с него в болница, а няма кой да гледа другите две деца. Той се надява, че жена му ще се върне вкъщи и тогава ще може да се погрижи за детето си.

Следващият случай, който дискутирахме, беше на майка на дете, страдащо от астма, с многобройни остри пристъпи. Майката е завела детето в ТЕЛК и то е получило 30% инвалидност, но

тя не е доволна от решението на ТЕЛК и ме помоли да напиша жалба с молба да се преразгледа решението. Още една от присъствалите майки имаше подобен проблем и приех да напиша и нейната жалба до ТЕЛК.

След тази среща се заемам с организиране на среща с РЦЗ, които ще запознаят хората от групата с проблемите на майчиното и детското здравеопазване, с трудовата лекарска експертиза и със същинската работата на РЦЗ.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Лидия Илиева

Дата: 20.05.2007 г.

Място: гр. Вършец

Група: група от бременни и майки на деца до 1 година

Тема на срещата: бременност и майчинство

Подготовка: осигуряване на помещение, устно уведомяване за мероприятиято

Присъстващи: 10 жени

Обсъждани въпроси: как протича бременността, може ли майката да прави секс по време на бременност; уврежда ли сексът плода; какво представлява раждането и болезнено ли е

Активност на участниците:

На срещата присъстваха 10 жени, които представляват новосформираната група от по-млади майки и бременни. Обясних им как да разбират, че са бременни, как протича бременността и какви промени стават с жената. Разговоряхме и как протича раждането. Всички жени се интересуваха много от разговора и задаваха различни въпроси. Вълнуваше ги дали могат да правят секс по време на бременност и дали това не уврежда плода.

Едно от момичетата, бременно на 14 години, се интересуваше колко болезнено е раждането. Опитах се да отговоря на всички въпроси със свои думи, както и да им покажа помощна литература. Обясних, че жената може да прави секс при нормално протичаща бременност, но трябва да бъде по-внимателна в последните месеци на бременността. Успокоих ги, че сексът не вреди на плода, защото плодът е защитен от плътна мускулна преграда. По отношение на раждането им казах, че жената е

създадена да износи, роди и храни бебето и да не се страхуват. По отношение на болезнеността при раждане им обясних, че болката се дължи на голямото мускулно натоварване, но това е нормално и преминава. Разговарях и с едно 15-годишно момиче, което не знаеше какво е контракция и ѝ обясних, че това е свиването и отпускането на мускулите на матката, които се опъват, отварят канала и избутват бебето в процеса на раждане. Групата ме слушаше с голям интерес.

Насрочихме и следваща среща. Смятам, че е много полезно, че в групата освен бременни участват и млади майки, защото жените обменят опит и се чувстват по-добре, когато могат да споделят с други жени своите проблеми.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Димитринка Борисова

Място: с. Медковец

Причина за търсене на помощта на ЗМ: д-р Петров от ТУБ – диспансер, Монтана търси здравния медатор за съдействие

Лице: (пол) М (възраст)...

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст)...

Действия на ЗМ:

В семейство с три деца бащата почива от туберкулоза през 2006 г. Две от децата – момче и момиче – се заразяват. Те са лекувани в ТУБ – диспансера в гр. Монтана.

Потърси ме д-р Петров, директор на диспансера в Монтана. Той ми съобщи, че майката е извела децата си от болницата преди да се оздравели и възпрепятства лечението им.

Отидох при бабата на децата, за да разбере къде са те. Оказа се, че майката е заминала за Гърция с двете болни деца.

Обясних ѝ че е много важно децата да продължат лечението си и разяних какви какви могат да бъдат последиците, ако не се вземат мерки. Майката каза, че ще ги лекува в Гърция. Поисках телефон за връзка, но бабата нямаше и каза, че чака завръщането ѝ скоро.

След като разбрах, че майката се е върнала, със съдействието на представители от ОЗД проведохме разговор с нея. Тя каза, че децата са лекувани там, но няма документи.

Майката се беше върнала само със сина си. Тя оставила 17-годишната си дъщеря сама в Гърция и обясни, че дъщеря ѝ е добре, на сигурно място, излекувана и се занимава със селскостопанска работа.

След прегледа на момчето се оказа, че той е добре. Но д-р Петров се безпокоеше за момичето – сподели, че нейното положение е доста сериозно и ако не се лекува, ще се случи най-лошото. Говорих с майката и тя обеща да вземе мерки.

Появи се обаче проблем от друг характер в училището в Медковец, което момчето посещава. Разбрахме, че е изгонен и нападат от служител там. Говорих с директорката и служителите и разбрах, че е издаден документ, според който момчето няма право да влиза в училището, защото е заразно болно, то било предупредено няколко пъти за това. Децата го обиждали, че е болен от туберкулоза, той се сбил с едно от тях и тогава го изгонили.

Отново се срещнах с д-р Петров и настоявах да бъде издаден документ, който удостоверява, че момчето вече е напълно здраво и не е заразно болно. След издаването на този документ го представих пред ОПЛ, ОЗД и училищното ръководство. Момчето вече е записано като редовен ученик. На него и на баба му беше направено манту през м. декември 2007 година и тестът бе отрицателен.

В момента бабата се грижи за момчето. За съжаление, майката е в неизвестност. Не се обажда и не праща пари. Дъщеря ѝ е в Гърция и само майката знае къде е и с какво се занимава в момента.

ОБЛАСТ ЯМБОЛ

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Катя Иванова

Дата: 13.06.2007 г.

Място: с. Дражево

Причина за търсене на помощта на ЗМ: придружаване на ученици за безплатно стоматологично лечение в гр. Ямбол

Лице: (пол)... (възраст)...

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст) 37

Действия на ЗМ:

От нашето училище е организирано безплатно стоматологично лечение в гр. Ямбол. Безплатен е и транспортът до града. Потърси ме медицинската сестра, която работи в училището, с молба да придружавам децата до стоматолога по време на лятната ваканция. Всеки ден трябва да организирам по 3–4 деца и да ги връщам след това обратно в Дражево. Това става с писменото съгласие на родителите. Не отказах тази молба, защото това е за доброто на децата.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Минка Мишева

Дата: 14.05.2007 г.

Място: с. Кукорево

Причина за търсене на помощта на ЗМ: индивидуален казус от здравен характер

Лице: (пол) М (възраст) 57

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърсиха ме за помощ от Здравната служба. Беше ги посетил пациент с висока температура и след прегледа фелдшерката решава да го изпрати в Ямбол със съмнение за пневмония. Пациентът отказва да замине за Ямбол, защото няма средства и не знае къде се намира кабинетът на доктора. Затова придружих болния до ДКЦ – гр. Ямбол. Там му направиха изследвания – кръв, урина и снимка. Влизах с него във всеки кабинет и изчаках резултатите. Изведнъж на пациента му стана лошо и аз се обадох на доктора. С линейка го придружих до болницата. След като го настаних там, се прибрах, за да съобщя на неговите близки, че лицето е прието в болница с диагноза пневмония и аз съм била с него през цялото време.

Семейството беше благодарно, че има здравен медиатор в селото ни, който съдейства и помага за решаване на здравните и социалните им проблеми.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Минка Мишева

Дата: юли 2007 г.

Място: с. Кукорево

Причина за търсене на помощта на ЗМ: оказване на помощ на дете с трайни увреждания.

Лице: (пол) М (възраст) 17

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърсих момчето сама. То е от много бедно семейство и допреди няколко години е било отглеждано в дома за сираци в с. Овчи кладенец. Сега живее при родителите си, майка му е психично болна и има много деца. Момчето проси по улиците.

Няколко пъти говорих с кмета за проблемите на това момче и разбрах, че трябва да бъде прегледано в Ямбол от детски ортопед, за да се раздвижат нещата за ТЕЛК. Разговорях и със социалния работник, който ми каза, че майката на детето трябва да получава помощи, защото то е непълнолетно. Няколко пъти правих неуспешни опити да го заведа в Ямбол.

Много трудно се работи с това семейство, но ще се опитам да довърша започнатото. Ако трябва, ще се обърна и към ОЗД.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Минка Мишева

Дата: 2.10.2007 г.

Място: с. Кукорево

Причина за търсене на помощта на ЗМ: настаняване на дете в дом

Лице: (пол) М (възраст) 17

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Занимавам се с проблемите на това момче от месец юли 2007 г. Момчето е 11-о дете в къщата, от общо 12 деца. Много пъти го прибирах в дома си, за да го нахраня и да му дам топли дрехи, и разговаряхме, че ще се опитам да го настаня в пансион, но той много се страхуваше от това. Предпочиташе да живее в лошите битови условия и с болните си родители, но в своята къща.

Постарах се да му издействам някаква пенсия, но не успях.

След като един ден той остана на улицата, без да има къде да спи, аз го придружих до отдел ОЗД. Там обясних положението му и изчаках с него цял ден, докато издадоха заповед за настаняването му в дом „Юрий Гагарин“ – гр. Ямбол. Още докато чакахме, той получи нови дрехи и когато си тръгнах, ми благодари и ме помоли да не го забравям, защото никой няма да го е грижа за него. Обещах му да го посетя следващата седмица. Радвам се, че момчето е настанено в дома и е прибрано на топло.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Мильо Добрев

Място: гр. Стралджа

Причина за търсене на помощта на ЗМ: придружаване на болна жена пред комисия за ЛКК

Лице: (пол) Ж (възраст)...

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Касае се за жена, която иска да бъде освободена от работа поради болест. Заедно с всички документи и експертизи на жената, а също и с медицинския протокол за освобождаване от ра-

бота, издаден в гр. Ямбол, се срещнах със заместник-кмета на гр. Стралджа. Разбрах, че този протокол е валиден, но за освобождаване от работа трябва да се mine през определена комисия, която заседава веднъж седмично, с човек от Бюрото по труда (БТ). Затова посетихме БТ, където ни обясниха, че срещата с комисията ще се проведе в ДКЦ – гр. Ямбол. В съответния ден придружих жената до ДКЦ. След срещата с комисията протоколът за освобождаване от работа беше подпечатан, поставиха печат и от ДКЦ. Накрая представихме подпечатания протокол за освобождаване от работа пред БТ.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Мильо Добрев

Дата: 23.02.2007 г.

Място: гр. Стралджа

Причина за търсене на помощта на ЗМ: настаняване в болница на възрастен мъж

Лице: (пол)... (възраст)...

Придружаващо лице: (пол)...(възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме жена, която сподели, че мъжът ѝ е болен от няколко седмици, но не може да постъпи в болница, защото има неплатени здравни осигуровки. Посетих болния, който беше видимо отслабнал и с много затруднено дишане. Проверих при личния лекар от колко време не е осигурявано лицето и се оказа, че липсват осигуровки за няколко години. Направих справка в НОИ за какъв период трябва да се внесат осигуровки, за да може да се вземе направлението за влизане в болница. Семейството внесе в Агенцията по приходи здравни осигуровки за една година. Върнах се в Стралджа, за да вземем направление за постъпване в болница от личния лекар. Тъй като пациентът беше в много тежко състояние, помолих личния лекар да повикаме линейка. Първоначално ми отказа, но после се съгласи.

В болницата в Ямбол направиха на болния рентгенова снимка, от която стана ясно, че трябва да постъпи в болницата, но в момента липсваха свободни легла. Разговарях с докторите и те се съгласиха да сложат допълнително легло. Болният най-накрая беше приет за лечение. Когато се върнах в Стралджа, отидох

да съобща на жената на болния, че е приет в болница, а тя се разплака и ми благодари, че за един ден успях да помогна на мъжа ѝ.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Мильо Добрев

Дата: 10.07.2006 г.

Място: гр. Стралджа

Причина за търсене на помощта на ЗМ: придружаване на пациент до болница в гр. Ямбол

Лице: (пол) М (възраст)...

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме семейство на болен мъж, който повръщал, кашлял, бил отпаднал и слабее. Семейството е голямо, с много деца. Страхуват се, че мъжът е болен от туберкулоза и не му разрешават да се храни с останалите, дори го заплашват да го изгонят от къщата, докато се излекува.

Придружих болния до личния лекар, който го прегледа и даде направления за изследвания и рентгенова снимка, които да направим в гр. Ямбол. От направените изследвания и рентгеновата снимка стана ясно, че мъжът е болен от пневмония. Предписах му лечение. Разговарях със семейството му, обясних диагнозата и той бе приет да се лекува вкъщи. След проведения разговор всички се успокоиха.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Мильо Добрев

Място: гр. Стралджа

Причина за търсене на помощта на ЗМ: съдействие на ОПЛ за поставяне на ваксини на малки деца

Лице: (пол) М (възраст)...

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

В гр. Стралджа правим много имунизации на малките деца. Но има родители, които не посещават личните си лекари и не

водят децата си на имунизации. Важно беше да убедя тези родители колко важни са имунизациите за здравето на техните деца. Много трудно се работи с толкова много лекари и толкова много деца.

Има случаи, в които е особено трудно, защото самите лекари вдигат ръце от някои буйни деца. В един такъв случай, лекарят се отказа да постави инжекция, но аз знаех, че майката е боледувала от туберкулоза и е много важно да се направи имунизация на детето.

Не знаех как да убедя родителите да съдействат и затова се обърнах към бабата на детето. Казах ѝ, че ако не направят имунизацията ще се наложи да извикаме от Ямбол специални лекарски екипи с джипове и маски, които да напръскат къщата им за срам на цялата махала. Невъзможните неща стават възможни!

Не само че заведеха детето за имунизация, но и го заведеха за манту при личния лекар.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

София Ангелова

Дата: 11.05.2007 г.

Място: с. Веселиново

Причина за търсене на помощта на ЗМ:...

Лице: (пол)...(възраст)...

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме жена със сърдечно-съдово заболяване, с молба да ѝ купя лекарствата от гр. Ямбол, защото тя не може да пътува в големите жеги. Отидох до Ямбол и ѝ купих лекарствата за сърце и кръвно. Жената живее в махалата и редовно ѝ меря кръвното. Една вечер ходих при нея три пъти през нощта и се наложи да се обадя на медицинската сестра, за да дойде, тъй като кръвното на жената беше много високо – 200/100. Сестрата дойде, премери кръвното и веднага постави инжекция. След това даде лекарство, в случай че кризата се повтори отново и ме помоли да следя кръвното на жената, за да знаем дали пада. Цялата нощ прекарах при болната.

Лекарствата помогнаха и кръвното налягане на жената се нормализира.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

София Ангелова

Дата: 23.07.2007 г.

Място: с. Веселиново

Група: групата на инициативните жени и младите майки

Тема на срещата: поддържане на лична хигиена, хигиена на малките деца и дома

Подготовка: устно уведомих групата за срещата, намиране на помощение, осигуряване на почистващи препарати

Присъстващи: 20 жени

Обсъждани въпроси: как да поддържаме хигиена в дома си, поддръжка на лична хигиена

Активност на участниците:

В началото разясних на жените колко е важно да поддържат дома си чист и разсеях мнението им, че това може да се извършва само със скъпи препарати. Посочих им, че обикновената белина, кислота (препарат за тоалетна, който съдържа белина) и веро могат да им свършат чудесна работа. Обясних, че е важно ежедневното измиване на съдовете и ежедневното почистване на дома.

Говорихме и за поддържането на лична хигиена. Много от жените споделиха, че се мият със студена вода. Оплакват се, че имат бяло течение, болки в бъбреците и др. Обясних им, че ежедневните грижи за личната хигиена са много важни. Препоръчах им да се мият с топла вода, да не използват сапуни, които съдържат сода, защото тя изсушава кожата, да сменят четката си за зъби всеки месец, да си сменят често гъбата за къпане или изтривалката за тяло, всеки член на семейството да използва отделни гъби и четки, да изплакват хубаво дрехите, когато ги перат, за да не остават петна от перилни препарати, които предизвикват сърбежи.

Обясних на младите майки колко е важно да почистват гърдите си преди кърмене. Казах им, че всеки ден трябва да къпят бебето си с топла вода, обърнах им внимание да използват бебешки сапуни и прахове, защото бебешката кожа е много нежна и чувствителна, добре да подсушават бебетата след измиване и да ползват кремове срещу подсичане на кожата, да преваряват водата, която дават за пиене на малките деца, да преваряват шешетата и лъжиците за хранене.

Участниците останаха доволни от проведения разговор.

ОБЛАСТ РУСЕ / РАЗГРАД

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Севдалина Колева

Дата: 23.01.2007 г.

Място: гр. Кубрат

Група: група за самопомощ на жените, представители на женската инициативна група

Тема на срещата: ранните бракове и последствията от тях

Подготовка: устно уведомяване за провеждане на мероприятиято

Присъстващи: 5 жени и 12 девойки

Обсъждани въпроси: за и против ранните бракове, възможните последствия от ранните бракове и от ранното раждане

Активност на участниците:

На срещата присъстваха 5 жени и 12 девойки. Запознах ги с рисковете, които крият ранните бракове и бременност, както физически, така и психически. Обясних, че ранните раждания са много рискови както за майката, чийто организъм не е подготвен да износва плода, така също и за новороденото, което трудно би било отгледано от малолетни родители. Друг проблем, на който обърнах внимание, бе, че малолетните майки често раждат недоносени деца, а тези бебета изискват специфични грижи и внимание. Акцентирах и на факта, че малолетните трудно понасят отговорността на семейните задължения и са принудени да живеят със своите родители, а това също рефлектира върху устойчивостта на ранния им брак.

Всички категорично изразиха мнение против ранните бракове, а жените, които бяха сключили такива, споделиха, че не желаят дъщерите им да постъпят като тях.

Беседата протече интересно, жените бяха по-активни, водени от желание разговорът да бъде поучителен за по-младите.

Подготвям организиране на среща на същата тема и с ученици от 7-ми и 8-ми клас на ОУ „Христо Смирненски“, защото там учат много деца от общността и мисля, че информацията ще им бъде полезна.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Севдалина Колева

Дата: 27.02.2007 г.

Място: гр. Кубрат

Група: по идея на групата на инициативните жени

Тема на срещата: организиране на родителска среща в ОУ „Христо Смирненски“ на родители на деца от ромската общност

Подготовка: лична покана на родителите по списък

Присъстващи: 30–35 човека

Обсъждани въпроси: мотивиране на децата да бъдат по-ангажирани с обучението в училище, съдействие между учителите и родителите на децата от общността

Активност на участниците:

Седмица преди срещата разговарях с училищното ръководство, което ме помоли да им помогна в организирането на родителска среща и да поканя родителите на децата от ромската общност. Поканих родителите лично. Присъстваха около 30–35 родители, 3–4-ма учители и директорът на училището. Тема на разговора беше родителите да съдействат и да мотивират децата си да учат и да се интересуват повече от поведението им в училище. От училищното ръководство заявиха, че са винаги насреща и ще поддържат диалог с родителите, и обърнаха внимание колко е важно и двете страни да съдействат, за да се повиши мотивацията на децата в процеса на обучение.

Ръководството на ОУ „Христо Смирненски“ е едно от малкото в общината, което проявява открито желание за развитието на образованието сред ромската общност.

Директорът ми благодари за оказаното съдействие за реализиране на проведената родителска среща.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Метин Шефкет

Дата: 19.06.2007 г.

Място: с. Вазово

Причина за търсене на помощта на ЗМ: съдействие за приемане в болница

Лице: (пол) М (възраст) 66

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме сестрата на 66-годишен болен мъж с молба да ѝ съдействам за неговото постъпване в болница. Прецених, че първо трябва да се консултираме с фелдшера, който потвърди, че мъжът трябва да постъпи за лечение в болница. Там отказаха да приемат мъжа за лечение, защото не бил здравно осигурен и няма личен лекар. След това обясних, че болният отговаря на условията на постановление №17 на Министерски съвет от 31.01.2007 г. и поех ангажимент да придвижа необходимите документи.

Отидох в Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) в гр. Исперих и разговарях със служителката, която отговаря за с. Вазово. Запознах я със случая и обясних, че лицето е социално слаб, 66-годишен мъж, който живее със сестра си, също социално слаба. Служителката от ДСП се съгласи, че щом болният отговаря на условията на постановление №17 трябва да бъде приет в болницата. Върнах се в болницата и попълних необходимите документи и мъжът беше приет за лечение. (Мъжът се е оплаквал от болки в сърдечната област).

Наложи се да присъствам при изписването на мъжа от болницата, защото оттам настояваха болният да си заплати леглото. Обясних повторно, че всички необходими средства по лечението му ще се преведат от съответната община. Мъжът беше изписан.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Метин Шефкет

Дата: 25.07.2007 г.

Място: с. Вазово

Причина за търсене на помощта на ЗМ: съдействие за изследване на семейство за салмонелоза

Лице: (пол)... (възраст)...

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме фелдшерът на селото, който сподели, че една жена от общността е дала положителен резултат за салмонелоза и е необходимо да се направи повтрито изследване. Отидох при болната, която каза, че не може да отиде до болницата и да се изследва поради липса на средства. Разговарях с ОПЛ д-р Николова, която каза, че е задължително да се изследват всички близки на болната. Семейство на жената е 11-членно и е социално слабо. Разговарях с кмета на селото и той ми помогна да се свържа с експерт по здравеопазване от община Исперих, г-жа Хаджиева и със зам. кмета на общ. Исперих – Бейсин Руфат, които обещаха съдействие.

Заедно с кмета на с. Вазово разговаряхме и с ОПЛ и медицинската сестрата, която трябваше да вземе пробите за изследване. Сестрата се съгласи да дойде и вземе пробите на място, в с. Вазово, а ние с кмета поехме ангажимент да ѝ осигурим транспорта до селото. Направих проверка, дали членовете на семейството са здравноосигурени и се отказа, че има и неосигурени лица. Освен това някои от здравноосигурените са записани при друг ОПЛ – д-р Вяра Георгиева. Запознах с проблема и представител на РИОКОЗ, клон Исперих – д-р Пенчева, която вече е информирана за случая. В уговорения с ОПЛ и медицинската сестра ден, придружавани от експерта по здравеопазване в община Исперих г-жа Хаджиева, тръгнахме за с. Вазово. Предварително бях известил семейството, че трябва да ни чака в здравната служба, но когато пристигнахме там ни чакаше само далата положителна проба жена. Веднага отидох при семейството и им обясних, че трябва да се явят задължително и че вземането на проба ще бъде безплатно. Предупредих ги, че ако не се явят ще извикам кварталния полицаи и те се съгласиха. Взехме проби от всички. Само един се притесни от сестрата, но намерихме начин да вземем проба и от него. След това отидох в болницата при

ОПЛ (д-р Николова и д-р Георгиева), за да взема направления за осигурените лица, а за неосигурените заплатихме необходимата такса. Резултатите от изследванията показаха, че няма други болни от салмонелоза в семейството.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Ремзие Юсеинова

Дата: 18.05.2007 г..

Място: с. Раковски

Причина за търсене на помощта на ЗМ: съдействие за изваждане на лични документи и записване при личен лекар

Лице: (пол) Ж (възраст) 16

Придружаващо лице: (пол)... (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме за помощ момиче на 16 години, бременно в 3-ти месец. Момичето няма издадена лична карта и няма личен лекар. Тъй като е от гр. Завет, я посъветвах да доведе един от родителите си и да я регистрираме в с. Раковски. След 2 дена, заедно с майката на бременното момиче, успяхме да я регистрираме в общината на с. Раковски. След това ги изпратих в паспортната служба, за да подадат документи за лична карта. Изчакахме изваждането на лични документи и я записахме при личен лекар в с. Раковски, който да следи за нормалното протичане на бременността ѝ.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА

Ремзие Юсеинова

Дата: 03.07.2007 г..

Място: с. Раковски

Причина за търсене на помощта на ЗМ: оказване на помощ на дете, получило алергичен шок

Лице: (пол) М (възраст) 9

Придружаващо лице: (пол) Ж (възраст)...

Действия на ЗМ:

Потърси ме бабата на девет годишно момче. Детето е изоставено от майка си на 6 месеца, а бащата живее в Германия. Отглежда го баба му, която е на 70 години. Детето вдигнало висока

температура и било със силни болки в гърлото. Бабата ме помоли да ги придружа до детската лекарка в гр. Разград, която прегледа детето и му изписа лекарства. Продължих да следя състоянието на момчето. На третия ден от приема на антибиотика забелязах необичайна реакция у детето – подуване на устни и уплаха. Веднага се обадох на Спешна помощ. Детето бе прието в болница с алергичен шок, лежа около 7 дена и беше излекувано.

В момента детето е добре и ходи редовно на училище.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Ремзие Юсеинова

Дата: 10.06.2007 г.

Място: с. Раковски

Тема на срещата: „Зов за помощ“ – събиране на средства за операция от инсулт на 32-годишна жена

Подготовка: изготвяне на обява и покана за участие в срещата

Присъстващи: 25 човека

Обсъждани въпроси: създаване на организация за събиране на средства за операция

Активност на участниците:

Организирахме акция за събиране на средства в помощ на 30-годишна жена. След прекаран инсулт е претърпяла 2 мозъчни операции в болница „Св. Иван Рилски“ в гр. София. Съпругът ѝ разказва, че след първата операция е взел заеми, за да успее да покрие неплатените здравни осигуровки на съпругата си. След като направили проверка се оказало, че ако жената не е била здравноосигурена, е щяла да има право да ползва правата по постановление №17 на Министерски съвет от 31.01.2007 г., тъй като е отговаряла напълно на условията.

При втората операция се оказва, че Здравната каса поема само част от разходите, а останалите 1200 лева трябва да бъдат платени от пациента. В случай че не плати тази сума, жената ще загуби здравноосигурителните си права и няма да може да продължи следоперативното си лечение. Съпругът е продал част от покъщнината, но средствата не достигат за покриване на сумата.

Проведохме активна дискусия сред общността и решихме да организираме акция за събиране на средствата. Определихме доброволци за събиране на средства: по две жени за горната и долната махала в селото. Обиколихме всички къщи и никой не ни отказа помощ. Дори със символични средства всеки се отзова на нашата акция. Убедих се, че хората, макар и бедни, винаги биха помогнали в нужда. Апелирахме към останалите медиатори да организират подобни акции в техните населени места. Организирахме дарителска акция в четирите населени места, където работят здравни медиатори. Успяхме да съберем около 600 лв.

Предадохме парите на семейството и те платиха дължимата сума. В момента жената е добре, но продължава да взема поддържащи лекарства.

РЕГИСТРАЦИОННА КАРТА ЗА ГРУПОВА РАБОТА

Аксения Демирева

Дата: март 2007

Място: гр. Ветово

Група: смесена група – жени и младежи

Тема на срещата: Туберкулозата

Подготовка: покана на групата, предварителна подготовка по темата

Присъстващи: 25 жени и 10 младежи

Обсъждани въпроси: разяснения на болестта туберкулоза – рискови фактори, предпазване, симптоми и лечение

Активност на участниците:

В началото на срещата разясних пред групата спецификата на болестта туберкулоза, източниците на зараза и причинителя на болестта. Обърнах специално внимание на начините на заразяване с туберкулоза. След това се спрях на характерните признаци на заболяването – кашлица, отхрачване, температура, изпотяване, болки в гръдния кош, задух, намаляване на теллото.

По време на разговора разбрах, че много от хората не знаят дали са имунизирани за туберкулоза и не познават болестта.

Затова решихме да организираме безплатни изследвания за манту. Написах обява и я залепих на няколко места – пред Здравната служба, Общината и в квартала. Изследванията бяха

насрочени за понеделник и петък. Направих таблица, на която бях разграфила: име, адрес, години, дата на мантуту и резултат от пробата (положителен или отрицателен). Имаше много желани да се изследват.

Кампанията продължи два месеца. Бяха изследвани около 100 души. От тях 6 бяха с хиперреактивни мантута. Взех направления от ОПЛ и направихме рентгенови снимки. Придружих болните до ОДПФЗС* – гр. Русе. Срещнахме се с д-р Р.Радева, която ги прегледа и им назначи лечение. След това лекарката определи дата за контролен преглед след три месеца.

Доволна съм от проведената кампания и смятам, че заедно с ОПЛ успяхме да променим отношението на хората към необходимостта от имунизации, а също и да дадем по-ясна представа за болестта туберкулоза, която продължава да се среща често сред хората от общността.

* Областен диспансер за пневмо-фтизиатрични заболявания със стационар

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ В С. ВАЗОВО, ОБЩИНА ИСПЕРИХ

Жителите на с. Вазово се обръщат за съдействие към здравния медиатор Метин Шефкет, защото са силно притеснени от зачестилите смъртни случаи на бебета, починали при раждане или няколко дни след раждането. В периода 2004 – 2006 г. са починали 6 бебета. Медиаторът се свързва с регионалния координатор за област Русе/Разград по проект „Подобряване достъпа до здравни грижи на ромски жени и деца в селски райони“ и заедно решават да организират среща с представителите на общността. След като изслушват родителите на починалите деца, решават да сигнализират за случая в РЦЗ – гр. Разград. Здравният медиатор описва накратко всеки един от случаите – прави списък на майките и от тяхно име пише писмо до директора на РЦЗ – гр. Разград, с молба за експертна проверка в родилно отделение в МБАЛ – гр. Исперих. Междувременно здравният медиатор се среща с акушер– гинеколога, който е водил 5 от 6-те раждания, за да разбере неговото мнение за случаите в с. Вазово. Неговото становище е, че за този период от време било нормално да има толкова смъртни случаи.

След един месец пристига отговорът от РЦЗ (*виж Приложение №1*) със становището на експертната комисия за всеки един от случаите поотделно.

Здравният медиатор организира нова среща с родителите на починалите бебета и ги запознава с отговора от РЦЗ. Те не са съгласни с изложеното становище и изразяват желание да продължат проверките по техните случаи.

Междувременно в болницата в Исперих са регистрирани още два смъртни случая – на родилка и новородено от Исперих и на бебе от с. Вазово, починало при раждане.

През месец юни в гр. Разград фондация „ЕКИП“ (наследник на „КЕЪР Интернешънъл – България“) и фондация „Здравни проблеми на малцинствата“ организират среща с представители на регионалните институции и медии, за да ги информират за високата детска смъртност в с. Вазово. За съжаление, отговорите на представителите на здравни институции са, че те не са запознати с такава статистика и не са чували за подобни проблеми.

На 23 май 2007 година (*виж Приложение №2*) бе изпратено писмо до министъра на здравеопазването за случаите в с. Вазово, защото според медицинския експерт по проекта, проф. д-р Ивайло Търнев, отговорът на РЦЗ – гр. Разград, не е достатъчно компетентен (например за един от случаите се твърди, че бебето е починало, защото майката е неграмотна).

За съжаление, отговор от Министерство на Здравеопазването пристигна едва на 17 септември 2007 г. (*виж Приложение №3*), въпреки че законовият срок, в който институцията е длъжна да отговори, е 30 работни дни.

През месец ноември предването „Романи лумиа“ по Националната телевизия бе посветено на случаите на детска смъртност в болницата в гр. Исперих. В резултат разградската прокуратура се самосезира, а здравните медиатори от област Разград са покани да участват в работна група към РЦЗ – гр. Разград.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗДРАВНОНЕОСИГУРЕНА РОДИЛКА, РОДИЛА В МБАЛ – ГР. КУБРАТ

На 05.06.2007 г. 23-годишна жена от гр. Завет ражда сина си в МБАЛ – гр. Кубрат.

По време на престоя ѝ в болницата отношението на медицинския персонал към родилката е нормално. В деня на изписването акушер-гинеколожката заявява, че тъй като жената е с прекъснати здравноосигурителни права, трябва да плати сумата от 400 лв. за раждането в касата на болницата. Родилката наистина е с прекъснати здравноосигурителни права и поради тази причина е посещавала само платени консултации за бременни в гр. Разград. Гинекологът ѝ я информирал, че от 01.01.2007 г. раждането е безплатно, независимо от здравноосигурителния статус. По тази причина жената отказва да плати поисканата сума, но я заплашват, че докато не плати, ще я задържат с бебето в болницата.

Съпругът на родилката се свързва със здравния медиатор, работещ към община Завет. След този разговор, здравният медиатор се обръща към директора на Здравната каса в гр. Разград. Той отговаря, че родилката не трябва да се задържа в болницата и никой няма право да иска от нея пари за раждането.

При изписването на жената от болницата, случайно или умишлено, никой не я информира, че не е направена БЦЖ имунизацията на детето ѝ.

Здравният медиатор с изненада открива, че жената е изписана от родилното отделение, без да получи медицинска документация за бебето. Родителите решават да напишат писмо, за да разкажат за случилото се, и искат съдействие от здравния медиатор.

Междувременно, от болницата съзнават пропусъка за не-направената имунизация. 12 дни след изписването от болницата търсят майката, за да направят имунизация на бебето и отново я приканват да заплати дължимата сума от 400 лв. Родилката отказва да отиде отново в тази болница.

Здравният медиатор се консултира с ръководителя на проекта, по който работи (Дора Петкова). Тя подава писмо от името на родилката и фондация „ЕКИП“ до Парламентарната Комисия по здравеопазване с искане до РЦЗ, РИОКЗ, РЗОК – гр. Разград (виж Приложение № 6). Парламентарната Комисия по здравеопазване назначава проверка по случая (виж Приложение № 7).

Здравният медиатор се свързва със служител от РИОКОЗ и изисква съдействие за направата на БЦЖ имунизация на бебето при тях. Определят им ден и час. Здравният медиатор придружава майката и бебето до РИОКОЗ, но и там възниква проблем. Препоръчват бебето да се заведе в болницата, в която е родено, за да бъде имунизирано там. Посрещат ги отново със скандал, защото предстоят проверки от институциите, до които е изпратено писмото. След дълги препирни, имунизацията на бебето е направена, а на майката е предадена цялата документация.

След направената проверка от РЦЗ, РИОКОЗ и РЗОК в гр. Разград получихме следния отговор (виж Приложение № 8).

Директорът на РЦЗ – гр. Разград, се срещна със здравните медиатори от област Разград и сподели, че съжалява за създадената се ситуация. Тя се надява с помощта на медиаторите да се предотврати възникването на други подобни случаи.

Случаят се разглежда в Комисията по защита от дискриминация.

Приложение 3

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
ГР. РАЗГРАД

7200 гр. Разград ул. "Хаджи Димитър" № 25, П.К. 82, тел./факс 66 16 42, 66 08 76 62-67-95
E-mail : rcz_razgrad@mbbox.contact.bg

Изм.№ РД -14-232
Разград 10.04.2007 г.

ДО Г-Н МЕТИН ШЕФКЕТ
ЗДРАВЕН МЕДИАТОР
С. ВАЗОВО
ОБЩИНА ИСПЕРИХ

УВАЖАЕМИ Г-Н ШЕФКЕТ,

Във връзка с Ваше писмо експерти от РЦЗ гр. Разград извършиха проверка по документи, която констатира:

1. Не всички жени са приети и изродени от д-р Кьосев. Галина Минкова Стефанова не е раждала в МБАЛ гр. Исперих, а Севда Петкова Митева е приета и изродена от д-р Веселинова.

2. През 2004 година, Селбие Юнуз Хасан и Севда Петкова Митева са били здравно неосигурени и като такива не са регистрирани и не са посещавали женска консултация.

3. Поради липса на картите за профилактика на бременността от женска консултация в история на заболяването на всяка една родилка /картите се предават на бременните 45 дни преди раждане, а след раждането на родилката за предаване на общопрактикуващия лекар/ нямаме данни за проведени консултации по време на бременността.

4. Данни за всяка една от родилките и причините за смъртта на децата, според аутопсионните протоколи:

↓ Селбие Юнуз Хасан на 28 години от с. Вазово, несемейна. Постъпила за раждане чрез ЦСМП в МБАЛ Исперих по спешност и приета от д-р Кьосев на 22.01.2004 година в 20.20 ч. с обилно кървене. Била е бременна с трета бременност / в миналото два спонтанни аборта/ в 7-ми лунарен месец. По спешност е оперирана, поради преждевременно отлепване на плацентата. Детето се ражда в 22.15 ч. недоносено трета степен с тегло 1100 гр.. Друга причина за смъртта на детето е вътреутробната кислородна недостатъчност, поради преждевременно отлепената плацента. Преждевременното раждане е причина също и за недоразвитите бели дробове на детето.

↓ Севда Петкова Митева на 25 години, несемейна. Постъпила за раждане по спешност на 18.12.2004 година с изтекли околоплодни води. Приета и изродена от д-р Веселинова. Шеста бременност в 7-8 лунарен месец /има едно раждане и четири аборта/. На 19.12.2004 в 10.30 ч. ражда дете с тегло 1350 гр. – недоносеност втора степен. Детето е преведено в Отделение за недоносени деца в МБАЛ гр. Разград където умира след 38 часа вследствие на недоразвит бял дроб, вътреутробно задушаване, вродена малформация на сърцето и недоносеност;

информация
↓ Нели Николаева Христова на 16 години от с. Вазово – несемейна. Приета за раждане чрез приемно-диагностично отделение на МБАЛ гр. Ислерих на 25.04.2006 година от д-р Кюсов с настъпила родова дейност. Ражда в 10.20 ч. в 28 – та седмица на бременността си, недоносено дете – трета степен с тегло 1100 гр. без дишане и единични сърдечни тонове. Поставено в кувьоз и транспортирано в недоносено отделение на МБАЛ гр. Разград, където въпреки приложеното лечение в 12.05 ч. детето умира от дихателен дистрес, поради голямата недоносеност и огнищна вродена пневмония, настъпила вследствие качваща се нагоре алагалищна инфекция;

↓ Даниела Сандева Иванова на 18 години от с. Вазово. Ниска степен на интелигентност, неграмотна, несемейна. Късно регистрирана в женска консултация, която не е посещавала редовно. Кръвни изследвания са правени един път при първото посещение като хемоглобина е бил 100 гр. на литър. Не е изпълнила изписаното лечение за анемията ѝ. Постъпва за раждане чрез спешна помощ в родилно отделение на 04.02.2006 година в 23.45 ч. Наблюдавана в пред родилна зала, когато в 4.40 ч. внезапно изчезват детските сърдечни тонове. В момента главата е на изхода на таза. В 4.45 ч. ражда мъртъв плод. Причината за смъртта е 3 пъти увита около врата пълна връв и веднъж около раменния пояс. Това е довело до удушаване и притискане на пълната връв, което пък е причина за намален приток на кислород към плода и плацентата;

↓ Гюлбие Неази Джолай на 21 година от с. Вазово – не семейна. Нередовно е посещавала женска консултация и не е изпълнила предписаното лечение за анемия, въпреки високо рисковата ѝ бременност с близанци и предистория от мъртвороден плод и 4 аборта. Постъпва на 04.12.2006 г. в 23.30 ч. сама в родилно отделение с контракции в 32 седмица на бременността. Приета от д-р Кюсов. При приемането детските тонове на единия близък не се долавят. Оперирана по спешност, като първия близък е изваден в 0.05 ч. мъртъв с недоносеност първа степен и добре изразени данни за вътрематочно задушаване. От аутопсийния протокол е видно, че причината за смъртта е поглъщане на околоплодни води преди раждане и промените в плацентата, поради нелекуваната предхождаща анемия;

↓ Галина Минкова Стефанова – от с. Вазово - не е родила в МБАЛ – Ислерих.

ДИ-Р АСЯ ГЕНЕВА

Приложение 4

Фондация "КЕЪР" - България
Седло 100
тел.: (+359 2) 9430069
тел. факс: (+359 2) 943 00 37
www.keerfoundation.org

Фондация КЕЪР - България
Ф.Лек. № 93
Дата: 03.05.2007 г.

До
проф. д-р Р. Гайдарски
Министър на
здравеопазването на
Република България

Относно: Висока детска смъртност в с. Вазово, община Исперих, МБАЛ Исперих

Уважаеми господин министър,

Фондация "КЕЪР - Холандия", фондация "КЕЪР - България" и фондация "Здравни проблеми на малцинствата" вече втора година работят по проект "Подобряване на достъпа до здравни грижи за ромски жени и деца в селски райони", финансиран по програма МАТРА на Външно министерство на Кралство Нидерландия.

Основните ни цели са подобряване достъпа до здравните услуги на общности в неравносложно положение, повишаване качеството на здравните услуги и на здравната култура и образование в 16 малки населени места в България.

По програма, одобрена от Министерство на здравеопазването, по проекта са обучени 16 здравни медиатори. Те получиха сертификати, които им дават право да практикуват професията здравен медиатор. През месец март 2007 година 10 от тях бяха назначени на работа към общините, в които живеят, чрез делегиран бюджет от Министерство на финансите.

В тази връзка Ви информираме и представяме на Вашето внимание казус, с който се облъска здравният медиатор Мегин Шефкет в село Вазово, община Исперих, област Разград.

През месец декември 2006 г. г-н Шефкет установява, че в селото в периода 2004 - 2006 г. 6 биват бобета от ромската общност от с. Вазово са починали в МБАЛ на град Исперих.

Здравният медиатор се среща и разговаря с д-р Кюсов, (МБАЛ, гр. Исперих) гинекологът, при когото са раждали повечето от майките, изгубили децата си. Екипът на проекта провежда разговори с директора на РЦЗ Разград и секретаря на Областна администрация - Разград относно казуса. По препоръка на директора на РЦЗ Разград, в търсене на причините за смъртта на шест бобета от едно и също населено място, изпратихме писмо до директора на РЦЗ Разград д-р Ася Генева с цел предизвикване на проверка по случките. Месец след изпращане на писмото получихме отговор, с който бихме желали да Ви запознаем и съответно го прилагаме към настоящото писмо (вж. приложено писмо от директора на РЦЗ, град Разград, вж. № РД - 14 - 232 от 10.04.2007 г.).

Отговорът на директора на РЦЗ - Разград породи в нашия екип съмнения относно истинските причини за детската смъртност в с. Вазово. В писмото произра липса на отговорно и сериозно отношение към подобен проблем. Изразих като "малкоосъдено отделение" и обясненията за причините за смъртта на децата са

недостатъчно професионални, например: „...Постъпва за раждане в 23,45 ч. ...4:40 внезапно изчезват детските сърдечни тонове...причина за смъртта ...три пъти уинта около врата пълна връв...”.

През месец април 2007 година при д-р Кьосев в МБАЛ Исперих при раждане умират майка и бебе от град Исперих. В момента случаят се разследва и се води съдебно дело срещу д-р Кьосев.

В резултат на честите подобни случаи ромската общност от с. Вазово изпитва страх и недоверие в екипа на МБАЛ – Исперих и отказва да изпраща родилките в болницата. Вече са факт и раждания в домашни условия, криещи сериозни рискове за здравето на майките и новородените бебета.

В ситуация на демографски срив правителството на Република България и отговорните институции не би трябвало да допускат подобни тенденции. Ние, като екип по проекта, сме силно обезпокоени от случаяте на детска смъртност в село Вазово.

Обезпокоени сме също, че не успяхме да предизвикаме сериозна проверка по случая на местно ниво и не срещнахме разбиране за важността на проблема, който е част от националната здравна политика на България, а именно – намаляване на майчината и детската смъртност.

Уважаеми г-н министър, екипът на проекта настоява за спешна проверка и намеса от страна на Министерство на здравеопазването по случаяте на детска смъртност в с. Вазово.

Очакваме Вашето становище по случая и се надяваме, че ще съдействате за изясняване на причините по казуса в МБАЛ град Исперих, както и че ще предприемете действия, които да предотвратят бъдещи подобни случаи, накривяващи доверието в системата на здравеопазване.

С уважение:

Огнян Друмев
Ил. директор
“КЕЪР – България”

Дора Петкова
Ръководител на проекта

Проф. д-р Ивайло Търнев
Председател на Фондация „ЗИМ”

Проф. Мая Грекова
Експерт по проекта

Цветя Петкова
Консултант по проекта

София,
21.05.2007 г.

Handwritten signatures and initials corresponding to the names listed on the left: Огнян Друмев, Дора Петкова, Проф. д-р Ивайло Търнев, Проф. Мая Грекова, and Цветя Петкова.

Приложение 5

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

София 1000, па. Света Неделя 5,

тел. 9301316 факс: 9811833

Изх. № 92.00-24

София 17.09 2007г.

ДО
Г-Н ОГНЯН ДРУМЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА ФОНДАЦИЯ „КЕЪР”

ДО
ПРОФ. ИВАЙЛО ТЪРНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ФОНДАЦИЯ
„ЗДРАВНИ ПРОБЛЕМИ НА
МАЩИНСТВОТА”
БУЛ. «ЯНКО САКЪЗОВ» 22
СОФИЯ 1504

**УВАЖАЕМИ Г-Н ДРУМЕВ,
УВАЖАЕМИ ПРОФ. ТЪРНЕВ,**

Във връзка с Вашето писмо до проф. Радослав Гайдарски –Министър на здравеопазването, относно «висока детска смъртност с. Вазово, община Исперих», Ви уведомяваме:

Министерство на здравеопазването извърши проверка по всички конкретни случаи цитирани във Вашето писмо. Те касаят периода 2004г. – 2006г. По принцип броят им предизвиква безпокойство, както и здравно-демографските показатели в Разградския регион за 2005 и 2006 г., които са значително по-неблагоприятни от средните за страната/прилагаме таблици/. И в национален мащаб има сериозна разлика в нивата на детската смъртност за градовете и селата, като в селата е значително по-висока. Като водещи причини в национален мащаб се очертават състоянията в перинаталния период и по-точно вродени аномалии и недоносеност на плода, следвани от болести на дихателната система. Те са в по-голямата си степен резултат на лошо или липсващо медицинско наблюдение по време на бременността, като причините за това са комплексни и не може да се каже че се коренят само в здравната система. Значение има и здравната култура и активно поведение на пациента. В конкретните цитирани от Вас случаи изискахме цялостната медицинска документация за допълнителна проверка. Видно от нея няма допуснати медицински грешки, невнимание или небрежност при обслужване на раждащите жени. При всеки от случаите има утежняващи фактори – преждевременно раждане на малолетна, отлепване на плацентата, недоносеност в повечето случаи, в единия от случаите – увита пъпна връв. При последния

случай раждащата е мониторирана с акушерски монитор, но не е диагностицирана узнатата пъпна връв предварително. Това е възможно, тъй като не е задължително да има предварителна симптоматика и в повечето случаи тя се изяснява даже в периода на изгонване на плода, поради релативното скъсяване на пъпната връв.

Считаме, че отговора който сте получили от РЦЗ, гр. Разград е изчерпателен и коректен от гледна точка на позиция и коментар, като считаме, че е направен опит да се трансформира медицинския език в разбираема за подателя/Г-н Метин Шефкет/ форма. Поради това е обяснимо Вашето безпокойство заради което сте пристъпили към уведомяване на Министъра на здравеопазването.

Бихме желали да Ви благодарим за Вашата активна гражданска позиция, както и за цялостната дейност на Вашите фондации, които са ценен партньор в държавната политика. Подкрепяме и считаме за много ценно наличието на медиатори, които следва да бъдат проводник сред уязвими групи на населението на здравна култура и възпитание, както и обратно – да свеждат до знаянето на институциите проблемите на тези хора. Считаме, че гаранцията за успешна политика при разрешаването на тежките демографски проблеми е обединени усилия - общински власти и здравни власти, съвместно с неправителствените организации.

ЗАМ. МИНИСТЪР:
Д-Р МАТЕЙ МАТЕВ

Приложение 6

Бул. "Янко Сакъзов" 22
София 1504
тел./ (+359 2) 9430069
тел./факс (+359 2) 943 00 37
doea.petkova@care-bg.org

рег. № 117 / 25.06.07г.

До
Председателя на Комисията
по здравеопазване
Копие
До зам. Председателя на
Комисията по здравеопазване
Копие
До Директора на РЦЗ гр. Разград
Копие
До Директора на РИОКОЗ гр. Разград
Копие
До Директора на РЗОК

Относно: Неправомерно искане на средства за раждане в град Кубрат, МБАЛ Кубрат

Дата: 20.06.2007 г. София

Уважаемия господин,

Фондация КЕЪР – Холандия, фондация ЕКИП и фондация „Здравни проблеми на малноцигата“ вече втора година работят по проект "Подобряване на достъпа до здравни услуги на ромски жени и деца в селски райони", финансиран по програма МАТРА на Външно министерство на Кралство – Нидерландия.

Съгласно поправка в Закона за здравето (Закон за здравето в сила от 01.01.2005 г., изм. ДВ, бр.59 от 21 Юли 2006 г.) чл. 82, т.2 (нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.), извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на българските граждани се предоставят медицински услуги, които са свързани с акушерската помощ за всички здравно неосигурени жени, независимо от начина на родоразрешение, по обхват и по ред, определени с наредба на министъра на здравеопазването.

В тази връзка представяме на вашето внимание казуса и очакваме Вашия компетентен отговор.

„Казвам се Тюркян Ремзиева Ахмедова и живея в гр.Завет ул. "Лудогорие" № 24, на 23 години съм. На 05.06.2007 г. родих синя си Джем Илхан Шефкет в МБАЛ гр. Кубрат. Израждането се извърши от д-р Димитрова.

До деня на изписването отношението на медицинския персонал към мен бе добро, но когато дойде момента на изписването, д-р Димитрова ме уведоми, че съм здравно неосигурена и трябва да изплатя сумата от 400 лв. за раждането на касата на болницата. Аз съм с прекъснати здравно осигурителни права и поради тази причина не съм посещавала консултации за бременни. Преглеждала съм се често при д-р Матеев в гр. Разград и след прегледа споделих, че тъй като съм здравно неосигурена, сигурно когато родя, ще се наложи да заплащам за раждането. Той ме информира, че от 01.01.2007 г. раждането не се заплаща и да не се притеснявам. След искането на д-р Димитрова аз споделих, че знам за промяната в Закона за здравето и нямам право да искам пари за раждането. Тя много се афектира и ме заплаши, че докато не си платя, ще ме задържат с бебето в болницата.

Съпругът ми се свърза със здравния медиатор, работещ към община Завет, и го уведоми за случилото се. Здравният медиатор разговаря с д-р Димитрова и потвърди моето становище, но акушер-гинеколожката заяви че в кубратската болница не „работят по този закон“ и тя не е чувала за промяната и каквото да направя, и където и да се обадя, аз оставам длъжница към болницата.

След това ме уведоми, че трябва да напусна оделението. В тази суматоха, не знам дали случайно или умишлено, никой не ме информира, че не е направена БЦЖ имунизацията на детето ми.

Сега, 12 дена след напускането на болницата, ме привикват да направят имунизацията на детето ми и да заплатя дължимата сума.

Въпросът ми е, защо след като има промяна в закона, в Кубратската болница искат от мен да заплатя раждането? Бих искала да попитам, не е ли равносилно на престъпление това, че детето ми не е имунизирано до 24 часа?

Заслужавам ли това грубо отношение, аз съм гражданка на България и синът, който родих, също е гражданин на тази страна!“

Уважаеми господа, скипът на проекта настоява за спешен отговор и проверка по случая. Очакваме вашето становище по случая и се надяваме, че ще съдействате за изясняване на причините по казуса в МБАЛ град Кубрат, както и че ще предприемете действия, които да предотвратят бъдещи подобни случаи, които накърняват доверието в системата на здравеопазването.

С уважение:
Тюркян Ахмедова

С уважение:
Дора Петкова
Ръководител на проекта

Приложение 7

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
ПРЕДСЕДАТЕЛ: Доц. д-р Борислав Китов

Их. № Н 733-00-2
София, 02.07.2007г.

ДО
Д-Р ГУМЯЦА ТОДОРОВА
ДИРЕКТОР НА НЗОК
СОФИЯ
УЛ. "КРИЧИМ" № 1

КОПИЕ:

ДО
Г-ЖА ТЮРКЯН АХМЕДОВА
ФОНДАЦИЯ "ЕКНИ"
СОФИЯ 1504
БУЛ. "ЯНКО САКЪЗОВ" № 22

Ex № 80/04.07.07

УВАЖАЕМА Д-Р ТОДОРОВА,

Приложено Ви изпращам копие от писмо с Их. № Н 733-00-2, постъпило в Комисията по здравеопазване на 29.06.2007г. от името на г-жа Тюркян Ахмедова-Фондация "Екни", относно извършване на проверка по случай, свързан с неправомерно измъкване средства за извършване на раждане в МБАЛ - Кубрат.

Искам да подчертая, че категоричната воля на законодателя, отразена в чл. 82, ал. 1 (изм. и доп., ДВ, бр. 59 от 2006г.) на Закона за здравето е акушерската помощ да бъде безплатна за всички здравно неосигурени жени.

В тази връзка моля, след запознаване с горепосоченото писмо да разпоредите незабавна проверка и да информирате подателяте и Комисията по здравеопазване за резултатите от нея и мерките, които ще бъдат взети за прекратяване на подобна практика в бъдеще.

02.07.2007г.

С уважение:

Доц. д-р Борислав Китов
Председателя на Комисия по здравеопазването

Приложение 8

ДОКЛАД

ЗА ИЗВЪРШЕНА СЪВМЕСТНА ПРОВЕРКА от длъжностни лица на РЗОК и РЦЗ Разград

Проверяван обект: „МБАЛ – КУБРАТ“ ЕООД гр. КУБРАТ

ЛРЦЗ - Разград

В изпълнение на Заповед № РД-06-015 от 10.07.2007 г. на Директора на РЦЗ – Разград и на основание чл. 17, ал. 1 и 4 от Правилника за устройство и дейността на РЦЗ, чл. чл. 230,232,234,235 и 236 от Закона за здравето, чл. 117, ал. 1 и 2 от Закона за лечебните заведения и във връзка с писмо изх.№ 92-Ф-43 от 06.07.2007 г. на доц. Красимир Гигов - главен секретар на Министерството на здравеопазването, относно неправомерно искани средства за извършване на раждане в „МБАЛ – Кубрат“ ЕООД гр. Кубрат, долуподписаните

1. Д-р Андриета Янкова – директор дирекция „Здравни дейности“ в РЦЗ гр. Разград
2. Тодор Маринов – гл. експерт в дирекция “АСПО” в РЦЗ гр. Разград

извърши проверка по документи в „МБАЛ – Кубрат“ ЕООД гр. Кубрат, ул. “Княз Борис I” № 12 с управител д-р Паулина Мичева

Във връзка с писмо изх. № 92-Ф-43 от 06.07.2007 година на МЗ със заповед № РД-06-015 от 10.07.2007 година на директора на РЦЗ – Разград беше извършена съвместна проверка с РЗОК, в рамките на компетентността на институцията в «МБАЛ – Кубрат» ЕООД гр. Кубрат. При проверката /констативен протокол № 92 от 12.07.2007 година/ беше установено, че Тюркян Ремзинова Ахмедова от гр. Завет, ул. «Лудогорие» № 24 е постъпила в «МБАЛ – Кубрат» ЕООД гр. Кубрат с регистрирана бременност на 05.06.2007 година в 11.50 ч. И в 14.00 на същата дата е родила дете Джем Ихлан Шефкет. За престоя в лечебното заведение същата не е заплащала такси независимо че е здравно не осигурена. При проверката от «МБАЛ – Кубрат» ЕООД гр. Кубрат ЕООД бяха представени следните документи за предоставени медицински услуги, свързани с акушерска помощ на г-жа Ахмедова.

1. История на бременност и раждане.
2. Направление за хоспитализация.
3. Резултати от клинични изследвания.
4. Температурен лист.
5. Епикриза.
6. Декларация за информирано съгласие на пациента за реда на заплащане на диагностиката и лечението на неговото заболяване.

Освен това бяха изискани и представени обяснения от управителя на лечебното заведение д-р Мичева.

Видно от подписаната на 08.06.2007 година декларация от Тюркян Ахмедова за информирано съгласие на пациента за реда на заплащане на диагностиката и лечението на неговото заболяване изрично е посочено, че по време на престоя в лечебното заведение от пациентката не са заплатени никакви суми.

С оглед на информацията в наличната документация на «МБАЛ – Кубрат» ЕООД гр. Кубрат няма данни за заплащане на медицински услуги от Тюркян Ремзиена Ахмедова при престоя ѝ в лечебното заведение.

С издаването на Наредба № 26 от 14.06.2007 година публикувано в ДВ бр. 51 от 20.06.2007 година за предоставяне на акушерска помощ на здравано не осигурени жени, обхватът и редът на медицинските услуги, свързани с акушерската помощ са регламентирани в пълнота с оглед приложимостта на нормата на чл. 82, ал.1, т. 2 от Закона за здравето.

Приложения, фотокопия от :

- констативен протокол № 92 от 12.07.2007 г.
- титулната страница на историята на бременността и раждането № 1934/83 от 05.06.2007 г.;
- направление за хоспитализация – бланка МЗ-НЗОК № 7;
- справка, относно здравноосигурителните права към 06.06.2007 година на лицето Тюркян Ахмедова от НОИ;
- декларация за информирано съгласие на пациента за реда за заплащане на диагностиката и лечението на неговото заболяване;
- лабораторни изследвания;
- температурен лист;
- епикриза;
- история на новороденото 2018;
- писмено обяснение по писмото от д-р Мичева – управител на «МБАЛ - Кубрат» ЕООД

Ц.РЗОК – Разград

1. Медицински одит

На основание чл.222 и чл.228 от Националния рамков договор 2006 г. и заповед № РД–09–314/11.07.2007 г. на директора на РЗОК – гр. Разград,

проверяващ екип в състав:

1. д-р Божидарка Димитрова – гл.инспектор – лекар контролор

от 11.07.2007 до 13.07.2007г. се извърши медицинска проверка на лечебно заведение **“МБАЛ - КУБРАТ”** ЕООД с месторазположение: гр. Кубрат, ул.“Княз Борис I” № 12 по изпълнението на индивидуален договор № 17-0205/30.03.2007г.

Вид и обхват на проверката: съвместна, тематична

Със задача: по жалба вх.№17/94-00-688 от 22.06.2007г.

При извършената проверка проверяващият екип констатира:

По КП№141 Раждане, независимо от срока на бременността, предлежанието на плода и начина на родоразрешение. Проверено 1 ИЗ за м. 06.07г. – във връзка с поддана жалба вх.№17/94-00-688 от 22.06.2007г.

За ИЗ №1934 на пациент с ЕГН 8311025053 - КП е завършена, диагностично-лечебният алгоритъм изпълнен.

Не са констатирани нарушения.

По КП№279 Гржи за здраво новородено дете. Проверена История на новороденото №2018 към ИЗ №1934/83 - във връзка с поддана жалба вх.№17/94-00-688 от 22.06.2007г.

В документ №1 неразделна част към лист “История на заболяване” липсват регистрирани задължителните процедури – BCG ваксина, скрининг за фекилетонурия, скрининг за хипотиреоза.

Констатацията е в нарушение на чл. чл. 31 т.1 и чл.32, ал.2 от ИД и т.200.1 във връзка с т. 200 от Решение №РД-УС-04-12/02.02.2007г. на УС на НЗОК.

2. Финансов одит

На основание чл. 222 и чл. 224 от НРД 2006 и Заповед № РД – 09 – 315/11.07.2007 г. на директора на РЗОК – Разград,

проверяващ екип в състав:

- Симеон Изворов – старши инспектор – финансов контрол

от 11.07.2007 г. до 13.07.2007 г. извърши финансова проверка на лечебно заведение „МБАЛ – КУБРАТ“ ЕООД, представлявано от д-р Паулина Димитрова Мичева, с рег.№ 1716211003, БУЛСТАТ 000504032, с месторазположение - гр.Кубрат, ул.“Княз Борис I” № 12 по изпълнение на индивидуален договор № 17-0205 от 30.03.2007г.

Вид и обхват на проверката: съвместна, тематична

Със задача: по жалба вх.№17/94-00-688 от 22.06.2007г.

По КП №141 Раждане, независимо от срока на бременността, предлежанието на плода и начина на родоразрешение. Проверено 1 ИЗ за м. 06.07г. – във връзка с подадена жалба вх.№17/94-00-688 от 22.06.2007г. от ЗОЛ Тюркян Ремзиева Ахмедова, ЕГН 8311025053.

ИЗ 1934 на ЗОЛ Тюркян Ремзиева Ахмедова, ЕГН 8311025053, насочена за хоспитализация от ЛЗБП МБАЛ – Кубрат ЕООД гр.Кубрат, изпращащ лекар д-р Росица Димитрова с насочваща диагноза: за раждане - спешен и дата на изпращане 05.06.2007г. Приемашо ЛЗБП е МБАЛ – Кубрат ЕООД гр.Кубрат по КП № 141 с приемаш лекар д-р Росица Димитрова.

По претенка на контролиращия екип се извърши проверка по твърденията на ЗОЛ Тюркян Ремзиева Ахмедова, изложени в жалбата, свързани с неправомерно изискани средства за извършване на раждане в ЛЗБП МБАЛ – Кубрат ЕООД гр.Кубрат, резултатите от които са следните:

За установяване, доказване или отхвърляне на горепосочените твърдения проверяващият екип проведе и осъществи разговор с д-р Паулина Димитрова Мичева – директор на ЛЗБП „МБАЛ – Кубрат“ ЕООД гр.Кубрат и д-р Росица Димитрова – началник на АГ отделение в същата болница. Становище по случая за изясняване на причините възникнали по случая на д-р Мичева, взето в деня на проверката 12.07.2007г. в 11.00 часа:

- „Позицията на ЛЗБП „МБАЛ – Кубрат“ ЕООД гр.Кубрат, е за лекуване на пациентите при спазване разпоредбите на Закона за здравето“.
- „В „МБАЛ – Кубрат“, се лекуват хора и това е праката работа на лекарите, мед. сестри и акушерките работещи в отделенията“.
- „Ние не сме престъпници, това не е правомерна жалба и отхвърлям всички посочени твърдения в нея. В АГ отделението на ЛЗБП е извършен диагностично-лечебния алгоритъм на КП №141 и спазен съгласно изискванията за завършена клинична пътека“.
- „Пациентката се държа грубо и обиждаше лекарите и акушерките /видно и записано към епикризата на ИЗ /Приложение: ИЗ 1934 и епикриза към него/, които с неуморен труд с цената на разширени вени и рани по краката извършват медицинска помощ в отделението. След скандал с персонала на 08.06.2007г. родилката напуска отделението без да уведоми д-р Димитрова или акушерката“.
- „И на последно място подчертавам, че като директор на „МБАЛ – Кубрат“ винаги съм спазвала Закона за здравето, и на всички български граждани в повереното ми лечебно заведение се предоставят медицински услуги, свързани с акушерска помощ“.

за всички здравно неосигурени жени, независимо от начина на родоразрешение, по обхват и по ред, определени с Наредба на Министъра на здравеопазването. Неправомерно искани средства за извършване на раждане в „МБАЛ – Кубрат“ ЕООД гр.Кубрат по никаква повод и действия не са искани и предприетите действия на прозрачност и лекарски дълг, които са основно начало в нашата работа са насочени за предотвратяване на случаи и действия, които накърняват доверието в системата на здравеопазването”.

Становище по случая за изясняване на пречните възникнали по случая на д-р Димитрова, извикано от проверяващия екип на 12.07.2007г. в 11.40 часа:

„Лично с родилката не съм разговаряла, говорих със съпруга и в деня на изписването, както той се представи в кабинета ми / в история на новороденото е записано семейно положение: без брак – приложение към настоящият протокол/, и обясних създалата се ситуация, той адгагаше невероятен скандал в отделението и се свърза по мобилният си телефон със здравния медиатор към община Завет. Разговарях лично със здравния медиатор и я уверих, че ще направим необходимото за изясняване на създаления казус. Категорично отричам, че съм заплашвала пациентката да си плати за раждането и че ще задържа новороденото бебе в болницата. Пациентката напусна болницата с бебето без да съобщи за това нито на лекар или акушерка т.е. жабга. Изпълнявам лекарския си дълг отговорно в рамките на дълги години и с какво аз и родилката се различаваме, като граждани на България, за всички закона е еднакво приложим. И един въпрос – Защо като гражданка на България пациентката е с прекъснати здравноосигурителни права?, не следва ли и не се ли чувства отговорна да заплати здравните си вноски, след като законодателя ясно и категорично даде възможност за разсрочване на плащанията или заплати за дванадесет месеца назад и тогава всичко в тази жалба ще е излишно. Бих и казал, че като лекар и аз си плащам здравни осигуровки и данъци и бих я посъветвал да бъде коректна и с платени данъци към България, както тя твърди, че е жител на тази държава и по-горе казах че всички сме равнопоставени пред законите. Отхвърлям всички твърдения в жалбата, и подчертавам, че спазвам чл.82,ал.1 от Закона здравео”.

Спазени са индикаторите за хоспитализация по КП 141 Раждане, независимо от срока на бременността, предлежането на плода и начина на родоразрешение, като същата е завършена и диагностично-лечебния алгоритъм спазен.

В дейността на ЛЗБП „МБАЛ – Кубрат“ ЕООД гр.Кубрат и д-р Росица Димитрова, по изпълнение на индивидуален договор № 17-0205 от 30.03.2007г., съгласно твърденията по жалбата проверяващият екип не констатира нарушения на Закона здравео, ИРД 2006 и Решение №РД-УС-04-12/02.02.2007г. на УС на НЗОК.

По КП № 279 Гrijки за здраво новородено дете.

В хода на проверката е проверено История на новороденото №2018 към ИЗ №1934/83 - във връзка с подадена жалба вх.№17/94-00-688 от 22.06.2007г. от ЗСОЛ Тюркия Ремзиева Ахмедова, ЕГН 8311025053.

Не се констатира нарушение.

[Signature]
/ Д-р Владимир Зашков /

[Signature]
/ Д-р Асия Генчева /

*Съгласно
Н. Владимир - 14.08.2007
Туркия Р.Е. - 07.08.2007/22.11.2007*

PREFACE

The book “Cases from the Health mediator’s practice” presents for first time in Bulgaria the true essence of the Health mediator’s work. The project “Access to Healthcare for Romani Women and Children in Rural Areas”, implemented by the consortium of organizations CARE Netherlands, ECIP Foundation (successor of CARE International Bulgaria) and Ethnic Minorities Health Problems Foundation places the accent on the work of the Health mediators in rural areas. The underlying objective of the project is to cooperate for improving the access to quality healthcare services and for increasing the health education of Roma in 16 small villages in Bulgaria.

The cases, presented in the book, are from the villages in which in 2005 16 health mediators started work, trained under a program, approved by the Ministry of Health. In 2007 the project team already has many interesting cases in which the intervention of the Health mediator had a considerable effect on the solving of many problems in Damianitsa, Satovcha, Simitli, Krupnik (Blagoevgrad region); in Varshets, Dolni Tsibar, Medkovets, Septemvrijtsi (Montana region); in Vazovo, Vetovo, Kubrat, Rakovski (Ruse and Razgrad regions); in Veselinovo, Drazhevo, Kukorevo and Straldzha (Yambol region).

For more than two years now 16 Health mediators practice the profession within the project framework and in March 2007 nine of them were hired in the municipalities in which they live, financed by vicarious budget.

The cases described in the present book give the clearest illustration of the Health mediator’s work and his role in the respective community. Getting acquainted with them, the readers could most properly understand the nature of the Health mediator’s mission and where his place in the healthcare services system is. In practice, the book presents the results from the Health mediator’s work, daily recorded in the so called “registration cards” that they submit to the municipalities, to the GPs, interested in their work and to other local

institutions. In the present book the style and the language of the authors – the Health mediators – is preserved.

The present book consists of only 46 cases of 1 300 totally recorded under the project thus far. The presented cases are selected and show the work of the Health mediators mainly in the sphere of health problems. It is interesting to mention that very often the people address them with other questions also – social, personal, etc. The themes and the questions with which the Health mediators deal are highly varied – rights and responsibilities of the patient, health insurance, optimization of preventive/prophylactic programs, patronage of families in risk, work with self-help groups of women and youths from the communities, providing of health information, etc.

The Health mediators pay particular attention to mother and child healthcare, the family planning, contraception, prevention of different diseases, etc.

The project team also came across complicated cases, for instance the high child mortality in Vazovo. It turned out that even the consortium of organizations with their influence on the national and international level found difficulties in dealing with these painful for our society themes. Our society and institutions have lost their human sensitiveness to react adequately for prevention of such cases. In such environment the position of the Health mediator becomes even more necessary and important.

On the one hand the role of the Health mediator is to assist and support the local institutions in the process of work with the most vulnerable groups, he/ she has to be corrective of their work, he/ she should be objective, to criticize the institution when they breach laws, normative documents and don't execute effectively their engagements and commitments towards the society.

Unfortunately, in the fragile Bulgarian civil society in which about 15 000 NGOs are registered the voice of the citizens is absent or is not heard. The people are still afraid to react, to defend their rights even when the issue concerns child mortality cases.

The profession “Health mediator” is not popular in Bulgaria. It is only now making its first steps in our country. Most of the Health mediators perceive it as a mission, as work that would make the other learn something, educate himself, inform himself, be more sensitive towards social problems.

The government, the major politic forces, the state and local authorities declare as their main priority the integration of Roma in the Bulgarian society. The integration policies for Roma up to the moment were developed as part of the EU accession process and were mainly pushed by the EU – they are not part of the internal political understanding of the problem and even less – part of the social needs and attitudes. For Bulgaria – full EU member already – the challenge to turn the declared intentions into working policies is still standing.

On 08.09.2005 the Bulgarian Government adopted Health Strategy for Individuals in Disadvantaged Position Belonging to Ethnic Minorities (www.mh.government.bg). In the Strategy considerable place is assigned to the new profession – “Health mediator”, and one of the indicators for the successful implementation of the Strategy is the number of mediators, appointed by the state.

In 2007 51 Health mediators were employed for the first time in the Municipalities through vicarious budget of the Ministry of Finance. In 2008 the Government approved the appointment of 111 Health mediators. Unfortunately, the future and the sustainability of the profession are still not clear.

We hope that the present book proves that a pilot project could assist for the solving of complex problems by encouraging the establishment and development of one working and effective model for improving the access to healthcare for Roma in rural areas, namely the inclusion of the Health mediator in the system of health and social services.

The project team is proud that the Health mediators from the rural areas will be the first authors of “Cases from the Health mediator’s practice” in Bulgaria and will contribute for the popularization of the Health mediator’s mission.

I would like to thank to all of the authors – the mediators from the 16 villages, to the regional coordinators in the 4 target regions, to all experts and partners who support the project, for their enthusiasm, their work, their optimism, their consistency and staunchness.

Dora Petkova,

Project manager – Project “Access to Healthcare for Romani Women and Children in Rural Areas”, financed under MATRA Programme of the Ministry of Foreign Affairs of Kingdom of Netherlands.

BLAGOEVGRAD REGION

REGISTRATION CARD

Georgi Simeonov

Date: 10.02.2007

Place: Damianitsa

Reason for searching the HM's help: Assistance to health uninsured mother for receiving of child allowances and monthly maternity benefit

Person: (sex) F (age)...

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

I searched for a health uninsured patient, that has delivered one month ago in order to find out if she visited the GP and whether she brought her child to the doctor for the compulsory immunizations. Besides, I wanted to check whether the woman had submitted the documents for child allowances, monthly maternity benefits and one-time aid for delivery. It turned out that all necessary immunizations of the baby were completed. Documents for one-time aid for delivery were submitted and the funds were received, but the documents for child allowances and monthly maternity benefits were not submitted. I assisted the family with the filling in of the necessary documents and we submitted them to the "Social Assistance" Directorate. We received an answer that the family would receive child allowances and monthly maternity benefits (i.e. assistance for raising of child up to 1 year, because the mother does not have a health insurance).

REGISTRATION CARD

Georgi Simeonov

Date: 16.02.2007

Place: Damianitsa

Reason for searching the HM's help: Submission of complaint concerning refusal for hospitalization

Person: (sex) F **(age)** 66

Accompanying person: (sex) F **(age)** 37

Actions of the HM:

66 year old woman asked for my help – in the hospital they refused to hospitalize her, regardless of the fact that she had direction from the GP. I checked the validity of the direction in the Regional Health Insurance Fund (RHIF) – the employee said that it was valid and without mistakes. I was assured that the doctors don't have the right to refuse hospitalization of patients with directions. The employee explained that in case of refusal, this refusal has to be entered in the direction together with the reasons for it. A date has to be fixed for the hospitalization of the patient.

I visited the patient in her home and acquainted her with the information I received from the RHIF. I told her that she could submit a complaint. The woman agreed but was worried for eventual negative reaction from the doctor. Most of the Roma are afraid to submit complaints against doctors. I assured the patient that she has to defend her rights and we wrote and submitted the complaint. We are now waiting for the RHIF to take measures.

REGISTRATION CARD

Georgi Simeonov

Date: 19.04.2007

Place: Damianitsa

Reason for searching the HM's help: HM's initiative

Person: (sex) two F **(age)**...

Accompanying person: (sex)... **(age)**...

Actions of the HM:

I consulted two young mothers separately from the group, because I estimated that they needed help and could hardly feel at ease

to speak and share before the group. I wanted to have a personal impression from the two women.

I was informed that one of the mothers beat too much one of her children. Moreover, her father-in-law is an alcoholic and often gets mad and torments the whole family, including the children. The other mother often leaves her children without surveillance.

In the last minute I decided not to read a lecture, but to examine the situation first in order to be more certain what the facts are. I decided to be very careful and tactful in this conversation concerning family problems. The women spoke with desire about the care that they take of their children. One of the mothers shared that nobody helped her at home and she was very irritated of the difficulties she faced with the raising of the children. This influences also her attitude towards the children – she beats them often and works off her bad temper and tiredness on them. Afterwards she feels sorry but because of her nervous behavior the child gets also nervous and the situation becomes unbearable. She confessed that sometimes she goes too far with the beating but she has never hit the child in a malicious or hard manner. The other mother joined the conversation and also shared that she beats her older child. He is also very nervous; he talks in his sleep and hardly calms down. I asked them if they consider that the beating is the best solution in cases when the children are nervous and naughty. They replied that maybe it's not. In this moment one of the children started to cry, laid on the ground and started to hit his head. His mother tenderly called him and started to talk and to caress him – the child calmed down. This was a good example that the best way to calm down the children is not to beat them but to treat them with tenderness and care. We spoke about the reasons for the children to be nervous and naughty and we came to the conclusion that in most of the cases they are jealous and need more love and attention. We found out together that sometimes we don't understand the reactions of the children and we act in a wrong way, doing the worst – we beat them instead to show attention.

In the family of one of the women there is a raging alcoholic which additionally strains the situation and stresses the children. I explained to the woman that if she wants, I could assist her to submit a complaint in order measures to be undertaken for the calmness of the family and the children.

Very tactfully, I asked them to make an assessment of their care and attitude towards the children. They confessed that they don't

take enough care and that sometimes they treat the children badly and beat them. They will try to work on these issues and to change their approach.

My personal impression after the conversation is that it was useful to pay attention to the problems in order to take a step towards their solving. In one of the families the big problem is the torment of the aggressive alcoholic. The two mothers have to take better care of their children. I intend to continue to meet the mothers and to speak with them. I want to include them in the group of young mothers, where they could share experience. I recognize as main problem the misunderstanding of the children's reactions and plan to discuss this theme with the group of the young mothers.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Georgi Simeonov

Date: 5.03.2007

Place: Damianitsa

Group: Young mothers and pregnant women

Theme: Child colic – cry and consolation

Preparation: Sticking of announcement for the carrying out of the event

Participants: 14 women

Discussed questions: The child colic and their treatment; receipt of monthly maternity benefit and opening of bank account for them; attitudes of the GPs and dentists; check-ups for pregnant women; health insurance; prophylactic check-ups

Activity of the participants:

14 mothers participated in the meeting. I have planned to speak concretely on the topic "Child colic". Most of the mothers shared that they treat their children with herbs and medicines. Some of them said that they bring their children to sorcerers. I explained them that it is better to search for the doctor's help because he could prescribe suitable medicine. We spoke also what should be the parent's approach to the child when it cries and for the children's need of attention. In the course of the conversation some other issues were discussed:

- Why they should open bank accounts for receipt of the monthly maternity benefits – I explained that for health insured persons the maternity benefit is paid by the National Insurance Institute.
- Whether the village dentist is obliged to respect the announced working hours, because frequently they can't find him – I said that he is obliged and that I would speak with him.
- The women complained that sometimes the GP's husband hides her when they need her in emergency cases – I promised to speak with the GP but if they want – they could submit a complaint. The mothers refused to write a complaint and decided to compromise because they were content with her in general and they considered that it was not her fault, but her husband's.
- Why does the GP refuse to issue medical (sick leave) certificates for more than 10 days – I explained that the GP doesn't have the right to issue medical (sick leave) certificates for more than 10 days. If more days are needed, the GP has to direct the patient to the Medical Consultative Commission.
- Why does the Diagnostic Consultative Centre (DCC) – Sandanski ask them to pay consumer's fee for their children's examinations – I replied that if they go there with direction, they don't have to pay fee.
- Whether there is a limitation for the directions for gynecologist – the GP gives them only one direction yearly with the explanation that the National Health Insurance Fund (NHIF) will impose a fine on her – I replied that there is no limitation of the directions for gynecologist.
I am content from the carried out meeting and from the activity of the women from the self-help group.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Nikolai Metodiev

Date: 14.07.2007

Place: Damianitsa – sports hall in the Roma quarter

Group: Roma youth

Theme of the meeting: Presentation of the HM before the group and discussion about the group's attitudes towards sport

Preparation: Ensuring premise, oral notification for the event

Participants: 6 persons

Discussed questions: The attitude of the youth towards sport, taking stimulants and organization of the days in which the smaller children could use the sports hall

Activity of the participants:

In the beginning of the conversation I gave the word to the youth – I asked them to tell me how they used to work with the previous Health mediator and which themes have they already discussed? The youth shared that they have organized many work meetings with him and have discussed many themes – sexually transmittable diseases, drug dependency, alcoholism, smoking, contraception, etc.

Afterwards we discussed the attitudes of the group towards sport and taking of proteins during training. The youth explained that they go to the sports hall lead only by the thought to maintain their bodies healthy and beautiful.

We discussed also the problem with the trainings in the sports hall of the smaller children. We decided to make a training schedule: the youth should attend the hall on Monday, Wednesday and Friday and the smaller children – on Tuesday, Thursday and Saturday. Moreover, two persons of the youth group should obligatory be present in order to supervise the children.

Finally, the youth assured me that I can always count on them and I also declared my readiness to be at their disposal. I am content with the meeting.

REGISTRATION CARD

Emil Metodiev

Date: 24.08.07

Place: Krupnik

Reasons for searching the HM's help: Assistance to car accident victims

Person: (sex) M (age)...

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

Returning home from work about 17 o'clock I received a call for heavy car accident on the road between Krupnik and Cherniche. I went immediately there. The sight was horrible. The car with 5 young men from Krupnik had fallen from a bridge with height about 5–6 meters and had turned to pile of metal. Four of the victims were transported with Ambulance car to Blagoevgrad and one of them was lying at the side of the road, all covered with blood and a nurse trying to put him on a system. It turned out that he was my close friend and I asked what his blood pressure was but the nurse was apparently confused and embarrassed and didn't answer. Maybe I raised the tone more than necessary and to my second question she replied – 30/0 to nothing. After several attempts with common efforts we found out a vein and succeeded to place the system. The Ambulance car from the Emergency centre in Blagoevgrad arrived, we carried up the victim and I accompanied him to the hospital. During the travel the condition of the young man aggravated and he died. When we arrived the doctor only confirmed his death. Since there was nothing that I could assist in the case I went to the Emergency centre to see what the condition of the other victims was. The driver was in shock and didn't react to the questions, he even didn't recognize me. When he saw me, one of the young men tried to get up from the bed and shouted all the time: "Uncle, help me, help to my brother". The staff allowed me to enter the room of the young men in order to calm them down as much as I could; I promised them that I won't leave them and that I would do everything possible to help them. Their parents and relatives started to arrive. They were in panic and shock and in tears asked me what the condition of their children was. I had to explain several times to everybody what the situation was in order to be understood by them and at the same time I tried to calm them down in so far as it is possible for a person to be calm in such situation. I organized several men to help with carrying of the victims to the X-ray and for accommodation in the wards.

I went to the doctor on duty to receive information about the condition of the young men and to ask how I could help. The doctor told me that the next day blood-donors should be found and that we have to be prepared for more people in the next days. We selected the donors for the first day – relatives of the victims, we organized their transportation to Blagoevgrad and back to Krupnik. The next day I went together with the selected donors in the Blood-donor centre and

gave the needed quantity of blood for the day. I met with the doctors carrying out the treatment to receive information about the condition of the young men and also to coordinate our next activities. It turned out that in the next few days two of the victims would be operated and much blood would be needed. In order to avoid any impediments, I searched for cooperation from the Municipality of Simitli – I met with the mayor and explained to him the situation and afterwards I met also with the mayor of Krupnik. Ever since the day of the accident we were in permanent contact with the mayors which were interested in the condition of the victims and showed willingness to help with everything necessary. They gave enough money to ensure the everyday transportation of blood-donors to Blagoevgrad and back, as well as for other expenditures for the treatment of the young men.

Thus, thanks to the active cooperation of the Municipality of Simitli and of the mayor of Krupnik each day during the following week blood-donors were transported to Blagoevgrad with the cars ensured. One of the victims with injury of the spine was taken to Sofia and the blood-donors had to be transported to the capital also.

During that week, more than 30 blood-donors responded to our appeal for help and I would like now to use the possibility to thank them on behalf of the relatives of the victims as well as on my behalf. We are also grateful for the enormous help and cooperation of Municipality of Simitli and the Mayor of Krupnik.

This case showed definitely the necessity of a Health mediator as a connection link between the community and the institutions in order to react timely and adequately in solving of important problems of the community. We have to show that we can be organized, that we have people that know and are able to deal with each challenge not worse than anyone else.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Veselka Kaptieva

Date: 03.10.2007

Place: Satovcha

Theme of the meeting: Assistance for preparation of examinations for kindergarten

Participants: 8 women

Discussed questions: Problems, related with the subscription of children in the kindergarten; searching for solutions of problems with the cooperation of the Municipality

Activity of the participants:

In our village we have the following problems with the subscription of children in the kindergarten: In order to be subscribed there, the children have to pass through obligatory medical examinations that cannot be carried out in the village. One of the problems is that the mothers have to pay money for transportation to Blagoevgrad where the examinations could be carried out. The other problem is that the Parasitology in Blagoevgrad doesn't work with the NHIF and the examinations have to be paid. I decided to help the mothers which have financial difficulties. I discussed this issue with the women from the self help group. I explained them that we have received support from the Municipality of Satovcha. Unfortunately, despite of the cooperation of the Municipality, only 2 mothers took advantage of this opportunity.

I accompanied the mothers, we took medical certificates, filled them in with the GP who gave us directions for Microbiology and Parasitology in Blagoevgrad. In the Parasitology I paid 8 lv. for each child. The Microbiology works with the NHIF and we didn't have to pay there. The next day I went to take the results (the Municipality paid the HM's per diem for 2 days). At present, the examined children are already subscribed in the kindergarten.

REGISTRATION CARD

Iliana Lefterova – Aleksieva

Date: 07.04.2007

Place: Simitli

Reason for searching the HM's help: Assistance to the GP for vaccination of a newborn baby

Person: (sex) F (age) 2 months

Accompanying person: (sex) F (age) 16

Actions of the HM:

At the GP's request I searched for the mother of a newborn girl. I found them with difficulty. The parents are minors – the mother is

16 and is a real child. I explained her how important it is for the child to be vaccinated and I offered her to remind her each month to take the baby to check-ups, regardless of its condition (even if the baby is not obviously ill). I proposed to the mother to accompany her to the GP but she refused.

Later I checked and found out that she had taken her child to the GP and the vaccinations were made. I will continue to visit the family and to keep a close watch on the next vaccinations and check-ups.

REGISTRATION CARD

Iliana Lefterova – Aleksieva

Date: 24.04.2007

Place: Simitli

Reason for searching the HM's help: Submission of documents for receiving one-time aid for medicines

Person: (sex) F **(age)** 38

Accompanying person: (sex)... **(age)...**

Actions of the HM:

I was asked to measure the blood pressure of woman. It was high – 180/ 100. The woman explained that she was waiting for surgery (ovary removal because of cyst) and she had to pass through some examinations but she was out of money. I proposed to her to prepare together the documents for one-time aid for buying of medicines and we submitted the documents in the City-hall. They disbursed an aid amounting to 150 lv. The surgery was planned for 04.06.2007.

Until then I assumed the commitment to go and measure her blood pressure every day, as well as to follow up her overall health condition.

MONTANA REGION

REGISTRATION CARD

Dimitrina Dimitrova

Date: 22.11.2006

Place: Dolni Tsibar

Reason for searching the HM's help: Cooperation in case of doctor's irresponsible attitudes towards ill child and his mother

Person: (**sex**) M (**age**) 15

Accompanying person: (**sex**) F – the mother (**age**)...

Actions of the HM:

15 years old boy had high temperature, heavy headache and stomachache for several days. After an examination in the Emergency it was found out that he was dehydrated and has to be hospitalized. At the same time the GP was on sick leave and there was no doctor in the village who could issue a direction for hospitalization.

I was asked for assistance and I contacted the doctor who substituted the GP – he gave us a direction for pediatrician in Lom. The pediatrician sent the boy for examinations but didn't wait for the results. This caused the ill boy and his mother to go back to Dolni Tsibar to the doctor that issued the direction for Lom. He sent them back to the hospital in Lom.

I accompanied the boy and his mother to the Pediatric ward of the hospital but the nurse on duty told us that the doctor would be there after three hours and until then she could do nothing. I asked her to search for doctor on duty but she explained that there is no such doctor there. After one hour, seeing that the boy was visibly getting worse, the nurse put him on systems. While I tried to find a pediatrician who could examine the ill boy, the nurse "calmed down"

the mother with the words – “if he hasn’t died until now, he won’t die for three more hours”. Indignant from this attitude, I advised the mother to write a complaint to the head physician.

After the submission of the complaint, the nurse has been punished with final notice for dismissal.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Dimitrina Dimitrova

Date: 13.03.2007

Place: Dolni Tsibar

Group: Self help group of mothers of children with disabilities and mothers of chronically ill children

Theme of the meeting: Acquaintance with the Prescription cards and the procedures for appearing before the Territorial Expert Medical Commission (TEMC)

Preparation: Oral notification for the event

Participants: 8 women

Discussed questions: Lack of pharmacy in the village, insufficient visits of the GP

Activity of the participants:

8 of the 14 invited women participated in the meeting. In the beginning I acquainted them with the procedures for appearing before TEMC, the Prescription cards and the bird flu. The participants from the group shared many personal health-related problems and questions:

1. The absence of pharmacy in the village results in high costs of the medicines, because the closest pharmacy is in Lom and the people have to pay for transportation.
2. For such a big village it is insufficient to be visited by the GP only 3 times a week, for two hours – the rest of the time the patients don’t know what to do.

The women shared that they are very content with the meetings that we carry out, and that thanks to them they receive new and useful health information and share experience with each other. We fixed the day of our next meeting and we decided each one of them to think of new themes that we could discuss.

REGISTRATION CARD

Petar Tsvetanov

Date: 13.02.2007

Place: Septemvrijsi

Activity of the HM: Patronage of risk groups

Course of the event:

I made several home visits of families with many children, of people with disabilities and young mothers in order to provide information on different topics of health, social and every day life character; receiving actual information for the course of the home treatment; psychological support. The results are:

1. Family with 8 children – the mother is hospitalized in the Lom Hospital, where her 2 months old child is treated. Clearing of the diagnosis is forthcoming. The living conditions in the house are bad from sanitary and hygienic point of view, the children are undernourished. Three of the children suffer from bronchial asthma and the rest get ill very often. I informed the father one more time for the possibility for receiving free contraceptive spiral from the GP. He shared that they want to take advantage but in the moment they don't have money for transportation and they couldn't go to the GP. Serious work is ahead as well as follow up of this family. I'm thinking over more adequate activities for resolving their problems.
2. Woman with heavy arterial hypertonia and after-effects of ischemic brain insult of 4 years ago. The woman is with permanently decreased capacity for work – 100%, with assistant¹. The patient wasn't consulted from neurologist and cardiologist during the last 6 months. She doesn't have Prescription card and in my opinion is not treating herself in a serious manner. I warned her that such a frivolous attitude could result in bad consequences. The woman lives with her husband who suffers from diabetes and takes drugs orally – his hospitalization is forthcoming as well as preparation of documents for TEMC certification. Until the end of the past 2006 year the man was a personal assistant of his wife. They expect an

¹ Assistance is assigned to people who are not able to serve themselves in their everyday life (getting up, dressing, toilet, feeding, etc.), to blind people, as well as to psychically ill people who are not able to control their actions.

answer to their daughters' application for personal assistant of the chronically ill woman – the daughter lives with her parents together with her 5 children and with her brother's 3 children (he is working in Valchedram).

3. 30 years old woman with permanently decreased capacity for work – 100%, with assistant, because of kidney insufficiency. The woman has been on hemodialysis for 14 years. She has received an order for allotment of integration allowance amounting to 19.25 lv. monthly (11 lv. – transportation and 8.25 lv. communication costs). A check up is forthcoming for clarification why the patient doesn't receive 8.25 lv. for diet food and medicines and 5.25 lv. for informational services for disabled people.
4. 49 years old man with AMI (acute myocardial infarction): The man lives with his wife and their 2 children. He treats himself actively, he has a Prescription card and he takes advantage of drugs discount. We planned consultation with cardiologist from Montana. The man is certified with 80% permanently decreased capacity for work. I explained the further application procedure for integration allowance for disabled people.

REGISTRATION CARD

Petar Tsvetanov

Date: 27. 06. 2007

Place: Septemvrijsi

Theme of the meeting: Notification of children that are subject to vaccination; 8 children

Course of the event:

After receiving a list from the GP I visited the homes of 8 children subject to vaccination. I met the parents and notified them about the date and time for visiting the GP. I used the opportunity to ask them about some family health matters, especially for problems with the children. I didn't find out serious diseases, except of two viral infections.

The next day I visited the GP once again in order to check out how many of the children had come for vaccination. I am content that all the 8 children were vaccinated.

Lately I find out that the attitude of the parents towards immunizations is more serious which I assess as positive and motivating factor. I hope that this tendency will continue.

REGISTRATION CARD

Petar Tsvetanov

Date: 29.06.2007

Place: Septemvrijski

Theme of the meeting: Notification of people subject to prophylactic check-up

Participants: 10 women and 9 men

Course of the event:

After carrying out of the regular vaccinations for the month the GP asked for cooperation for carrying out of prophylactic check-ups. The GP gave me a list with 14 women and 12 men aged between 18 and 30 years. The prophylactic check-up includes:

- Calculating of body weight index;
- Measuring of arterial pressure;
- Urine;
- Electrocardiogram;
- Examination of the eyesight;
- Assessment of the psychic condition;
- Blood sugar.

I visited the people from the list at their homes and asked them to go to the forthcoming check-up. The next day, 10 women and 9 men went at the GP's consulting room.

Together with the GP we plan the prophylactic check-ups to continue. We aim to cover everyone that is subject to prophylactic check-up from the different age groups until the end of the year. Carrying out of prophylactic gynecological check-ups is forthcoming.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Petar Tsvetanov

Date: 20.02.2007

Place: Septemvrijski

Group: Working meeting with representatives of the Regional Healthcare Centre (RHC) – Montana

Theme of the meeting: Mother and child healthcare; work capacity assessment report – principles and specificity

Preparation: Ensuring premise, preparation and dissemination of announcements, oral notification for the event, additional preparation of the topics

Participants: 30–35 persons

Discussed questions: TB – possibilities for free diagnostics and treatment in the Phtisiatric ward without limitations in the health status

Activity of the participants: low

Course of the event:

At the meeting participated representatives of RHC – Dr. Ilieva and Dr. Slavejkova. The attendance was high because the TB theme is very important for the community.

The lecture of the guests passed lifelessly. The themes were presented very poorly for about 10 minutes. In my opinion the two specialists weren't well prepared for the event. They showed non-commitment with the discussed health problem, indifference and demonstrated high self-confidence.

The participants asked different health-related questions to which the RHC representatives couldn't reply. The circumstances demanded for me to answer these questions. The guests demonstrated lack of respect and they asked to leave before the end of the meeting because they felt needless. Obviously these RHC representatives hadn't participated in such events thus far and they haven't established contact with the community. In my opinion such an attitude is absolutely unprofessional and intolerable.

I consider that the manifestation of such attitude could seriously worsen the success of future meetings. The growing interest of the community for different issues of health character is a fact. I hope the other specialists that I intend to invite for discussions to be more prepared and to have more serious attitude towards the people from the community.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Petar Tsvetanov

Date: 14. 03. 2007

Place: Septemvrijsi

Group: 8 women; self-help group

Theme of the meeting: Direction for consultation with specialist (gynecologist)

Preparation: Cooperation for carrying out of prophylactic gynecological check-ups in mobile gynecological consulting room

Participants:

Discussed questions: Consultation with specialist

Activity of the participants:

Course of the event:

Under a project implemented by the Ministry of Health (MH) prophylactic check-ups were carried out in the target villages in Montana region with mobile gynecological consulting room. As a Health mediator, I cooperated for the organization of the check-ups.

Referring to the results obtained through the gynecological prophylactic check-ups, the GP asked me to contact 8 women – they had to visit the health centre for clearing of the diagnosis. All of the women visited the GP for clarification and treatment prescription. They requested to be examined by a specialist in Montana. I undertook the engagement to give them the contacts of a doctor with whom we work for years and I have good reports for him.

The GP will issue a direction for gynecologist for each of the women that show interest to be examined. Two of the women already went for consultative check-up in Montana. We work very well with the gynecologist in Montana, Dr. Kastreva,. Last year she visited us and carried out prophylactic check-ups of 20 women in Septemvrijsi. The comments were good and the women from Septemvrijsi have good contact with her.

I will continue to follow up the women's treatment. I consider the visits of gynecological specialists in the village very useful because the women have the chance to share other health problems also and to start treatment in due time.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Petar Tsvetanov

Date: 21. 03. 2007

Place: Septemvrijsi

Group: Group of women with chronically ill children

Theme of the meeting: Addition to the social integration allowance for children with disabilities

Preparation: Ensuring premise, notification for the event, preliminary preparation of the theme

Participants: 15 women

Discussed questions: Payment of hospital services, individual health questions

Activity of the participants:

Course of the event:

The group gathered on time but the event had to start a little bit later because a problem with the premise occurred. The preliminary engaged premise turned out to be occupied because the mayor, with whom I spoke several days earlier, had forgotten to inform for the event. I had to find solution of the problem in the last minute. Regardless of this inconvenience, the meeting took place.

The event started with main theme "Addition to the social integration allowance for children with disabilities". I explained the women what are the different types of additions for children with disabilities with more than 50% permanently decreased opportunities for social adaptation. I specified also the order for receiving these additions.

We have discussed this issue at previous meetings also. Almost nobody remembered the information from our past discussions on this topic. I think it is necessary to repeat the information on the different health issues time and again because this is unfamiliar ground for them and they understand it difficultly. The women posed different questions:

- Mother of child with removed plaster (fracture of the under-thigh) asked if the child could stay in the hospital for rehabilitation.
- Another women asked why the addition to the social integration allowance was decreased when TEMC certified him for the second time.

- The mothers of two children with epilepsy asked me to cooperate for hospitalization in Alexandrovska Hospital in Sofia.

I will check out the posed questions. I am ready for cooperation in each moment and to assist the mothers of chronically ill children.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Petar Tsvetanov

Date: 14.07.2007

Place: Septemvrijski

Group: Group of women with chronically ill children

Theme of the meeting: Provision of the service “Personal assistant”

Preparation: Ensuring premise, notification, preliminary preparation of the theme

Participants: 15 women

Discussed questions:

Activity of the participants:

Course of the event:

The group gathered with 30 minutes delay. In the beginning of the meeting I acquainted the group with the service “Personal assistant”. They listened to me with attention; obviously the information was important for them. After I finished, I asked several specifying questions and found out that the women haven’t remembered almost anything. I had to clarify the issues once again. I decided to check up what they have remembered from the previous meetings and found out that it was not much. Maybe the reason is that our meetings are rare (they take place once in two months). I proposed to the women from the group to buy notebooks in which they should put down the most important things and I hope that this will give results and will lead to more serious memorizing of the discussed health issues.

The women shared that they were very content with the GP. He is conscientious and in some cases he doesn’t take consumer fee from patients in difficult position, he also carries out check-ups of health uninsured people. Good impressions make the relations between the community and the GP and the raised confidence in his work.

REGISTRATION CARD

Lidia Ilieva

Date: 1.02.2007

Place: Varshets

Reason for searching the HM's help: Cooperation for searching of technical auxiliary devices for disabled person

Person: (**sex**) M (**age**) 35

Accompanying person: (**sex**) F (**age**) 33

Actions of the HM:

I visit the quarter every week and I measure the blood pressure of the people with hypertension and also of everyone who wishes. During one of these visits I met a man who had passed through tumor surgery of the right knee after which an amputation of the thigh bone was made.

The man didn't feel well. He had passed before the TEMC commission in wheel-chair (given for temporary use from the Evangelist church). The TEMC gave him 100 permanently decreased capacity for work. The leading diagnosis from the expert protocol is "Malignant formation in the bones and joints". The request of the ill man was to assist him to receive technical auxiliary devices – wheel-chair, toilet chair, crutches or walking stick.

In the moment the man walks with two wooden crutches he bought alone because the Evangelist church had taken back the wheel-chair. The man doesn't receive full pension because he has 3 years and 6 months length of service and the requirement for full pension is 5 years length of service. I promised him to go to the Social services with his expert decision protocol and to ask for auxiliary devices. I filled in all needed documents for granting of technical auxiliary devices and I hope that soon the man will receive them.

REGISTRATION CARD

Lidia Ilieva

Date: 20.02.2007

Place: Varshets

Reason for searching the HM's help: Accompanying of 12 years old mentally underdeveloped child to the GP

Person: (**sex**) M (**age**) 12

Accompanying person: (**sex**) F (**age**) 35

Actions of the HM:

The mother of 12 years old mentally underdeveloped child has never visited GP. The mother and the father are illiterate and unemployed. They receive only 35 lv. monthly from the Social services. The mother doesn't receive child allowances because the child doesn't go to school. I spoke with the mother that it is important for her child to be treated and not to wander around the streets all day long. Together with the mother we took the boy to the GP who examined him and gave us direction for consultation with pediatrician. After the check-up the pediatrician gave us a direction for psychiatrist in Montana. I accompanied the mother and the child to the Psychiatric ward in Montana where the boy was examined and treatment was prescribed. Besides, we were advised to subscribe him in TEMC. I prepared the needed documents and applications and I handed them over to the Psychiatric ward, from where they will be sent to TEMC officially.

REGISTRATION CARD

Lidia Ilieva

Date: 2.04.2007

Place: Varshets, the kindergarten in the Roma quarter

Reason for searching the HM's help:

Person: (sex) M (age) 7

Accompanying person: (sex) F (age) 26

Actions of the HM:

A woman searched for help in the Emergency centre (in Varshets) because her child (7 years old) has refused to eat for several days, had high temperature, stomachache and watery excrements. The doctors in the Emergency centre immediately sent the child to the Infectious ward in Montana. The Regional Inspectorate for Control and Public Health Protection (RICPHP) sent an official letter to the GP with request to examine the whole family. The GP asked me to tell the mother to buy containers for the examinations and to carry them to RICPHP Montana. However, she got confused and carried them to the DCC in Montana and not in RICPHP. Because of lack of material for the examination the doctors from RICPHP came to the Roma quarter to search for all children that have been in contact with

the ill child (who had attended the kindergarten to the last moment). The doctors took secretions from all children. I assisted them to take secretion also from the children that hadn't come to the kindergarten that day.

The doctors were content with my cooperation and said that in future we should work together when there is a problem. The GP also thanked me for my responsiveness.

Dysentery was found and the child was hospitalized in Montana. The other 3 children in the family were found to be also ill with dysentery. By data from RICPHP the reason for the infection is the drinking water. There is no sewage system in the quarter – construction has begun but it is still not finished.

REGISTRATION CARD

Lidia Ilieva

Date: 1.06.2007

Place: Varshets

Reason for searching the HM's help: Searching of mother who left her baby in a Maternity hospital in Sofia

Person: (sex) F (age) 30

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

Expert from Child Protection Department (CPD) in Varshets searched for me. He acquainted me with a letter, sent from the CPD – Sofia. The letter said that a woman from Roma origin has left her newborn baby in a Maternity hospital in Sofia and ran away.

I took the address of the woman and went to search for her. I spoke with her mother-in-law who said that the young mother lived in Sofia but she didn't know her address. Three days later I searched for the young mother in the quarter and found her in her mother's house. I spoke with her. I tried to understand her problems and to find out if she wanted to take care of her baby. The mother assured me that she wanted to take it at home. I explained her that she has to go to CPD – Varshets firstly. It turned out that she had gone there but had no identity card because she had lost it. The expert from CPD asked me to assist her for the issuing of new identity card and I assumed the engagement to fill in an application-declaration and ap-

plication for constant address. After I filled in the documents I spoke with the woman who promised that immediately after her personal documents are ready she would go to Sofia to take her child.

I will watch closely the case and I hope that soon the woman will take her baby back and will start to take care of him.

REGISTRATION CARD

Lidia Ilieva

Date: 2.07.2007

Place: Varshets

Reason for searching the HM's help: The GP searches for Health mediator's assistance

Person: (**sex**) M (**age**) 40 days

Accompanying person: (**sex**) F (**age**) 16 (mother of the baby)

Actions of the HM:

The GP searched for me with the following problem: about a week ago she had examined a 40 days old baby with very high temperature, running nose and difficult breathing. The doctor sent the baby with Ambulance to the Emergency ward in Berkovitsa. There it turned out that the baby had pneumonia and they treated him with strong antibiotics, on systems. At the 5th day the mother ran away from the hospital with the baby who was not yet cured. The GP asked me to go to the quarter and to check what the condition of the baby was. I visited the family and found the mother breastfeeding her baby. I asked her why she had escaped from the hospital before the treatment was completed. The father of the baby explained that in the hospital it was very cold and they could not take an electric stove there so they decided to come back home.

I assisted to the GP to examine the baby and she prescribed new antibiotic for continuing the treatment. The family was out of money but the father took a loan and bought the needed medicine. The doctor thanked me for the cooperation. The child was treated and is cured now.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Lidia Ilieva

Date: 20.02.2007

Place: Varshets

Group: Formation of a group of mothers of children with disabilities

Theme of the meeting: Problems faced by the parents of children with disabilities

Preparation: Involving the group of initiative women for participation in the discussion

Participants: 12 women with their children

Discussed questions:

As a Health mediator I have organized different groups for discussion of various health themes.

Usually before the meeting I contact the leader of the respective group who notifies orally the rest of the group for the date and the hour when the meeting is going to take place.

I work very well with the group of initiative women and they help me in every way in my work as Health mediator. We formed a group of mothers of children with disabilities. Grave problem of the families of the children with disabilities is the lack of funds for taking the children to examinations by specialists in Montana and for certification by TEMC.

In the group that we formed parents of children with different disabilities took part:

Mother of 16 years old totally blind child with glaucoma. After many conversations which I had with the parents, this year the child was subscribed in school for blind children in Sofia and is very content. The parents are also very happy that their child attends school.

A father of 3 children also attended the meeting., two of which are deaf-mute. The man shared that his wife has left the family and he took care of the children alone. One of the children was certified by TEMC and the other was not. The father shared that in order to certify the other child he had to go to Sofia and to stay with him in the hospital but meanwhile there is no one who could take care of the other two children. He hoped that his wife would come back home and then he could take care of his child.

The next case we discussed was of mother of child that suffered from asthma with numerous severe attacks. The mother took the child to TEMC and received 30% disability but she was not content with the Commission decision and asked me to write a complaint with request for re-examination of the decision. Another one of the present mothers had similar problem and I accepted to write her complaint to TEMC also.

After this meeting I am planning to organize a meeting with the RHC who will acquaint the people from the group with the problems of mother and child healthcare, with the medical labor expertise and with the specifics of the work of RHC.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Lidia Ilieva

Date: 20.05.2007

Place: Varshets

Group: Pregnant women and mothers of children up to 1 year

Theme of the meeting: Pregnancy and maternity

Preparation: Ensuring of premise, oral notification for the event

Participants: 10 women

Discussed questions: How does the pregnancy go, is the mother allowed to have sexual intercourse during pregnancy and does this harm the fetus; what is the delivery process and is it painful?

Activity of the participants:

10 women were present at the meeting – they represent the newly formed group of young mothers and pregnant women. I explained them how to find out that they are pregnant, how does the pregnancy go and what changes happen with the woman's body. We spoke also about the delivery. All women were very interested and asked a lot of questions. They wanted to know if they could have sexual intercourses during the pregnancy and if this hurts the fetus.

One of the pregnant girls, 14 years old, was interested how painful the delivery is. I tried to answer all questions with my own words and also to show them some literature. I answered that the woman could have sexual intercourse during a normal pregnancy but she has to be more careful in the last months of the pregnancy. I calmed them that the sexual act does not hurt the fetus because it is preserved by

a muscle boundary. With respect to the delivery I told them that the woman was created as able to wear out, deliver and feed her baby and they shouldn't be afraid. Referring to the pains during the delivery I explained them that the pain is caused by the great muscle pressure but this is normal and passes off. I spoke with 15 years old girl who didn't know what a contraction is and I explained her that this is the flexing and loosening of the uterus muscles which push out the baby in the delivery process. The group listened to me with great interest.

We fixed the next meeting. I consider as very useful the fact that in the group there are not only pregnant women but young mothers also – the women share experience and feel better when they can share their problems with other women.

REGISTRATION CARD

Dimitrinka Borisova

Date:

Place: Medkovets

Reason for searching the HM's help: Dr. Petrov, director of the TB Dispensary in Montana searches for the HM's cooperation

Person: (sex) M (age)...

Accompanying person: (sex) F (age)...

Actions of the HM:

In a family with three children the father died of TB in 2006. Two of the children – a boy and a girl – were infected. They were treated in the TB Dispensary in Montana.

Dr. Petrov, director of the TB Dispensary in Montana, searched for me. He told me that the mother had taken her children out of the hospital before the end of their treatment and had impeded their recovery.

I went to the children's grandmother in order to find out where they were. It turned out that the mother had left for Greece with the two ill children.

I explained her that it is very important that the other two children to continue their treatment and also – what could be the consequences if they don't take measures. The mother said that she was

going to treat the children in Greece. I asked for her mobile phone number but they didn't know it and said she would be back soon.

After I understood that she had come back, with the assistance of representatives of Department "Child protection", I had a conversation with the mother. She said that the children were treated there but she has no documents.

The mother had come back only with her son. She left her 17 years old daughter alone in Greece and explained that the girl was well, at a safe place, she was cured and worked at a farm.

After examination, it was found out that the boy was well. But Dr. Petrov had some concerns about the girl – he shared that her state was very serious and if they don't treat her the worse would happen. I spoke with the mother and she promised to take measures.

However, a problem occurred from a different character in the school of Medkovets which the boy attends. We understood that he was expelled and attacked by an employee there. I spoke with the headmistress and employees and I found out that a document was issued according to which the boy has no right to enter the school because he was contagious and he was warned several times about this. The other children insulted him that he was ill with TB, the boy got into a fight and was expelled.

I met once again with Dr. Petrov and insisted to issue a document which certifies that the boy was already healthy and is not contagious. After that I presented the document before the GP, the Section "Child protection" and the school management. The boy is already registered as regular student. Tuberculin test was made to him and to his grandmother in December 2007 and the test results were negative.

At present, the grandmother takes care of the boy. Unfortunately the location of the mother is unknown. She doesn't call and doesn't send money. Her daughter is in Greece and only the mother knows exactly where she is and what she is doing.

YAMBOL REGION

REGISTRATION CARD

Katia Ivanova

Date: 13.06.2007

Place: Drazhevo

Reason for searching the HM's help: Accompanying of students for free of charge stomatological treatment in Yambol

Person: (sex)... (age)...

Accompanying person: (sex) F (age) 37

Actions of the HM:

The school in Drazhevo organized free of charge stomatological treatment in Yambol. The transportation to the town was also free of charge. The school nurse searched for me with request to accompany the children to the stomatologist during their summer vacation. Each day I had to organize 3–4 children and to send them back to Drazhevo. This happened with the written consent of the parents. I didn't refuse the request because this was for the sake of the children.

REGISTRATION CARD

Minka Misheva

Date: 14.05.2007

Place: Kukorevo

Reason for searching the HM's help: Individual case of health character

Person: (sex) M (age) 57

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

I was searched from the Health Service for help. A patient had visited them with high temperature and after the examination the paramedic decided to send him to Yambol with doubts for pneumonia. The patient refused to go to Yambol because he had no money and didn't know where the doctor's consulting room was. That's why I accompanied the patient to DCC – Yambol. There he was examined – blood, urine and X-ray. I entered with him in each consulting room and waited for the results. Suddenly the patient felt badly and I called the doctor. I accompanied him to the hospital with the emergency car. After he was hospitalized I returned to his relatives and informed them that the man was hospitalized with pneumonia and that I was with him all the time.

The family was grateful that there is Health mediator in the village who cooperates and assists for solving of their health and social problems.

REGISTRATION CARD

Minka Misheva

Date: July 2007

Place: Kukorevo

Reason for searching the HM's help: Assistance to a child with permanent disabilities

Person: (**sex**) M (**age**) 17

Accompanying person: (**sex**)... (**age**)...

Actions of the HM:

I searched for the boy on my initiative. He is from a very poor family and until several years ago he has been raised in an Orphanage in Ovchi Kladenets. Now he lives with his parents – his mother is psychically ill and has many children. The boy begs in the streets.

I spoke several times with the mayor about the boy's problems and I understood that he had to be examined in Yambol from a child orthopedist in order to settle the TEMC certification. I spoke also with the social worker who told me that the mother had to receive allowances because the boy is minor. I made several unsuccessful attempts to take him to Yambol.

It is very difficult to work with this family but I will try to complete what I have begun. If necessary, I will contact the “Child protection” Department.

REGISTRATION CARD

Minka Misheva

Date: 2.10.2007

Place: Kukorevo

Reason for searching the HM’s help: Placing a child in Institution

Person: (sex) M **(age)** 17

Accompanying person: (sex)... **(age)...**

Actions of the HM:

I have been dealing with this boy’ problems since July 2007. The boy is the 11th child in the house (from 12 children). Many times I sheltered him in my home in order to feed him and to give him warm clothes – we had conversations and told him that I will try to place him in Boarding house but he was very afraid of this. He preferred to live in the bad conditions in his own house with his ill parents. I tried to obtain some kind of pension for him but I didn’t succeed.

After one day he was left in the street with no place to sleep, I took him to “Child protection” Department. There I explained his situation and waited with him all day long until an order was issued for accommodation in “Iurij Gagarin” boarding house in Yambol. While we waited he received new clothes and when I left he thanked me and asked me not to forget him because nobody cared for him. I promised to visit him the following week. I am happy that the boy is in the Boarding house and has a shelter.

REGISTRATION CARD

Milio Dobrev

Place: Straldzha

Reason for searching the HM’s help: Accompanying of ill woman to Medical Consultative Commission (MCC)

Person: (sex) F **(age)...**

Accompanying person: (sex)... **(age)...**

Actions of the HM:

A woman wants to be released from work because of illness. Carrying with me all the documents and medical reports of the woman as well as the medical protocol for release from work, issued in Yambol, I met the deputy mayor of Straldzha. I understood that the protocol was valid but in order to be released from work she had to appear before a specialized commission which sits once in the week with the participation of the Employment office representative. That's why we visited the Employment office where the employees explained us that the sitting of the Commission would take place in the DCC – Yambol. The respective day I accompanied the woman to the DCC. After the sitting of the Commission the protocol for release from work was stamped. Finally, we presented the stamped protocol to the Employment office.

REGISTRATION CARD

Milio Dobrev

Date: 23.02.2007

Place: Straldzha

Reason for searching the HM's help: Hospitalization of an elderly man

Person: (**sex**) M (**age**)...

Accompanying person: (**sex**)... (**age**)...

Actions of the HM:

A woman searched for me – she shared that her husband has been ill for several weeks but he could not be hospitalized because he was not health insured. I visited the ill man who has obviously lost weight and breathed with great difficulty. I checked with the GP the health insurance status of the patient and I found out that he had to pay insurance installments for several years. I checked up at the National Insurance Institute (NII) also for what period the patient has to pay insurance installments in order to receive a direction for hospitalization. The family paid in the National Revenue Agency (NRA) health insurance installments for one year. I returned to Straldzha to take the direction for hospitalization from the GP. As the patient was in very bad condition, I asked the GP to call an ambulance car. At first he refused but after that he agreed.

In the hospital in Yambol X-ray was made to the patient and they said he had to be hospitalized but in the moment the hospital was out of free beds. I spoke with the doctors and they agreed to place

an additional bed. Finally, the ill man was hospitalized for treatment. When I returned to Straldzha I went to inform the patient's wife that he was hospitalized – she broke into tears and thanked me that I succeeded to help her husband in a day.

REGISTRATION CARD

Milio Dobrev

Date: 10.07.2006

Place: Straldzha

Reason for searching the HM's help: Accompanying of patient to the Yambol hospital

Person: (sex) M (age)...

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

The family of a sick man searched for me – they said the man vomited, coughed, felt weak and had lost weight. The family is big, with many children. They were afraid that the man could suffer from TB and they didn't allow him to eat with the others, they even threatened him that they will expel him from the house until he restores to health.

I accompanied the ill man to the GP who examined him and gave directions for additional examinations and X-ray that had to be done in Yambol. From the examinations it became clear that the man suffered from pneumonia. Treatment was prescribed. I spoke with his family, I explained the diagnosis and he was accepted in his home. After this conversation everybody calmed down.

REGISTRATION CARD

Milio Dobrev

Place: Straldzha

Reason for searching the HM's help: Cooperation to the GP for vaccination of small children

Person: (sex) M (age)...

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

In Straldzha many vaccinations of children take place. However there are parents that don't visit their GPs and don't take their chil-

dren to vaccinations. It was important for me to convince these parents how important are the vaccinations for their children's health. It is very difficult to work with so many doctors and so many children.

There are cases when it is extremely difficult because the doctors themselves give up with some naughty children. In one of these cases the doctor refused to give an injection but I knew that the mother was ill from TB and it is very important for the child to be vaccinated.

I didn't know how to convince the parents to cooperate and that's why I appealed to the grandmother. I told her that if they don't make the vaccination we would have to call from Yambol special medical team with jeeps and masks and they will spray their house to their shame before the whole mahala.

The impossible things become possible! Not only that they took the child to vaccination but they also took him to the GP for tuberculin test.

REGISTRATION CARD

Sofia Angelova

Date: 11.05.2007

Place: Veselinovo

Reason for searching the HM's help:

Person: (sex)... **(age)...**

Accompanying person: (sex)... **(age)...**

Actions of the HM:

A woman with cardio-vascular disease searched me with request to buy her the medicines from Yambol because she could not travel in the heat. I went to Yambol and bought the medicines for heart and high blood pressure. The woman lives in the mahala and I measure her blood pressure regularly.

One evening I visited her 3 times in the night and I had to call the nurse because the blood pressure of the woman was very high – 200/100. The nurse came, measured the blood pressure once again and gave injection. After that she gave a medicine in case the crisis repeated and asked me to keep an eye on the blood pressure of the woman in order to know if it decreases. I spent the whole night with the ill woman. The medicines helped her and her blood pressure normalized.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Sofia Angelova

Date: 23.07.2007

Place: Veselinovo

Group: Initiative women and young mothers

Theme of the meeting: Keeping of personal hygiene, hygiene of the small children and in home

Preparation: Oral notification to the group for the meeting, finding of premise, ensuring of detergents

Participants: 20 women

Discussed questions: How to keep hygiene in our home, keeping of personal hygiene

Activity of the participants:

In the beginning I explained to the women how important it is to keep their homes clean and I changed their opinion that this is possible only with expensive detergents. I explained that the common bleach, Kislol (detergent used for cleaning of WC, containing bleach) and Vero (dish washing detergent) they could do everything. I explained that the everyday washing of the vessels and cleaning of the house is very important.

We spoke also about keeping or personal hygiene. Many of the women shared that they wash themselves with cold water. They complain from leucorrhoea, kidney pains, etc. I explained that everyday care for personal hygiene is very important. I advised them to wash themselves with warm water, not to use soaps containing soda because it dehydrates the skin, to change their toothbrush every month, to change often the sponge, each family member to have personal sponge and toothbrushes, to wash well the clothes after doing the laundry in order to prevent remaining of spots from the washing detergents (they cause itching).

I explained to the young mothers how important it is to clean their breasts before feeding the children. I told them that they should wash their baby everyday with warm water and reminded them to use baby soaps and powders because the baby skin is very sensitive and delicate; they should dry well the babies after washing and use anti-cracking creams. The drinking water should also be checked, the bottles and spoons should be boiled.

The participants were content from the carried out conversation.

RUSE/ RAZGRAD REGION

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Sevdalina Koleva

Date: 23.01.2007

Place: Kubrat

Group: Self help group meeting of the women representatives of the women initiative group

Theme of the meeting: The early marriages – consequences

Preparation: Oral notification for the carrying out of the event

Participants: 5 women and 12 girls

Discussed questions: For and against the early marriages, the possible consequences from the early marriages and the early deliveries

Activity of the participants:

I acquainted the participants with the risks hidden in the early marriages and pregnancies – physical, as well as psychical. I explained that the early deliveries are very risky for the mother – because her organism is not prepared to raise the fetus – and for the newborn that could hardly be raised from minor parents. Another problem which I referred to was that the minor mothers often deliver prematurely born babies and these babies need special care and attention. I put the accent of the fact that the minors could hardly bear the responsibility of the family obligations and are forced to live with their parents which also reflects on the sustainability of their early marriage.

Everybody stated they were against the early marriages and the women who had married early themselves shared that they don't want their daughters to proceed like them. The conversation was interesting; the women were more active, lead by the wish to be useful for the young girls.

I prepare the organization of meeting under the same theme with students from 7th and 8th grade in school “Hristo Smirnenski” because many Roma children study there and I think that this information is going to be useful for them.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Sevdalina Koleva

Date: 27.02.2007

Place: Kubrat

Group: By initiative of the group of initiative women

Theme of the meeting: Organization of parents’ meeting for parents of Roma children in school „Hristo Smirnenski”

Preparation: Personal invitation of the parents according to the list

Participants: 30–35 persons

Discussed questions: Motivation of the children to be more engaged with the educational process; cooperation between teachers and parents of Roma children

Activity of the participants:

One week before the meeting I spoke with the school management – they asked me to assist them in the organization of parents’ meeting and to invite the parents of the children from the Roma community. I invited the parents personally. At the meeting presented 30–35 parents, 3–4 teachers and the school director. The theme of the meeting was the cooperation of the parents for motivating the children to learn and the necessity that the parents are more interested of the children’s behavior in school. The school management declared that that they would be always cooperative and would keep dialog with the parents; they drew attention on the fact how important it is that the both parties are cooperative in order to increase the motivation of the children in the educational process.

The management of school “Hristo Smirnenski” is one of the few in the Municipality that shows undisguised willingness for development of the education amongst the Roma community. The director thanked me for my assistance in the realization of the carried out parents’ meeting.

REGISTRATION CARD

Metin Shefket

Date: 19.06.2007

Place: Vazovo

Reason for searching the HM's help: Assistance for hospitalization

Person: (sex)... (age) 66

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

The sister of 66 years old ill man searched for me with request to assist for his hospitalization. I estimated that firstly I have to consult this with the feldcher who confirmed that the man had to be hospitalized for treatment. In the hospital they refused to accept him because he was not health insured and didn't have GP. I explained them that the ill man fulfils the conditions of Government Decree 17 from 31.01.2007 and I undertook the engagement to prepare the needed documents.

I went to Directorate Social Assistance (DSA) in Isperih and spoke with an employee who was in charge for Vazovo. I acquainted her with the case and explained that the person is needy 66 years old man who lives with his sister, also needy. The employee from DSA agreed that since the patient fulfils the conditions of Decree 13 he has to be hospitalized. I returned to the hospital and filled in the needed documents – the man was hospitalized (he suffered from pain in the cardiac area).

I had to be present at his discharge from the hospital because the staff insisted on payment of the bed. I explained for second time that all needed payment will be sent by the respective Municipality. The man was discharged.

REGISTRATION CARD

Metin Shefket

Date: 25.07.2007

Place: Vazovo

Reason for searching the HM's help: Assistance for examination of a family with doubts for salmonellosis

Person: (sex)... (age)...

Accompanying person: (sex)... (age)...

Actions of the HM:

The feldcher of the village searched for me – he shared that one woman from the community had positive result for salmonellosis and second examination has to be done. I went to the ill woman who said she could not go to the hospital for examination because of lack of money. I spoke with the GP Dr. Nikolova who said that it was obligatory that all relatives of the woman should be examined. The family of the woman has 11 members and is needy. I spoke with the mayor of the village and he helped me to contact a healthcare expert from Municipality of Isparih – Ms Hadzhieva, and with the mayor of Municipality of Isparih Beisin Rufat who promised cooperation.

Together with the mayor of Vazovo we spoke with the GP and the nurse that had to take the material for examination. The nurse agreed to come to Vazovo and to take the material on the spot and me and the mayor undertook the engagement to organize the transportation of the nurse to the village. I made a check if the members of the family are health insured and it turned out that there were several not health insured persons. Furthermore, some of the health insured persons were subscribed to another GP – Dr. Viara Georgieva. I acquainted with the problem a RICPHP Isparih representative – Dr. Pencheva, who was already informed about the case.

The agreed day me, the GP and the nurse, together with the healthcare expert from Municipality of Isparih Ms Hadjieva went to Vazovo. I had informed the family in advance that they have to wait for us in the Health Service but when we went there we found only the woman that showed positive result in the previous examination. Right away I went to the family and explained them that it was obligatory for them to come and that the taking of material for examination would be free of charge. I warned them that if they don't come I would call for the quarter policeman and they accepted. We took material from everyone. Only one man was embarrassed from the nurse but we succeeded to take material from him also. Afterwards I went to the hospital to see the GPs (Dr. Nikolova and Dr. Georgieva) in order to take directions for the health insured persons and for the not health insured I paid the needed fee. The results from the examination showed that there were no other ill with salmonellosis in the family.

REGISTRATION CARD

Remzie Iuseinova

Date: 18.05.2007

Place: Rakovski

Reason for searching the HM's help: Assistance for issuing of personal documents and subscription to a GP

Person: (sex) F **(age)** 16

Accompanying person: (sex)... **(age)**...

Actions of the HM:

I was searched for help by 16 years old girl, pregnant in the 3rd month. The girl has no personal card and no GP. For she is from Zavet, I advised her to take with us one of her parents in order to register her in Rakovski. After 2 days, together with the mother of the pregnant girl, we succeeded to register her in the Municipality of Rakovski. Afterwards, I sent them in the Passport Service in order to submit documents for issuing of personal card. We waited for the personal documents to be issued and subscribed her to a GP in Rakovski who will follow for the normal course of the pregnancy.

REGISTRATION CARD

Remzie Iuseinova

Date: 03.07.2007

Place: Rakovski

Reason for searching the HM's help: Helping of a child with allergic shock

Person: (sex) M **(age)** 9

Accompanying person: (sex) F **(age)** 70

Actions of the HM:

The grandmother of 9 years old boy searched for me. The boy is abandoned from his mother when he was of age of 6 months and the father lives in Germany. The child was raised by his grandmother who is 70 years old. The child ran high temperature and had violent pain in the throat. The grandmother asked me to accompany them to the pediatrician in Razgrad who examined the boy and prescribed him medications. I continued to follow the condition of the boy. The third day after they started the treatment I noticed an unusual reaction in the child – swelling of the lips and fright. I immediately called

the Ambulance. The child was hospitalized with allergic shock and was treated there about 7 days.

In the moment the child feels good and goes to school.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Remzie Iuseinova

Date: 10.06.2007

Place: Rakovski

Theme of the meeting: “Appeal for help” – collection of funds for operation of brain insult 32 years old woman

Preparation: Preparing of announcement and inviting of participants in the meeting

Participants: 25 persons

Discussed questions: Creating of organization for collection of funds for the operation

Activity of the participants:

We organize a fundraising campaign in order to help a 32 years old woman. After an insult she passed through 2 brain surgeries in hospital “St. Ivan Rilski” in Sofia. Her husband told us that after the first operation he took loans in order to cover the payment of the health insurances of his wife. After a research it turned out that if the woman was not health insured, she would fulfill the conditions of Government Decree 13 from 31.01.2007.

When the second operation took place it turned out that the National Health Insurance Fund (NHIF) covers only part of the expenditures and the patient should pay the rest 1 200 lv. In case the patient doesn't pay the sum, the woman would lose her health insurance rights and couldn't continue her post-surgery treatment. The husband had sold part of the furniture but he funds were still not enough to pay the sum.

We carried out an active discussion among the community and decided to organize a fundraising campaign. We elected volunteers for collecting the money: two women in the upper mahala and two women for the lower mahala of the village. We went about all houses and nobody refused to help. Even with token funds, everybody supported our campaign. I convinced myself that the people, even poor, would always help when needed. We appealed to the other Health

mediators to organize such campaigns in their villages. We organized fundraising campaigns in the four villages where Health mediators work. We succeeded to collect about 600 lv.

We gave the money to the family and they paid the needed sum. In the moment the woman feels good but continues to take medications.

REGISTRATION CARD FOR GROUP WORK

Aksenia Demireva

Date: 03.2007

Place: Vetovo

Group: mixed group – women and youth

Theme of the meeting: TB

Preparation: Invitation of the group, preliminary preparation of the theme

Participants: 25 women and 10 youth

Discussed questions: Explanation of the disease TB – risk factors, prevention, symptoms and treatment

Activity of the participants:

In the beginning of the meeting I explained to the group the specifics of the disease TB, the sources of infection and the agent of the disease. I paid special attention to the ways for infection with TB. Afterwards I explained the characteristic symptoms of the disease – cough, spitting, temperature, sweating, pains in the chest, constriction, lost of weight.

In the course of the conversation I understood that many of the people didn't know if they were vaccinated against TB and that they weren't acquainted with the disease. That's why we decided to organize free examinations for tuberculin test. I wrote an announcement and stacked it at several places – before the Health Service, the Municipality and in the quarter. The examinations were fixed for Monday and Friday. I made a table with columns for name, address, age, date of the tuberculin test and result from the test (positive or negative). The people willing to be tested were many.

The campaign continued two months. About 100 people were tested. 6 of them were with hyper-reactive tuberculin tests. I took directions from the GP and we made X-rays of these people. I ac-

accompanied them to the TB Dispensary in Ruse. We met Dr. Radeva who examined them and prescribed treatment. Afterwards the doctor fixed a date for control examination after 3 months.

I am content from the carried out campaign and I consider that together with the GP we succeeded to change the attitude of the people towards the necessity of vaccinations and also do give clearer idea for the disease TB which continues to be frequent among the people from the community.

Appendix 1

INFORMATION ON CHILD MORTALITY IN VAZOVO, MUNICIPALITY OF ISPERIH

The inhabitants of Vazovo appealed for the Health mediator's (Metin Shefket) cooperation because they were very concerned of the multiplied death cases of babies who have died during the delivery or several days after delivery. During the period 2004–2006 6 babies have died. The Health mediator contacted the regional coordinator for Ruse / Razgrad region under the project “Access to healthcare for Romani women and children in rural areas” (financed by MATRA Programme of the Ministry of Foreign Affairs of Kingdom of Netherlands) and they decided together to organize meeting with Roma community representatives. After they heard the parents of the deceased children, they decided to warn about these cases the Regional Healthcare Centre (RHC) – Razgrad. The Health mediator prepared short description of the cases he made a list of the mothers and wrote a letter to the director of RHC – Razgrad on their behalf requesting expert examination of the Maternity ward in MHAT – Isperih. Meanwhile the Health mediator met the obstetrician who had lead 5 of the 6 deliveries in order to find out what is his opinion on the cases in Vazovo. His standpoint is that during that period (2004 – 2006) it was normal to have this number of death cases.

After one month the reply of RHC – Razgrad arrived (*see Appendix 3*) with the attitude of the expert commission for each case.

The Health mediator organized a new meeting with the parents of the deceased babies and acquainted them with the RHC reply. They didn't agree with the attitude of the commission and expressed a wish to continue the examinations on the deaths. Meanwhile another two deaths were registered: of a young mother and a newborn

baby from Isperih and of a baby from Vazovo, who has died during the delivery.

In June 2007 in Razgrad ECIP Foundation (former CARE International Bulgaria) and Ethnic Minorities Health Problems Foundation organized a meeting with representatives of the local institutions and media in order to inform them about the high child mortality in Vazovo. Unfortunately the answers of the health institutions representatives were that they were not acquainted with such statistics and haven't heard about such problems.

On 23 May 2007 (see Appendix 4) a letter was sent to the Minister of health concerning the cases in Vazovo because according to the medical expert of the project Prof. Dr. Ivailo Tournev the reply of RHC – Razgrad was not competent enough (for example for one of the cases they claim that the baby died because the mother was illiterate).

Unfortunately, the reply from the Ministry of Health came as late as 17th September 2007, despite that the legal term for reply is 30 working days (See Appendix 5):

In November the broadcast “Romani Lumnia” on the National TV was dedicated to the child death cases in the Isperih hospital. As a result the Prosecution in Razgrad reacted with investigation. The health mediators from Razgrad region were invited to participate in work group in RHC – Razgrad.

Appendix 2

INFORMATION ABOUT HEALTH UNINSURED YOUNG MOTHER, WHO HAS DELIVERED IN MULTIPROFILE HOSPITAL FOR ACTIVE TREATMENT (MHAT) – KUBRAT

On 05.06.2007, a 23 years old woman from Zavet gave birth to her son in MHAT – Kubrat.

During her stay in the hospital the attitude of the medical staff towards her was normal. On the day of the discharge the obstetrician said that because the woman is with suspended health insurance rights, she has to pay to the hospital the amount of 400 lv. for the delivery. The young mother is actually with suspended health insurance rights and because of this she visited the paid consultations for pregnant women in Razgrad. He informed her that from 01.01.2007 the delivery is free of charge for everybody, regardless of the health insurance status. Because of this the woman refused to pay the requested amount but she was warned that she will be detained with the baby in the hospital until the amount is paid. The husband of the woman contacted the Health mediator working in Municipality of Zavet.

After this conversation, the Health mediator addressed the director of the Regional Health Insurance Fund (RHIF) – Razgrad. He answered that the young mother shouldn't be kept in the hospital and nobody has the right to ask her to pay for the delivery.

At the dismissal of the woman from the hospital, accidentally or deliberately, nobody informed the mother that the BCG vaccination of the baby was not made. The Health mediator found out with surprise that the woman was dismissed from the Maternity ward without any medical documentation for the baby.

They decided to write a letter in order to tell what happened and asked for the Health mediator's cooperation.

Meanwhile the hospital staff realized the omission of the vaccination. 12 days after the mother had been dismissed from the hospital they searched for her in order to make the vaccination of the baby and asked her once again to pay the due amount of 400 lv. The young mother refused to go back to the hospital.

The Health mediator consulted with the manager of the project she is working under (Dora Petkova). The project manager submitted a letter on behalf of the young mother and ECIP Foundation to the Parliamentary Healthcare Commission with copy for RHC, RICPHP and RHIF – Razgrad (*See Appendix 6*). The Parliamentary Healthcare Commission made a check up of the case (*See Appendix 7*).

The Health mediator contacted a RICPHP representative and asked for cooperation for the BCG vaccination of the baby. Day and hour were fixed. The Health mediator accompanied the mother and the baby to the RICPHP but a problem aroused. They recommended the parents to take the baby to the hospital in which it was born and the vaccination to be done there. They were received with a scandal once again because of the forthcoming checks from the institutions that received the letter. After a long quarrel, the baby was finally vaccinated and the mother received the whole documentation.

After the check made by the RHC, RICPHP and RHIF – Razgrad, we received the following answer (*See Appendix 8*).

The director of RHC – Razgrad met the Health mediators from Razgrad region and shared that she was sorry for the situation. She hopes that with the Health mediator's help the occurrence of other similar cases will be avoided.

The case is checked in the Anti-discrimination Commission.

Appendix 3

REPUBLIC OF BULGARIA

**MINISTRY OF HEALTH
REGIONAL HEALTHCARE CENTRE
RAZGRAD**

Our ref. N: RD-14-232
Razgrad 10.04.2007

TO: MR METIN SHEFKET
HEALTH MEDIATOR
VAZOVO
MUNICIPALITY OF ISPERIH

DEAR MR SHEFKET,

Further to your letter experts from RHC – Razgrad checked the respective documents and found out that:

1. Not all of the women were received and delivered by Dr Kiosev. Galina Minkova Stefanova didn't deliver in MHAT – Isperih and Sevda Petkova Miteva was received and delivered by Dr. Veselinova.

2. In 2004 Selbie Iunuz Hasan and Sevda Petkova Miteva were not health insured and as such they were not registered and haven't visited the consultations for pregnant women.

3. Because of lack of the pregnancy prophylaxis cards in the consultation for pregnant women in the case history of each of the young mothers (the cards have to be given to the pregnant women 45 days before the delivery and after the delivery they are handed over to the GP) there is no data concerning the carried out consultations during the pregnancy.

4. Data for each of the young mothers and reasons for the death of the children according to the autopsy records:

- Selbie Iunuz Hasan is 28 years old from Vazovo, not married. She was hospitalized for delivery through the Center for Emergency

Medical Aid (CEMA) in MHAT – Isperih and was received by Dr. Kiosev on 22.01.2004 at 20:20 o'clock with heavy bleeding. This was her third pregnancy (she had two spontaneous abortions in the past), 7th lunar month. Emergency surgery was made because of premature placental abruption. The baby was delivered at 22:15 o'clock, prematurely born 3rd degree with weight of 1 100 gr. Other reason for the death of the child was an inter-uterus oxygen insufficiency because of the placental abruption. The premature birth is also the reason for the underdeveloped lungs of the child.

- Sevda Petkova Miteva is 25 years old, not married. She was hospitalized for emergency delivery on 18.12.2004 with broken bag of waters. She was received and delivered by Dr. Veselinova. This was her 6th pregnancy, 7–8th lunar month (she has one delivery and 4 abortions). On 19.12.2004 at 10:30 o'clock she gave birth to a child with weight of 1 350 gr. – prematurely born 2nd degree. The child was hospitalized in the Ward for prematurely born in MHAT – Razgrad and died there 38 hours later due to under-developed lung, inter-uterus suffocation, innate malformation of the heart and premature birth.
- Neli Nikolaeva Hristova is 16 years old from Vazovo – not married. She was hospitalized though the Receiving-diagnostic Ward of MHAT – Isperih on 25.04.2006 by Dr. Kiosev with started delivery. She gave birth at 10:20 o'clock in the 28th week of the pregnancy, the child was prematurely born – 3rd degree with weight of 1 100 gr. without breathing and single heart tones. The baby was placed in couveuse and transported to the Prematurely born Ward in MHAT – Razgrad where the baby died from breathing distress at 12:25 o'clock despite the treatment. The death was due to the premature birth and focused innate pneumonia, occurred as a result from a complicated vaginal infection.
- Daniela Sandeva Ivanova is 18 years old, from Vazovo. Low intelligence degree, illiterate, unmarried. She was registered in the pregnant women consultation too late and hadn't visited the consultations regularly. Blood examinations were made once during her first visit – the hemoglobin was 100 gr. per liter. She didn't follow the prescribed treatment for her anemia. She was hospitalized for delivery through the Emergency aid in the Maternity ward on 04.02.2006 at 23:45 o'clock. She was observed in pre-delivery room when suddenly at 4:40 o'clock the child heart tones disappeared. At this moment the head of the baby

was at the pelvic brim. At 4:45 o'clock she delivered dead fetus. The reason for the death is the 3 times wrapped umbilical cord around the neck and one time around the shoulders. This lead to suffocation and pressing of the umbilical cord which is a reason for decreased oxygen influx to the fetus and the placenta.

- Giulbie Neazi Djolai is 21 years old, from Vazovo – unmarried. She visited irregularly the pregnant women consultations and didn't follow the prescribed treatment for anemia despite her high risk pregnancy with twins and pre-history of death fetus born and 4 abortions. She came alone and was hospitalized on 04.12.2006 at 23:30 o'clock in the Maternity ward with contractions in the 32nd week of the pregnancy. She was received by Dr. Kiosev. At the moment of the hospitalization the heart tones of one of the twins were missing. The woman was operated by emergency and the first twin was brought out in 0:05 o'clock, dead, prematurely born 1st degree and with data for inter-uterus suffocation. The autopsy record shows that the reason for the death is swallowing of fetal waters before the delivery and the changes in the placenta because of not cured anemia.
- Galina Minkova Stefanova from Vazovo – she didn't deliver in MHAT – Izperih.

DIRECTOR.....
/DR ASIA GENEVA/

Appendix 4

CARE INTERNATIONAL BULGARIA

Our ref. N: 93/ 22.05.2007

To
Prof. Dr. R. Gaidarski
Minister of Healthcare of
Republic of Bulgaria

About: High child mortality in Vazovo, Municipality of Isperih, MHAT – Isperih

DEAR MR. MINISTER,

CARE Netherlands, CARE International Bulgaria Foundation and Ethnic Minorities Health Problems Foundation are working for second year now under project “Access to healthcare for Romani women and children in rural areas”, financed by MATRA Programme of the Ministry of Interior of Kingdom of Netherlands.

Our main objectives are improving the access to healthcare of communities in disadvantaged position, increasing the quality of health services and of the health culture and education in 16 small villages in Bulgaria.

Under a program, approved by the Ministry of Health, 16 health mediators were trained. They received certificates which give them the right to practice the health mediator’s profession. In March 2007 ten of them were hired by their municipalities in which they live though vicarious budget from the Ministry of Finance.

In this respect we inform you and present to your attention a case of the health mediator Metin Shefket, Vazovo village, Municipality of Isperih, Razgrad region.

In December 2006 Mr. Shefket found out *that in the period 2004–2006 six babies from the Roma community in Vazovo had deceased in MHAT – Isperih.*

The health mediator met and spoke with Dr. Kiosev (MHAT – Isperih) – the gynecologist who lead the deliveries of most of the mothers that lost their babies. The project team had conversations with the director of RHC – Razgrad and with the secretary of District Administration – Razgrad concerning the case. By recommendation of the director of RHC – Razgrad, searching for the reasons for the death of six babies from one and the same village, we sent a letter to the director of RHC – Razgrad Dr. Asia Geneva aiming to provoke a check of the cases. One month after the submission of the letter we received an answer with which we would like to acquaint you and we enclose it here (see attached letter from the director of RHC – Razgrad, Outgoing N: RD–14–232 from 10.04.2007).

The answer of the director of RHC – Razgrad provoked suspicion in our team concerning the true reasons for the child death in Vazovo. In the letter we saw lack of responsible and serious attitude towards the problem. Phrases like “premature ward” and the explanations of the reasons for the child death are not professional at all, for example: “...She was hospitalized at 23:45 o'clock... suddenly at 4:40 o'clock the child heart tones disappeared... reason for the death... three times wrapped umbilical cord around the neck...”

In April 2007 in Dr. Kiosev's shift in MHAT – Isperih a mother and a baby from Isperih died during the delivery. In this moment the case is under investigation and a lawsuit against Dr. Kiosev is going on.

As a result from the frequent death cases the Roma community in Vazovo feels fears and mistrust in the team of MHAT – Isperih and they refuse to send the pregnant women in the hospital. Home births are fact already which hides some serious risks for the health of the mothers and the newborns.

In a situation of demographic collapse the Government of Republic of Bulgaria and the responsible institutions shouldn't allow such tendencies. We, as a project team, are strongly concerned about the child death cases in Vazovo.

We are concerned also that we didn't succeed to provoke serious check of the case on local level and didn't face understanding for the importance of the problem which is part of Bulgarian national health policy, namely – decrease of the mother and child mortality.

Dear Mr. Minister, the project team insists on performing of urgent check and intervention of the Ministry of Health concerning the cases of child mortality in Vazovo.

We expect your opinion on the case and we hope that you will cooperate for clearing the reasons for the case in MHAT – Isperih as well as

that you will undertake actions in order to avoid such cases in the future because they break the confidence in the healthcare system.

With respect:

Ognian Drumev (*Executive director
CARE International Bulgaria Foundation*)

Dora Petkova9 (*Project manager*)

Prof. Dr. Ivajlo Tournev (*Chairmen of Ethnic Minorities
Health Problems Foundation*)

Prof. Maia Grekova (*Project expert*)

Tsveta Petkova (*Project consultant*)

Sofia, 21.05.2007

Appendix 5

REPUBLIC OF BULGARIA

MINISTRY OF HEALTH

Outgoing N: 92 – Φ – 34
Sofia, 17.09.2007

TO
MR OGNIAN DRUMEV
EXECUTIVE DIRECTOR
OF CARE FOUNDATION
TO
PROF. IVAJLO TOURNEV
CHAIRMAN OF
ETHNIC MINORITIES HEALTH
PROBLEMS FOUNDATION
22 “YANKO SAKAZOV” BLVD.
1504 SOFIA

**DEAR MR DRUMEV,
DEAR PROF. TOURNEV,**

With respect to your letter to prof. Radoslav Gaidarski – Minister of healthcare, concerning “high child mortality in Vazovo, Municipality of Ispereh”, we inform you:

The Ministry of Health made a check of all concrete cases cited in your letter. They concern the period 2004–2006. In principle their number provoke trouble as well as the health-demographic indicators for Razgrad region for 2005 and 2006 which are more unfavorable compared to the average for the country (see attached tables). In national measure there is a serious difference between the levels of child mortality for the cities and the villages – in the villages the mortality is considerably

higher. As main reasons in national measure we see the conditions in the perinatal period, more precise – innate anomalies and premature birth, followed by respiratory system diseases. In most of the cases they are result of poor or lacking medical observation during the pregnancy, the reasons for this being complex and we couldn't say that they are rooted only in the healthcare system. The health culture and the active behavior of the patient are of great importance. In the concrete cases, cited by you, we asked for the complete medical documentation for additional check. There are no obvious medical mistakes, negligence or carelessness in the services for the delivering women. In each of the cases there are aggravating factors – premature birth by young mother in most of the cases, abruption of the placenta, in one of the cases – wrapped umbilical cord. In the latter case the woman was observed by obstetrician monitor but the wrapped umbilical cord wasn't diagnosed in advance. This is possible because a preliminary symptomatic is not obligatory present and in most of the cases it even emerges in the period of delivery because of the relative shortening of the umbilical cord.

We consider that the reply that you received from RHC – Razgrad is thorough and correct with regard to position and comment and we consider that an attempt was made the medical language to be transformed in a form that is understandable for the sender (Mr. Metin Shefket). Considering this, your inconvenience is explicable and it is the reason you addressed the Minister of Health.

We would like to thank you for your active civic position as well as for all activities of your foundations which are esteemed partner in the state policy. We support and consider as very valuable the presence of mediators which should be bearers of the health culture and education among disadvantaged groups and furthermore – they should bring to the attention of the institutions the problems of these people. We consider that the guarantee for successful policy in the solving of the severe demographic problems are the united efforts – municipal authorities and health authorities, together with the NGOs.

DEPUTY MINISTER.....:
DR. MATEI MATEEV

Appendix 6

ECIP FOUNDATION

Our Ref. N: 117/ 25.06.2007

To:
The Chairman
of the Healthcare Commission
Copy:
The deputy Chairman
of the Healthcare Commission
The Director of RHC – Razgrad
The Director of RICPHP – Razgrad
The Director of RHIF

**Re: Illegal request of payment
for delivery in Kubrat, MHAT Kubrat**

Date: 20.06.2007, Sofia

DEAR SIRs,

Foundation CARE – The Netherlands, CARE International Bulgaria Foundation and Ethnic Minorities Health Problems Foundation have been working for a second year now under the project “Access to healthcare for Romani women and children in rural areas”, financed by the MATRA Programme of the Royal Dutch Ministry of Foreign Affairs.

According to amendment in the Law on health (Law on health, entered into effect on 01.01.2005, *am. OG, issue 59 from 21 July 2006*) article 82 p.2 (new – OG, issue 59 from 2006, entered into effect on 01.01.2007) out of the scope of the compulsory health insurance of the Bulgarian citizens medical services are provided in the sphere of

the obstetrics aid for all health uninsured women, regardless of the manner of delivery, with scope and manner, defined by an order of the Minister of Health.

In this connection, we would like to bring to your attention the following case and we expect your competent reply.

“My name is Tiurkian Remzieva Ahmedova, I live in Zavet, 24 “Ludogorie” Str., I am 23 years old. On 05.06.2007 I gave birth to my son Dzhem Ilhan Shefket in MHAT – Kubrat. The delivery was lead by Dr. Dimitrova.

Until the day of my discharge from the hospital the attitude of the medical staff was good. During the discharge however Dr. Dimitrova said that because my health insurance rights were suspended, I have to pay to the hospital the amount of 400 lv. for the delivery. My health insurance rights are suspended and because of this I visited the paid consultations for pregnant women. I visited the private practice of Dr. Mateev in Razgrad and after the examination I shared with him that probably I would have to pay for the delivery since I was health uninsured. He informed me that from 01.01.2007 the delivery is free of charge and I shouldn't bother. After the request for payment of Dr. Dimitrova I told her that I am informed about the amendment in the Law on health and that they have no right to ask for payment. She became affected and warned me that she would keep me and the baby in the hospital until the amount is paid.

My husband contacted the Health mediator working in Municipality of Zavet and informed her about the case. The Health mediator spoke with Dr. Dimitrova but the obstetrician stated that in the Kubrat hospital “they don't work according to this law”, she hasn't heard about this amendment and that whatever they do and wherever they call, the young mother would stay debtor of the hospital.

Afterwards she informed me that I should leave the ward. In this confusion, I don't know if it was accidentally or deliberately, nobody informed me that the BCG vaccination of the baby was not made.

Now, 12 days after the discharge from the hospital they ask me to go there for the vaccination of the baby and also to pay the due amount.

My question is why, since there is an amendment in the law, in the Kubrat hospital they ask me to pay for the delivery? I would like to ask isn't it a crime that my child wasn't vaccinated within 24 hours?

Do I deserve such rude attitude, I am a Bulgarian citizen and the son that I gave birth is also a citizen of this country!"

Dear Sirs, the project team insists on urgent answer and check of the case. We expect your opinion on the case and we hope that you will cooperate for clearing the reasons for the case in MHAT – Kubrat as well as that you will undertake actions in order to avoid such cases in the future because they break the confidence in the health-care system.

Yours truly,

Tiurkian Ahmedova

Yours truly,

Dora Petkova, Project manager

Appendix 7

**REPUBLIC OF BULGARIA
NATIONAL ASSEMBLY
HEALTHCARE COMMISSION
chairman: Ass. Prof. Dr. Borislav Kitov**

Our Ref. N: H_733–00–2
Sofia, 02.07.2007

TO
DR. RUMIANA TODOROVA
HEAD OF NHIF
SOFIA
1 “KRICHIM” STR.

COPY: TO
MRS TIURKIAN AHMEDOVA
ECIP FOUNDATION
1504 SOFIA
22 “YANKO
SAKAZOV” BLVD.

DEAR DR. TODOROVA,

I send you attached a copy of letter Ref. N: H_733–00–2, submitted in the Healthcare Commission on 29.06.2007 on behalf of Mrs. Tiurkian Ahmedova – ECIP Foundation, concerning execution of check of a case of illegally requested payment for delivery in MHAT – Kubrat.

I would like to underline that the explicit will of the legislator, stipulated in article 82, p. 1 (am. and ad., OG, issue 59 from 2006) of

the Law on health is the obstetrician aid to be free of charge for all health uninsured women.

In this respect, after the acquaintance with the above letter, please order an immediate check and inform the senders and the Healthcare Commission for the results and the measures which will be undertaken to discontinue such practices in the future.

With respect,

Reader Dr. Borislav Kitov
Chairman of the Healthcare Commission

02.07.2007

Appendix 8

REPORT ON CARRIED OUT JOINT CHECK UP BY OFFICIALS FROM THE RHIC AND RHC – RAZGRAD

OBJECT OF THE CHECK UP: „MHAT-KUBRAT“ EOOD, TOWN OF KUBRAT

I. RHC-RAZGRAD

In compliance with Order No. RD-06-015 dated 10.07.2007 of the Director of RHC-Razgrad and on the grounds of Art. 17, paragraphs 1 and 4 of the Regulations for the organizational structure and activities of RHC, Art. 230, 232, 234, 235 and 236 of the Healthcare Act, Art. 117, paragraphs 1 and 2 of the Law for Healthcare Institutions and further to letter ref. No. 92-F-43 of 06.07.2007 of Ass. Prof. Krassimir Gigov, Permanent Secretary of the Ministry of Health, with reference to illegally requested payment for delivery at „MHAT-Kubrat EOOD“, town of Kubrat, the undersigned

1. Dr. Anrieta Yankova, Director of Healthcare Activities Directorate of RHC-Razgrad,
2. Todor Marinov, Chief Expert at Directorate „ASPO“ of RHC-Razgrad checked up the respective documents in „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat, 12, Knyaz Boris I Street, with Manager Dr. Pavlina Micheva.

Further to letter ref. No. 92-F-43 of 06.07.2007 of the Ministry of Health by Order No. RD-06-015 of 10.07.207 of the Director of the

RHC-Razgrad, a joint check up has been carried out with RHIC within the institution's competencies of „MHAT-Kubrat“ EOOD in the town of Kubrat. The check up (Protocol of findings No. 92 of 12.07.2007) found out that Tiurkian Remzieva Ahmedova from the town of Zavet, 24 Ludogorie Street, was accepted at „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat, with a pregnancy registered on 05.06.2007 at 11.50. At 14.00 on the same date the woman gave birth to a child Jem Ilhan Shefket. For her stay in the hospital, the woman didn't pay any charges, despite that she doesn't have health insurance. During the check up, „MHAT-Kubrat“ EOOD in the town of Kubrat presented the following documents for provided medical services connected with the obstetrician assistance provided to Mrs. Ahmedova.

1. Pregnancy and delivery history
2. Medical referral card for hospitalization
3. Results from clinical tests
4. Temperature list
5. Epicrisis
6. Declaration for the patient's informed consent about the manner of payment for diagnostics and treatment.

Also, explanation was requested from and was duly given by the Manager of the healthcare institution Dr. Micheva.

As it could be seen from the declaration, signed by Tiurkian Ahmedova on 08.06.2007 for informed consent of the patient about the manner of payment for her diagnostics and treatment, it explicitly states that the patient did not pay any charges during her stay in the healthcare institution.

With view of the information contained in the available documentation at „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat, there are not any data on payments for medical services effected by Tiurkian Remzieva Ahmedova during her stay in the healthcare institution.

By issuance of Order No. 26 of 14.06.2007, promulgated in the State Gazette No. 51 of 20.06.2007 on providing obstetrician assistance to health uninsured women, the scope and manner of provision of medical services in the field of obstetrician assistance have been fully regulated with view of the applicability of the stipulations of Art. 82, Paragraph 1, Item 2 of the Healthcare Act.

Appendices, photocopies of:

- Protocol of findings No. 92 of 12.07.2007;
- Title page of the pregnancy and delivery history No. 1934/83 of 05.06.2007;

- Hospitalization referral card – form MH-NHIF No. 7;
- Information about the health insurance rights as of 06.06.2007 of Mrs. Tiurkyan Ahmedova, issued by the NII;
- Declaration for the patient's informed consent about the manner of payment for diagnostics and treatment;
- Laboratory tests;
- Temperature list;
- Epicrisis
- History of the newborn baby 2018
- Written explanation in connection with the letter by Dr. Micheva, Manager of „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat.

II. RHC-RAZGRAD

1.MEDICAL AUDIT

On the grounds of Art. 222 and Art. 228 of the National Framework Agreement 2006 and Order No. RD-09-314/11.07.2007 of the Director of RHC-town of Razgrad,

A team of evaluators comprising:

1.Dr.Bojidarka Dimitrova, Chief Inspector, auditing doctor

Between 11.07.2007 and 13.07.2007 medical check up has been carried out of the healthcare institution „MHAT-Kubrat“ EOOD in the town of Kubrat, 12 Knyaz Boris I Street, further to the execution of individual contract No. 17-0205/30.03.2007.

Type and scope of the check up: joint, thematic

With the task: further to complaint ref. No. 17/94-00-688 of 22.06.2007.

The evaluating team found out during the carried out check up the following:

With reference to CPNo.141 Delivery, independently on the pregnancy term, fetus situation and manner of delivery. Checked up 1 IZ for the month 06.07 – with reference to submitted complain ref. No.17/94-00-688 of 22.06.2007.

For IZ No. 1934 of a patient with PIN8311025053-CP completed, diagnostic and treatment algorithm performed.

No breaches or defaults have been found out.

Further to CPNo.279. Care for healthy newborn child. History of the newborn No. 2018 further to IZ No. 1934/83 has been checked up, in connection with submitted complaint ref. 17/94–00–688 of 22.06.2007.

In Document No. 1, representing an integral part of the list „History of the ailment“, registered obligatory procedures are missing – BCG vaccination, screening for phenylketonuria, hypothyroids screening.

The findings are in breach of Art. Art. 31 Item 1 and Art. 32, Paragraph 2 of ID and Item 200.1. in connection with Item 200 of Resolution No. RD-US–04–12/02.02.2007 of the Board of Directors of the NHIF.

2.FINANCIAL AUDIT

On the grounds of Art. 222 and Art. 224 of the National Framework Agreement 2006 and Order No. RD–09–315/11.07.2007 of the Director of RHC-town of Razgrad,

A team of evaluators comprising:
Mr. Simeon Izvorov, Senior Inspector, Financial control

Between 11.07.2007 and 13.07.2007 financial audit has been carried out of the healthcare institution „MHAT-Kubrat“ EOOD, represented by Dr. Pavlina Dimitrova Micheva, with reg. No. 1716211003, BULSTAT 000504032, with address in the town of Kubrat, 12, Knyaz Boris I Street, in compliance with the implementation of individual contract No. 17–0205 of 30.03.2007.

Type and scope of the check up: joint, thematic

With the task: further to complaint ref. No. 17/94–00–688 of 22.06.2007.

With reference to CPNo.141 Delivery, independently on the pregnancy term, fetus situation and manner of delivery. Checked up 1 IZ for the month 06.07 – with reference to complain ref. No.17/94–00–688 of 22.06.2007 submitted by Tiurkyn Remzieva Ahmedova, PIN8311025053.

IZ 1934 of Tiurkian Remzieva Ahmedova, PIN8311025053 referred for hospitalization by MHAT-Kubrat EOOD, town of Kubrat under CP No. 141 with referring doctor Dr. Rositsa Dimitrova with referral diagnosis: child delivery – emergency and date of referral 05.06.2007. Receiving healthcare institution is MHAT-Kubrat EOOD, town of Kubrat along CP No. 141 with receiving doctor Dr. Rositsa Dimitrova.

At the evaluating team's discretion, a check up has been carried out in connection with the statements of Tiurkian Remzieva Ahmedova that she has stipulated in her complaint connected with illegally requested charges for delivery in the MHAT-Kubrat EOOD, town of Kubrat. The findings were, as follows:

In order to establish, prove or reject the above statements, the evaluating team had a discussion with Dr. Pavlina Dimitrova Micheva, Director of „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat, and Dr. Rositsa Dimitrova, Chief of OG Department of the same hospital. Below is the statement of opinion in connection with the case for clarification of the reasons for arising of the case by Dr. Micheva, taken at the day of the check up, namely 12.07.2007 at 11.00:

- „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat position is for treatment of patients in compliance with the regulations of the Healthcare Act“.
- In „MHAT-Kubrat“ people are medically treated and this is the direct job responsibility of the doctors, nurses and obstetricians, working in the wards“.
- „We are not criminals, this is not grounded complaint and I reject all statements in it. In the OG department, the diagnostics and treatment algorithm of CP No. 141 has been carried out and adhered to in compliance with the requirements for completed Clinical Path“.
- „The patient was rude and was offending the doctors and obstetricians (obvious from and recorded in the epicrisis of IZ/Appendix: IZ 1934 and attached epicrisis/, who, working restlessly, and, thus at the sake of suffering from varicose veins and leg wounds, provide medical assistance in the ward. After a scandal with the personnel on 08.06.2007, the young mother left the ward without notifying Dr. Dimitrova or the obstetrician.“
- „And finally, I would like to underline, that as director of „MHAT-Kubrat“ I have always observed and Healthcare Act; as well as that medical services are provided to all Bulgarian citizens in the healthcare institution that I manage, connected with obstetrician assistance to all health uninsured women independently on the manner of delivery, in a scope and in manner determined in the Order of the Minister of Health. Illegally required payments for delivery in „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat, have never been asked for whatever reasons or actions, and the undertaken actions of transparency

and doctor's duty which lie in the foundations of our work, are aimed at prevention of cases and actions that might hamper trust in the healthcare system“.

Statement of opinion in connection with the case for clarification of the reasons for arising of the case by Dr. Dimitrova, required by the evaluating team on 12.07.2007 at 11.40:

- „I haven't personally talked with the woman in delivery, I talked with her husband on the day of her discharge, when he presented himself in my den (in the history of the newborn baby it is written down: family status – without marriage – annex to this Protocol), and I explained the situation, he was raising impossible scandal in the ward and contacted on his mobile phone the health mediator at the municipality of Zavet. I talked in person with the health mediator and I assured her that we would undertake the necessary actions to clarify the case. I definitely deny that I have threatened the patient to pay for her delivery and that I would detain the newborn baby at the hospital. The patient left the hospital with the baby notifying neither a doctor nor an obstetrician, i.e. she ran away. I have been responsibly performing my doctor's duties and obligations for many long years. What is the difference between me and the young mother, as citizens of Bulgaria. The law is with equal force for everybody. And one question: Why, as a Bulgarian citizen, she is with terminated health insurance rights? Doesn't she feel it appropriate and responsible to pay her health insurance installments, after the legislator very definitely and clearly gave the possibility to extend payments and to pay for 12 months back. Then everything in this complaint would become unnecessary. I would tell her as a doctor I also pay my health insurance and taxes and I would advise her to be a loyal Bulgarian taxpayer, as she states that she is a citizen of this country; as I have already mentioned above that we all are equal before the laws. I reject all stipulations in the complaint and I underline that I observe Art. 82, Paragraph 1 of the Healthcare Act“.

The indications for hospitalization under CP 141 Delivery, independently on the pregnancy term, fetus situation and manner of delivery, have been observed, as the delivery has been completed and the diagnostic and treatment algorithm was complied with.

In the activities of „MHAT-Kubrat“ EOOD, town of Kubrat, and in Dr. Rostitsa Dimitrova's actions, further to the fulfillment of individual contract No. 17–0205 of 30.03.2007, as per the statements in the complaint, the evaluating team did not find out any breaches of the Healthcare Law,

NRD 2006 and Resolution No.RD-US-04-12/02.02.2007 of the Board of the NHIF.

Further to CP No. 279 Care for healthy newborn child.

In the course of the evaluation, Newborn case history No. 2018 to IZ No.1934/83 has been checked up, in connection with filed complaint ref. No. 17/94-00-688 of 22.06.2006 by Tiurkian Remzieva Ahmedova, PIN8311025053.

No breaches have been found out.

Signed by:

Dr. Vladimir Zaimov,
Director of RHIF,

stamped with the seal
of the National Health Insurance Fund,
RHIF Razgrad

Signed by:

Dr. Assya Geneva,
Director of RHC,

Stamped with the official seal of RHC

Георги Симеонов, Николай Методиев, Илиана Лефтерова - Алексиева,
Веселка Каптиева, Емил Методиев, Лидия Илиева, Димитрина Димитрова,
Димитринка Борисова, Петър Цветанов, Метин Шефкет, Аксения Демирева,
Севдалина Колева, Ремзие Юсеинова, София Ангелова, Катя Иванова,
Минка Мишева, Мильо Добрев – здравни медиатори;
Сениха Ахмед – Регионален координатор област Русе/ Разград

КАЗУСИ ОТ ПРАКТИКАТА НА ЗДРАВНИЯ МЕДИАТОР

Социологическо изследване

Редактор	Ирина Дайнова
Съставител	Дора Петкова
Консултанти	проф. Майя Грекова д.с.н., проф. д-р Ивайло Търнев д.м.н., Николай Божков
Превод	Диляна Дилкова
Редактор на английския текст	Мира Стефанова
Компютърна обработка	Румен Хараламбиев
Оформление на корицата	Емил Трайков
формат	16/60/90
обем	9 п. к.
дадена за печат	февруари 2008
излязла от печат	февруари 2008
Предпечат и печат	Изток-Запад

1124 София, ул. Н. В. Гогол № 5
тел.: (02) 944 73 80, тел./факс: (02) 946 35 21
e-mail: iztok_zapad@mail.bg
iztok_zapad@abv.bg

www.iztok.net

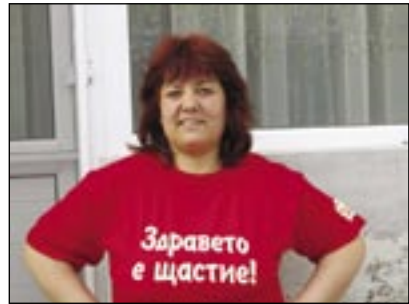
К. Иванова –
ЗМ, с. Дражево, обл. Ямбол
*K. Ivanova –
HM, Drazhevo, Yambol region*

С. Ангелова
ЗМ, с. Веселиново, обл. Ямбол
S. Angelova – HM Veselinovo, Yambol region

М. Добрев –
ЗМ, гр. Страджа, обл. Ямбол
*M. Dobrev –
HM, Straldzha, Yambol region*

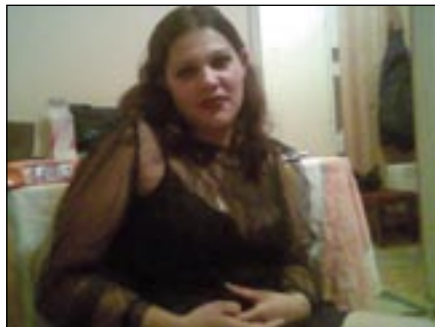
М. Мишева –
ЗМ, с. Кукорево, обл. Ямбол
*M. Misheva –
HM, Kukorevo, Yambol region*

Н. Атанасова – РК, обл. Ямбол
N. Atanasova – RC Yambol region

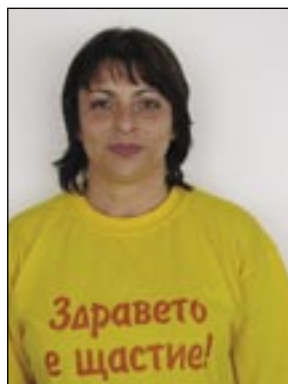
Л. Илиева –
ЗМ, гр. Вършец, обл. Монтана
*L. Ilieva -
HM, Varshets, Montana region*

Д. Борисова –
ЗМ, с. Медковец, обл. Монтана
*D. Borisova –
HM, Medkovets, Montana region*

С. Боянова –
Регионален координатор,
обл. Монтана
*S. Boianova –
RC, Montana region*

Д. Димитрова –
ЗМ, с. Долни Цибър, обл. Монтана
*D. Dimitrova -
HM, Dolni Tsibar, Montana region*

П. Цветанов –
ЗМ, с. Септемврийци, обл. Монтана
*P. Tsvetanov –
HM, Septemvrijtsi, Montana region*

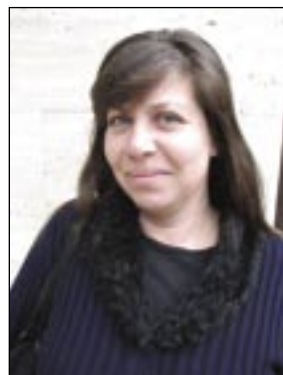
Р. Юсеинова –
ЗМ, с. Раковски, обл. Русе/ Разград
*R. Iuseinova –
HM, Rakovski, Ruse/ Razgrad region*

С. Ахмед –
РК, обл. Русе, Разград
*S. Ahmed –
RC, Ruse/Razgrad region*

А. Демирева –
ЗМ, гр. Ветово, обл. Русе/ Разград
*A. Demireva –
HM, Vetovo, Ruse/Razgrad region*

С. Колева –
ЗМ, гр. Кубрат, обл. Русе, Разград
*S. Koleva –
HM, Kubrat, Ruse/ Razgrad region*

М. Шефкет –
ЗМ, с. Вазово, обл. Русе/Разград
*M. Shefket –
HM, Vazovo, Ruse/Razgrad region*

И. Алексиева-Лефтерова –
ЗМ, гр. Симитли, обл. Благоевград
*I. Lefterova-Aleksieva –
HM, Simitli, Blagoevgrad region*

В. Каптиева –
ЗМ, с. Сатовча, обл. Благоевград
*V. Kartieva –
HM, Satovcha Blagoevgrad region*

Е. Методиев –
ЗМ, с. Крупник,
обл. Благоевград
*E. Metodiev –
HM, Krupnik,
Blagoevgrad region*

Г. Симеонов – РК, обл. Благоевград
G. Simeonov – RC, Blagoevgrad region

Н. Методиев –
ЗМ, с. Дамяница, обл. Благоевград
*N. Metodiev –
HM, Damianitsa, Blagoevgrad region*

